

SOKOL AMERICKÝ

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

ROČNÍK XXXV.

CHICAGO, ILL., 15. PROSINCE 1913.

ČÍSLO 12.

Jan Neruda:

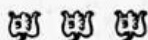
Z "KOSMICKÝCH PÍSNÍ".

O horou zde, to hromada je kostí,
co údolem, to šachta budoucnosti,
a čas v ní hází ve dnův běhu divokém
mrtvolu na mrtvolu —

co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!

A člověk — člověk! Štědrá byla ruka,
jež ohně vrhla lidských do stanů —
co srdce cit, to žhoucí lidská muka,
co myšlenek, to lidstva katanů!
Ach, pokrok lidstva! Člověk v před se plíží,
svou krví nohu k strmé stezce klíží,
a napřed ví, než vrcholu se doplází,
že schladlá Země všechen život zamrazí,
A naše láska! Mrtvých spalování!
Jen ranní sen je všechno milování,
den jsou dvě srdce lidská št'astna spolu,
v den druhý štěstí prehází poskokem
a obě srdce letí v propast dolů —

co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!



REDAKČNÍ ÚVAHY.

Číslo toto jest poslední tohoto roku a také poslední za nynějšího Výkonného Výboru naší N. J. S. sídlem v New Yorku. A tu třeba zdůrazniti, že pokud listu našeho se týče Výkonný Výbor v New Yorku spolu s námi se vždy snažil, aby dospěli jsme jisté úrovně. Byl ten náš list svobodomyšlný naprosto a sverázný v každém ohledu prvý, jenž zahájil oznámkovou očistu; prvý, který hlavně vždy původní látku přinášel a přímo úzkostlivě dbal, aby všude kde uváděl se nějaký doklad, jiný pramen, dal se kredit tomu komu náležel; jestli jednalo se o překlad vždy napřed zajistili jsme si právo překladu od spisovatele, aneb dotyčného listu i snažili jsme se ve formě lidové přinášeti vše co moderní, poučné a odborné zvláště. A v tom ohledu nezůstali jsme pouze při tělesné výchově samotné, ale usilujeme o výchovu mysle volné pečovali jsme hlavně o zdravotědu, přinášeli články jakými sotva který jiný list český pochlubiti se mohl a v tom ohledu věřu, že nemuseli jsme stříhat, upravovat a jen otiskovat. Také přinášeli jsme dávno před jinými

vlastní ilustrace vlastních našich umělců sokolských i Sokolek, malířek a kde bylo třeba provázeli práce technické fotografiemi dle skutečnosti pořízenými. Nelitovali jsme práce a námahy, jestli jednalo se o původní zvěsti z velikých shromáždění sokolských ve staré vlasti a ve světě slovanském a postaravše se i o vlastní posudky naše o udalostech tělocvičného rázu jiných organizací snažili jsme se poučiti sami, pozorovati a načerpati tolik i tam v drahé, zlaté Praze a na Letné, abychom tím spíše pak doma znovu pracovati mohli. Příkladili jsme se, nikdy pravdy se nelekejíce, seč bylo lze, a těšilo nás vždy, když ta práce našeho Čermáka pronikla brzy na Moravu, na Jih slovanský a skoro do všech jednot v Čechách a nyní konečně i na Rus, jako když podařilo se nám samotným lidovými rozpravami působiti na jiné kruhy aneb opět slovy řeči anglické šířiti názor o tom co vlastně jest to naše Sokolství a pokud i po stránce vědecké vyniká česká soustava tělocvičná nad jiné! Tak pracovalo se v listě i v části jeho obchodní rovněž zcela čistě i mimo řady naše a výsledky

mohly by uspokojiti snad. My však sami rozhodně spokojeni nejsme a nemůžeme býti i končíme tento ročník s přáním, aby v dobách příštích možno-li ještě bylo lépe. V nynějším V. V. pro snahy naše měl list vždy zdatnou oporu, kéž jest tak i na příště.

Bojujeme všichni i za doby tak zvaného míru! Jest to boj o život, který ovládá veškerou přírodu a tudíž také veškeré dějiny lidstva a v boji tom podlehne jednotlivci i celé společnosti, ba celé národy tomu, kdo je zdatností a vnitřní hodnotou předčí. Tolik známe my Sokolové a Sokolky, proto tužíme se, snažíme se býti silnějšími a statečnými, protože víme, že v tom boji národohospodářském, průmyslovém ruchu a chvatu, v tom zápasu o dolary i v zemi této můžeme vyniknouti, když sami budeme silní tělem i v mysli své! Tělo silné, utužené v životě praktickém spíše vydrží soutěž jiného, jako mysl volná, rozum vypěstovaný a rozhled osobní spíše vzdorovati dovedou nepřízni osudu, nástrahám nahodilým a překážkám, jež za společného úsilí utuženého těla a mysle jaré, bystré a vždy pohotově se nalezající, spíše odstraniti se dají. Síla brání a chrání a statečnost zdobí jinocha, muže i ženu a to naše Sokolství činné věru, že více sobě nepřeje, neboť dobře vystihlo, že čím činnější budeme i v této naší nové vlasti, občanských povinností svých nikterak nezapomínajíce, tím lepších docílíme výsledků na každém poli práce . . . Dnes to Sokolstvo i naše N. J. S. proniká trochu dále, nežli by se tak mnohému na prvý pohled zdálo, mluví se i o něm, práci jeho, činnosti a jeho soustavě tělocvičné v listech lékařských a odborných jako "Mind and Body", v orgánu Turnérů amerických a jinde a jinde za příklad nás po stránce výchovné dávajíce, kdežto naše vlastní české spolky, jichž činnost jest zajisté rovněž záslužná, zapomínají, že v národě našem pomáhat mají vesměs všechny Sokolstvu svým způsobem v práci jeho nezištné a poctivé! Každý pokrokovce, každý svobodomyšlník a jejich spolky bez výminky měly by si ustanoviti: "Šíříme věc a myšlenku sokolskou i v kruhy, kde se dosud neujala, šíříme na prospěch výchovy mládeže naše, dorostu našeho, z něhož pak školou sokolskou prošlého vydatnější budeme míti členy našich spolků, našich jednot podpůrných a sborů vzdělavatelných i jiných. "Cesty mohou býti rozličné, jenom vůli mějme rovnou". V knihovnách našich a čítárnách mějme i spisy sokolské a listy sokolské, aby tím spíše pochopili jsme snahy těch, kdož vlastně pracují na záchraně našeho budoucna, abychom poučiti mohli jiné a hlavně své doma . . ."

Stěžuje si nám dávný druh na nízké osočování a pomluvy, jichž stal se obětí za svoji, jak sám praví, "30letou poctivou práci na poli sokolském". Ale, milý bratře—tot' údělem nás všech! Nezasloužená pomluva, z úkrytu vrhané pohany, podezřívání zábolí v první chvíli, ale trvale Tobě na cti neuškodí — kal pomluvy nezachytí se na Tvém čistém štítu. Nás takové věci vždy zabořely hlavně jen proto, že na zjevy ty patřiti jsme musili v našem středu

sokolském, kde cítiti bychom se měli jako v opravdovém kruhu bratrském. Ale jak docíliti nápravy? Jak zameziti, aby v řady naše nevstupovali, v kroj sokolský neoblékali se lidé nízcí, aby mužná hesla sokolská nepronášela při každé příležitosti ústa pomlouvačná, slušící spíše svárlivým klepnám, nežli mužů — tím méně Sokolu? A proto, bratře milý — bud' trpělivým a pamatuj, že jediným člověkem, který by Ti mohl trvale na cti ublížiti, jsi Ty sám! A pokud toho budeš bedliv, aby Ty jsi sobě zachoval pověst bezúhonou, kal cizí pomluvy s Tvého čistého jména se sveze a nezanechá na něm poskvrny nejmenší!

č.,

S výsledkem porady v Clevelandu, přečtete-li si úřední záznamy, jakž na jiném místě v podrobnostech přinášíme. nemůžeme býti zcela spokojeni a jsme jisti, že nebude valná část členstva N.J.S. Očekávali jsme skoro s naprostou jistotou, že všechna tři sdružení sejdeme se tentokráte u jedné společné mety, podle návrhu sjezdu našeho v Baltimore, však žel nestalo se. Župa Fuegner-Tyršova na vzdor tomu, že přijala usnesení na spojení federativní na sjezdu svém v Racine a my podle toho na sjezdu v Baltimore za přítomnosti její zástupců i zástupců D. A. S. přijali totéž, vstříce vycházejíce každé snaze možné a čestné pro veliké a starší naše sdružení. oznámila v poslední chvíli, bud' spojení úplné, aneb nic! . . . Čtete pozorně zápisy porady, přečtete sobě, co napsal věstník jednoty D. A. S. o tomto bodu a myslí vaší prolétne myšlenka, že takto jste si nepředstavovali, jako že k vůli jménu naší N. J. S. muselo dojít k výměně slov, jež nutkají k sebezapření na straně naší, až přistoupíme ku vlastnímu hlasování. D. A. S. byli a jsou pro federativní spojení, tedy po stránce tělocvičné a jazykové a ku cti jim jen slouží, že ze zásad svých neslevili ani zbla, ba naopak hotoví se vlastní pořad ještě rozšířiti a v zájmu třídy dělné prohloubiti po stránce socialní i svobodomyšlné. Před nedávnem bez nás založena byla již jednou Obec Sokolská a to Župou Fuegner-Tyršovou a D. A. S. Neosvědčila se a nyní jen se karty obrátily a máme mít Obec utvořenou zase jen ze dvou sdružení N. J. S. a Župy Fuegner-Tyrš, co zatím třetí sdružení D. A. S. zůstává jaksi stranou. Škoda, velká škoda... Věc opět se protáhne do února. Či platilo by tu pořekadlo: "Co se vleče neuteče?" Uvidíme. "Dělnický Sokol", jenž oznamuje, že poprvé toto sdružení vyše borce své a zástupce na slet Dělnických Jednot socialistických v Praze 1915, napsal následující:

"Dříve, než řádky tyto předloženy budou zrakům vašim, bude rozhodnuto o tom, má-li Sokolstvo, dnes ve tři větve rozdělené, patřit pod jeden krov. Dne 27. listopadu zahájena bude schůze v Clevelandu, jíž účastní se po 3 zástupcích z každé existujících jednot sokolských. Tito zástupcové, hledě ku sjezdu N. J. Sokolské, v Baltimore konanému, kdež základní forma spojení byla všemi třemi jednotami přítomnými přijata, neměli by nic jiného na práci, než upravení stanov. Však hlasy, **PO SJEZDU TEPRVÉ**, ze Župy Tyrš a Fuegner se ozývající, kla-

dou nové podmínky i návrhy. To arci značí nekonsekvenci a staré anglické rčení: "There is a Nigger behind the fence." Jsme pro spojení na základě federativním. Chceme být spojeni v bodu výchovy tělesné i jazykové. Oba tyto body jsou základními kameny našeho bytí. Však povinnosti naše sáhnají dále, než až k těm "hrdlům" a "statkům" vlasteneckým, z jichž frází dosud nic valného nepošlo. Vlastenčení zašlo! Vlastenectví, vlastenectví, vlastní — či jak do základu měli bychom rozebrat smysl slova dnes ve třídě naší a století pokrokovém, jinak nutno si představit, než prázdným bušením se do prsou a vykřikováním: "**Já jsem Čech a KDO JE VÍC?**" Dnes jiné otázky k řešení předkládány jsou těm, kdož třídu "holých dlaní" jsou přiděleni. Dnes v tomto lidu a nejen v tomto, ale v lidu pokrokovém vůbec zrodilo se náboženství stejných práv a stejných povinností, nauka o rovnocennosti a stejného práva každého člověka, at' již jeho ruka vězí v rukávu roztrhané kazajky, nebo šampaňským lahví hrdla uráží. A tuto nauku, která jest po našem názoru naukou nejmodernější a jitřenkou lepších časů budoucích, nauku již položili jsme si do vínku při svém zrození — tuto nauku neodložíme k vůli falešným představám o vlastenčení. Jako dříve, pronešeme vždy otevřeně heslo výše položené, s jiným však přízvukem. Řeknem: **JÁ JSEM ČECH** — a kdo je víc? Hrdě budeme se hlásiti k češství, však přeneseme důraz ze slova **JÁ** na slovo **víc!** A v tom poznání budem i na dále pracovati na místě vytčeném a mezi lidem, jehož jsme částí. Nezapřeme jazyk a rod, ani původ svůj — však vedle toho podáme ruky pomocné každému, kdož úpí pod knutou utlačovatelů. Nechceme jen zachovati si řeč, ale také volnost. Chceme, třeba pod tíhou nedostatků, s vůlí dobrou upravovati cestu k jasným výšinám, jichž lidstvo jednou dostoupiti musí. —"

Některé svobodomyslné časopisy věnovaly zločinu bývalého kněze Schmidta více pozornosti, nežli tento zasluhoval. U nás svobodomyslných neměla by hnusná udalost ta míti většího významu, nežli zločin, jehož pachatelem jest kterýkoliv člen "spodního živlu" amerického velkoměsta. Nevěříme a nikdy jsme nevěřili, že člověk jest špatným jen proto, že je věřícím a lepším jako člověk zase jen proto, že jest nevěřcem. A naopak, že by víra člověka činila lepším a nevěra horším. Schmidt dopustil se ohavného činu ne proto, že byl knězem, ale proto, že nitro jeho bylo černější jeho kněžského roucha. A my také víme, že člověk hlásající svobodomyslnost, šířící v lidu nevěru, není špatným proto, že zřekl se víry, jak zase věřící rádi světu by namluví, ale je-li špatným, že jest takovým proto, že byt' byl člověkem nadaným, ducha bystrého, jest přece jen slabochem, hříčkou vášní svých. My svobodomyslní měli bychom jen tenkrát právo poukazovati na zločin člověka věřícího a poukazovati při tom na jeho přesvědčení, volati, že víra znemravňuje a jen osvojenost že umravňuje, kdybychom nebyli nuceni zakrývati hnusné činy také některých apoštolů svobodomyslnosti. A čteme-li tak

často nadšenou vzpomínku na vynikajícího svobodomyslníka, o němž bylo všeobecně známo, že byl takovým otrokem svých vášní, že klesal často až pod zvíře, který neznal citu jako otec — neznal citu jako manžel — tu nezdá se nám býti důsledným, když s takovou rozkoší poukazujeme na zločin, jehož pachatelem jest věřící a při tom snažíme se zakrývati, omlouvati a kde možno i zapíráti přímo zvířecí skutky druhého, poněvač byl svobodomyslným. Náležíme k straně svobodomyslné — tak jako jsme nadšenými stoupenci myšlenky sokolské — ale každého svobodomyslného, každého Sokola tážeme se dříve: ukaž, jakým jsi člověkem! A nedostane-li se nám na tuto otázku odpovědi uspokojivé, nemůže nám býti ve zlé vykládáno, není-li v nás probuzen pocit úcty k učiteli svobodomyslnosti, byt' byl on sebe nadanějším, tak jako nechováme špetky úcty k nehodnému člověku, byt' ústa jeho dovedla chrliti při každé příležitosti celé laviny krásných hesel a sokolských pořekadel! Č.

Jako ve snu ocit'ujeme se vždy v té máti měst, v té naší Praze slovanské a znovu prožíváme, znovu ožívujeme i procit'ujeme chvíle sletové, dojdou-li zvěsti smutné, aneb opět radostné. Smutné zprávy připomenou nám veleměsto, kde viděli a slyšeli jsme onen zvláštní český ruch a šum, život stonásobně zvířený jako veliké, prudce bijící srdce, novou krví z venkova se stále plnící. Tolik tu bylo upřímnosti toho lidu, tolik nadšení a na vzdor strádání a útisku přišel a z dálav přijel, aby svědkem byl síly své! Kdo účastným byl těchto chvil a čte nyní české noviny, čte všechno to co na lidu českém dopouští se vláda a cizák a jak ten lid obětavě, až přímo do vykrvácení se brání, o sebezachování usiluje, nemůže jinak, nežli "s těmi našimi tam za tou vodou" soucítiti a po případě, když jinak nelze v boji tom nerovném je podpořiti, aspoň hmotně pomoci. Sbírati příspěvky k cíli tomu a hlavně ve prospěch Ústřední Matice Školské jest tudiž jen naší povinností. A jako ta vlast naše stará, ta máti naše nemůže za několik nezdárných synů svých na radnici pražské, tak jako nemůže za neupřímnost a bezkarakternost některých svých synáčků, již v politice zisku hledají a zájmů lidu kozla dbají, jako nemůže za ty, jimž hvězdičky, trochu třepení a titulu stačí ku zradě na svém lidu, tak také nemůže nejkrasší a výchovná instituce česká Matice Ústřední za to, jestli některý její syn a dcera zbloudili. Ano, zdálo se nám někdy za pobytu našeho v Čechách, že tam namnoze již "dané slovo neplatí" jako bývalo ještě za našich dětských let, ba stalo se nám, že docela i činovník jisté jednoty zapoměl co slíbil Američanům, hostům, a neomluvil se vůbec, kdežto jinde poznali jsme vedle skvostných vzorů opět figurky všelike na nichž jako leckde u nás sokolského nebylo ničeho více, nežli ten krok. Připomínáme pouze a jedině proto, že celek nikdy a nikde za několik jednotlivců zodpovědným činiti nelze, jako vymlouvat se nemůžeme na takové a podobné úkazy, zejména doby poslední, jestli nechceme dáti na Matici a přispívati do Čech vůbec! My toho celku také

jsme ještě jedinci a vlasti své, třeba se vystěhovali, něčím povinni zůstáváme. Ani výmluva, že i my zde potřebujeme nestačí, ale soustavné uspořádání všech sbírek národních muselo by prospěti.

Nešťastný jest měsíc minulý, neboť tu vzpomínáme památné bitvy na Bílé Hoře, kdy samostatnost království českého udolána byla cizákem a květ národa pak roznesen osudem po světě. Tak 8. listopadu máme Bílou Horu, 15. listopadu v chladné cizině zemřel Jan Amos Komenský roku 1670 a dne 9. listopadu 1884 pohřben náš tvůrce myšlenky sokolské, vzorný vlastenec a veliký estheta Dr. Mil. Tyrš, kdežto roku 1865 v den úmrtí Komenského dokončil v Sokolně pražské starosta mateřské jednoty a dárce sokolského bratrství, Jindřich Fugner a po 18 letech 15. listopadu odešel i Josef Barák, veliký demokrat, spisovatel, novinář a letos měsíc listopad opět jen citelné ztráty přinesl národu českému! Tak skončil jeho mecenáš, přítel studentstva a pravý šlechtic hrabě Václav Kounic a hned za ním spoluzakladatel musea království českého, MUDr. Antonín Frič, bratr "osmačtyřicátníka" Josefa Friče a konečně veliký svobodář Alfons Št'astný. Tak jdou velicí ti lidé čeští jeden za druhým! Všichni tito muži celí, upřímní a mohutné karaktery přátely byli toho našeho Sokolstva. Prvý začasté pomohl mravně i mnohým darem peněžním, když bylo třeba, a na rozdíl od jiných mecenášů dávala jeho pravice, aby levice neznala, kdežto Frič miloval tu studentskou mládež a dorost sokolský zejména a Št'astný přítelem byl nás Američanů, svobodářů, nejupřímnějším. Zachovejme památku jejich čest!

Stěžujeme si často, že ta naše mládež, ten náš dorost nechápe dosti snahy sokolské a o Sokolství mnoho neví, ale v přemnohých případech věru, že zaviňujeme sami. Utišujeme se, že ti mladí sotva "Sokola Amerického" přečísti si dovedou, jindy nechápou a podobně a zatím jest tu ještě cesta velice vhodná a vydatná, jak odpomoci. Což nemohli by eviřitelové, náčelníci a po případě starostové tak občas podívat se i s jinými činovníky do Sokolny a před šikem junákům našim, sestrám a konečně dorostu a mládeži lecos z listu našeho přečísti? Nemuselo by nikdy trvati dlouho a mohlo by se vybíratí právě jen, co zdálo by se nám zajímavým a takovým, jež by mladou mysl zaujalo, povzbudilo a nadehlo. A mimo listu našeho co jiných ještě pomůcek, jen kdybychom uvažovali, sami čtli a jiným, když sami čísti nemohou, pověděli.

Skoro všechny české spolky podpůrné vyházely po příkladu našeho orgánu oznámky patentních léků z dotyčné části své. Skoro všechny české spolky podpůrné v lékařském vysvědčení, když se kandidát hlásí o členství, mají mimo jiné i tuto důležitou otázku: "Užíval jste nějaký patentní lék v posledních třech letech? Pakli ano, udejte podrobnosti..." Podle toho zdálo by se, že člen-

stvo a při nejmenším aspoň úředníci a předáci takových a podobných organizací dnes již znají bezčinnost všelijak oznamovaných patentek a všelijakých mnohdy i škodlivých humbuků. Ale chyba lávky jsou ještě mnozí z nich, již věří takovým a podobným universálním prostředkům, jen když vyrabitelé oznamují v českých novinách a po případě na český původ svůj hřeší. Stačí náležitě k bratrské jednotě a výrobou mastiček a létkvarů ku jmění si dopomoci a již budou se vám klaněti jako "zlatému teleti" i ti "velcí" z nejvyšších bratrů a hlavních úřadoven, zvláště dáte-li tak občas z chud'asů vydrénou desítku na "vlasteneckou parádu" aneb na tak zvaný podnik "národní".

Dobrého, upřímného přítele dovedeme vážit si nade vše. Milujeme přítele, který dovede sdíleti s námi žal — který upřímně sdílí s námi radost. Opravdový přítel má v srdci našem místo vedle bytostí nám nejdražších — vedle bytostí vlastní krve. A jak dovedeme vážit si přátelství opravdového, přátelství upřímného, tak lhostejným jest nám nepřátelství lidí takových, o jichž přízeň připravila nás snaha prospěti věci dobré, o jichž "bratrství" připravila nás touha viděti Sokolstvo na té pravé cestě k metě kýžené. O chválu takových lidí jsme nikdy nestáli — jich hana nás nikdy nezabolela! Stisk pravice upřímného přítele, opravdového Sokola, který s námi cítil, slovo povzbuzení z úst jediného upřímného bratra — cenili jsme vždy výše, nežli kdybychom velebeni byli jako "one of the boys" — nežli kdyby nejlichotivější slova pochvaly o nás pronášena byla v ovzduší, přeplněném surovými vtipy, kde pronášeny jsou cynické poznámky o každé lepší snaze, kde každý krok, každý pokus činiti okolí své lepším, jest snižován, sesměšňován, kde čistá idea sokolská jest drze profanována! Nepřízeň projevovaná vůči nám v takovém ovzduší, nás nikdy nezabolela — nepřízní takovou jsme se spíše vždy honosili!

Protože jsou "černí" všude stejní, psalo se o výtržnostech o sjezdu katolických gymnastů v Římě, jakž v měsíci září t. r. se odbyval, i ve zdejších katolických listech českých a nadávalo se o vše pryč. A tu nebude bez zajímavosti zpráva, jakž našli jsme ve "Věstníku Č. O. S." — Sjezd katolických gymnastů v Římě v září t. r. má nyní diplomatické dohry. Lid římský uvítal katolické domácí i cizí gymnasty spíláním, na něž odpovídali katoličtí gymnasté voláním: "At' žije papež-král!" Policie zakročila a nedovolila prapory rozvinouti. Němečtí Turněři katoličtí z Elsas, Porýnska a Westfalska a italští gymnasté z Lugana ve Švýcarsku protestovali proti této pohaně barev svých zemí u svých konsulů. K tomu dodává "Švýcarský Gymnast" zcela oprávněně: "Nám do těchto stížností docela nic není. Kdo dělá z tělocviku záležitost náboženskou, musí býti připraven na ledacos." — A tytéž katolické listy, které dovedly zneužití této udalosti, psaly své doby, že předáci Č. O. S. v Mor. Ostravě o sletu šli na hody k Němcům a majitelům

tamních závodů. Ukázalo se, že bylo zcela vylháno, že naši na pozvání vůbec ani neodpověděli, ale "klerikálním kohoutům" se hodilo do krámu a "zrádcovaly na celých sloupcích", přinášejíce mimo to vylhané historie o pronásledování "Orlíků" a podobně. Kdyby tak Tyrš z hrobu vstal, ten by se podivil, co jménem jeho a Krista páni dovedou.

Hned jakmile jsme se své doby dozvěděli, že konsul Brittain má přeložen býti z Prahy do Koburku, do Němce, napnuli jsme všechny síly a působili na dotyčné vlivné kruhy ve Washingtoně a to za laskavého přispění našeho kongresníka Gooda, jenž vešel ve spojení i s oběma zástupci českými z Illinois i z Minnesoty. Nevíme, co na příklad ve směru tom učinily kruhy dotyčné v Praze, ale tolik víme, že tentokráte jsme nepochodili, třeba byli jsme očekávali, že stane se jako před rokem a po sletu. Tehdy se podařilo a na celý rok, kdežto tentokráte dostalo se nám na vědomí, že konsul Brittain byl přeložen "z ohledů diplomatických", čili mezi řádky povídá se, že na vzdor svým schopnostem a na vzdor tomu, že miláčkem byl i našich doma, konaje vše na prospěch českého vývozu i amerických styků obchodních vůbec, musel ustoupiti a to na něčí nátlak. Kdo ten někdo byl, dalo by se snadno vynajíti v kasině pražských Němčků. Praha se s konsulem našim rozloučila velice pěkně a také s chotí jeho a nás těší, že tu ani Sokolstvo nescházelo. Že konsul Brittain ani na novém působišti Prahy nezapomene a paní jeho hlavně Sokolstva, jsme si téměř jisti, jako těší nás, že i zástupce jeho již nyní poznal, že v Čechách hlavní město jediné býti může české a zlatá Praha, máti měst — slovan-skou. Marné Němců vzteky.

Když čteme o večírku Sokola v Kolíně, jakž uspořádán byl na počest činovníka jednoho z prvních, br. Prágra, a hned zase o odevzdání medailonu Č. O. S., br. Kalinovi v Blatné, za jeho práce a zásluhy o Sokolstvo, vzpomenutí práce br. Makovce v Železném Brodě, náčelníka Župy Krkonošské a br. Kaizla v Nové Pace, tu jen těší nás, že aspoň v tom českém Sokolstvu tam doma bez řádů a zvláštních titulů těm dobrým pracovníkům dostane se uznání bratrského a sester — za živa! Takové bratrství již něco znamená a když vzpomeneme si na všechny ty jmenované zde činovníky, muže celé a Sokoly opravdové, s nimiž jsme měli to potěšení potrásti si pravicí o sletu v práci nám svěřené, sami ihned připojíme se ku mnohým přáním i voláme: "Všem vám zdar!"

"Vše pro dítě!" To heslo, zdá se, obrali si nynější četní reformatoři, sociologové — to heslo vepsaly ve svůj štít různé dobročinné organizace — to heslo čteme den co den opakované denním tiskem. "Vše pro dítě — vše pro jeho tělesný, duševní a mravní vývin!" A proto stavíme nákladná hřiště — pořádáme přednášky, poučujeme útlou mládež o zdravotvědě pohlavní. "Vše pro dítě!" zavznívá k nám se všech tribun — "vše pro dítě!"

čteme den co den v sloupcích denních velikých, bohatých časopisů. Ale při tom tytéž časopisy, zmocní-li se nějakého hnusného škandálu, referují o něm s takovými podrobnostmi, že slušný člověk s odpo-rem list odložití musí. A přece věděti musí ti učitelé, že časopisy čte mládež a že hnusné líčení škandálních výjevů útlou mysl mládeže právě tak otravuje, jako pětáková nízká divadla, výdělkářské pitky, taneční zábavy. A kdyby se nás některý čtenář otázel, čím to jest, že časopis, přinášejíci nadšené články o mravním povznášení mládeže, může přinášeti tak hnusné, znemravňující líčení četných rozvodních a jiných pří — na to bychom dali následující krátkou odpověď: Umravňující články nic nestojí — a znemravňující zprávy hodně vy-nášejí.

Již několikráte jsme si připoměli na těchto místech důležitost hlubší a pokud možná významnější oslavy památky Husovy roku 1915 a tu podnik svobodomyšlných v Chicagu čili dnes již téměř zajištěná stavba domu Husova zasluhuje dojista i zmínky v listě našem, který své doby byl prvý, jenž na podobné středisko živlu volného a potřebu téhož v Chicagu upozorňoval. Postupem věci vlastní podnik vzal na se tvářnost určitější a dnes sdružené spolky, organizace různé a jednoty již se ustavily, aby myšlenka tato došla svého splnění! Pokud nás se týče, nebyli jsme pro tříštění sil jakékoliv a také řekněme upřímně nejsme ani tentokráte. Ba naopak nám se zdá (když tomu Sokolstvu vždy jednotný postup se doporučoval a spojení stále navrhovalo) že by i jednotný postup živlu svobodomyšlnému v Chicagu v tomto podniku záslužném nikterak nemohl — býti na závalu! Co v takových záležitostech společných znamenají osoby? Co s uctěním památky Husovy způsobem jen vhodným a opravdu hlubším, má co dělati, jestli připoměl nám v čas třeba osobně nemilý člověk aneb vydavatel jiného listu? Z toho a jiných důvodů právě bylo by tedy dobře, kdyby se jednoduše šlo jednou cestou a tu muž i žena volná podati by si měli ruce ku společné práci a uctíti památku Husovu způsobem nejlepším, vedle všeho toho, co na poučení lidu roku 1915 se stane vzdělávacími odbory těch kterých jednot sdružení mnohých.... Snad jest illuse, za nynějších poměrů, ale tolik jest jisto, že hlavně nám Sokolům a Sokolkám nastávají úkoly důležité a to nejen v tomto ohledu a pokud se týče památky mistra Jana, alebrž jest tu i připomenutí si padesáti let Sokolstva amerického a založení prvé jednoty v St. Louisu, Mo., jako toho, že bude let již padesáté v roce Husově, co opustil Sokolstvo první jeho starosta Jindřich Fuegner. Není třeba slavného, okázalého vzpomínání, ale vzpomínky činu, vzpomínky životem! Jsme připraveni?

Snažme se o to, činiti rozdíl mezi obyčejnými kluby tělocvičnými — kluby sportovními — a jednotami sokolskými. Poučujme veřejnost, jaký rozdíl jest mezi námi a mezi takovým sdružením, je- hož jediným cílem jest jen pěstění svalů! Ale při

tom, chceme-li, aby naše zásady v lid pronikly, musí jim býti věřeno a na nás jest, slova svá potvrzovati skutky! Veřejnost neuvěří, bude-li pouze slyšeti — ona musí viděti! Voláme-li, že chceme lid náš šlechtit, pak nesmíme před tou veřejností navzájem se snižovat, hanobit, zlehčovat! Voláme-li, že pěstujeme tělesné krásno, nedopust' me, aby nízké požitkářství připravilo nás o to, co jsme v tělocvičně pěstěním těla pracně získali. Voláme-li: bratrství — pak vyřizujeme povstale spory jako bratří, jako muži a ne jako nezvedení chlapei, jimž velikou rozkoš působí, mohou-li po nemilém druhu aspoň přes plot se ošklíbнути! Církvi nic tak ve světě neublížilo, jako nehodní její stoupenci — ti služebníci boží, kteří hlásali lásku a rozsévají nenávisť — hlásali střídmost a hověli obžerství — velebili chudobu a hověli bezmeznému hrabivosti — hlásali mravnost a sami stávali se otroky nezřízených vášní. A krásnou myšlenku sokolskou v lidu zase nic tak neuvádí v nevážnost, jako tací Sokolové, kteří svým vystupováním, svým drsným chováním a jiných osočováním nemilosrdně poráží to, co Sokolstvo ve svůj štít vepsalo!

č.

Jen co pravda, pěkně se připravují některé živly v té matičce Praze na oznámený již mezinárodní kongress Volné Myšlenky v zemi Husově. Tak oznamuje se, že Volná Myšlenka v Praze byla policejně rozeznána, majetek její zabaven a vše, co jen poněkud s ní souvisí, na pospas vydáno pronásledování... Pěkné poměry, které veliké slovanské Praze, vedle všech těch dokladů o škandálním hospodářství radničním, jakž minule se provalilo, získati mohou náramně krásnou pověst u druhých vzdělaných a pokrokových národů, již bez tak, od zákazu přednášky policejními orgány pražskými velikého svobodomyšlníka a vynikajícího státníka Magalhaes Limy z Portugal jest notně porouchána. Policie nezabavila jen vše co administraci a redakci "Volné Myšlenky" náleželo, ale i to, co majetkem jest sekretariátu, spolku "Krematorium", "Demosthenes" a "Spolku pro reformu manželského práva". A důvod zcela jednoduchý, to jest, že prý "Volná Myšlenka" ve smyslu zákona není spolkem a podobně zcela maličerné záminky, jež dokazují, odkud vlastně vítr věje a kdo z "černých" za tímto násilnickým činem. Původní instrukce úředníků byla, aby veškeré movitosti z místností těch, at' si patří spolku "Krematorium" nebo redakci a administraci nebo i soukromníkům, tedy i skříně, stoly, obrazy, ano i popelnice s popelem zemřelých členů "Krematoria", jež spolek ten ve svých místnostech uschovává, zejména též veškeren sklad časopisů a knih, rukopisy redakční atd., odvezli pryč do policejního uschování a byl také již objednan speditérský vůz, aby věci ty odvezl. Na rychlo zavalení advokáti, dr. Aren a dr. Bartošek, interpelovali spolu s říšským poslancem soudr. Jarošem u policejního ředitele a došli po dlouhém rozkladu toho ústupku, že upuštěno od transportu pozůstatků zemřelých i od transportu nábytku a skladu tiskopisů, policejní ředitel však setrval na rozhodnutí, že má býti zabavena a policejně

odvezena veškerá v místnostech nalezená korespondence, veškeren rukopisný materiál redakci, veškerý administrací a účetní knihy.

EUGENIKA A VEŘEJNÉ ZDRAVOTNICTVÍ.

(Dokončení.)

Nejen v těch, které považujeme za slabomyslné, pozorovati lze vlivy degenerativní! Jest nepopíratelným faktem, že tyto a podobné nedostatky u člověka poznáme ihned, tak jako poznáme lidi a jejich povahu i mohutnost jejich síly mysle, tedy síly mozečné a nervové soustavy a to v tom ohromném množství lidstva vůbec se všemi těmi jejich zvláštnostmi a myslí uschopnění každého jedince. Ani dva nejsou stejní a v jejich roztrídění jdou ku bodu nejvyšší mohutnosti v síle mysle a mozku svého a na druhé straně poklesají k nehlubší slabomyslnosti, blbosti až po naprostou choromyslnost, jež navzájem se spíše liší ve stupni, nežli ve druhu svém. Podle toho záleží nám hlavně na vynesení a zdůraznění následujícího: Jsou nesčetná množství tak zvaných lidí normálních, jichž mozečná uschopněnost, čili kapacita stojí tak nízko, že dají se pouze v jistém obmezeném stupni v myslích svých vypěstovati, vzdělati, že mnoho chudoby a špatného zdraví jsou výsledky této nemožnosti a taková nemožnost a neschopnost může se začasť stopovati až po degenerativní vlivy dědičnosti. Jak daleko tyto vlivy degenerativní, toto zatížení, zasahati může, není známo, však tolik jest jisto, že nezůstává pouze při těch, jež řadíme do třídy slabomyslných, ale že musí zasahovati u větším aneb menším stupni do veškerého potomstva. Rodinné historie zmíněných již Kallikaka, Jukeho a jiných rodin, ukazují, že degenerativní vlivy, tedy zvrhlosti, jdou od pokolení k pokolení. A to jsou jen ojedinělé případy, kdežto ukázky, co děje se ve větších aneb menších rozměrech v jiných rodinách, které rozhodně nemohou zůstat bez vlivů na stav mysle celé společnosti lidské a celých národů, schází docela. Jest jako hniloba ve stromu, jež započala u kořene aneb blízko téhož, jdoucí pněm až do větví, konečně zasáhne nejvyšší částě koruny a strom usychá. Jestli zavčas nezakročíme, jako ten strom, národ celý bude usychati jak v myslích svých jedinců, tak i po stránce tělesného vývoje, neboť degenerativní vlivy šíří se celou společností naší a mimo mysle i zvrhlost tělesná, ochrnutí tělesné se dostavuje a v následek všeho toho všude stopy bídy, nemoci, utrpení a předčasné smrti se jeví. A věru, že smutné jsou vyhlídky v tom ohledu, zejména u nás v Americe, neboť zjištěno, že počet slabomyslných vzrůstá dvojnásobně u porovnání s počtem obyvatelstva veškerého. A jestli poměr tento měl by trvati, bylo by jen otázkou času, že bychom tu měli více slabomyslných lidí, nežli obyvatelů normálních vůbec.

Nehodláme na místech těchto zabývati se vlastními vlivy dědičnosti a vývojem lidských pokolení, ale tolik stačí, abychom si uvědomili, že dědičnost rozhoduje o jakkosti hlíny, kdežto vývoj začasť

hněte ji v určitý tvar nádoby. Zdá se, že jsme sloučeninou z našich předků plus vývoje i výchovy.

Edwin Markham v básni své "Muž s rýčem", již napsal pod dojmem obrazu Milletova stejného jména, praví:

"Shrben pod tíhou století, podepřen
o rýč svůj, ku zemi hledí zrakem strhaným
a prázdnota bídná zeje z celé jeho tváře,
co tíha světa, jako břímě staré ve hřbetě mu sedí!
Kdo za živa tak zemřít mu dal, bez naděje, stesku,
že věci, hříčkou, je náhoda, která nestěžuje, aniž dbá
— strnulý a lhostejný, tak jakoby bratr vola byl?
Kdo uvolnil a poklesnouti dal hrubé čelisti jeho?
Která ruka zpět zatlačila čelo zasmušilé?
A či byl to dech, který zhasl světlo v mozku jeho?"

Markham připisuje stav typický muže o rýč opřeného, útisku hospodářskému, i považuje jej za zvrhlého beznadějnou námahou a vývojem mu osudem odepřeným. Jest spíše pravděpodobno, že stav tohoto muže původně zaviněn byl tím, že zdědil mozek, jenž nebyl schopen vyššího vývoje, a že jeho stav spíše přičísti lze na vrub neschopnosti, nežli průmyslových poměrů a nedostatku příležitosti. Nemohl by tu býti spíše nějaký zvrhlík, příjící aneb alkoholicky zatížený předek jeho, který spíše zodpovědným jest za to, že člověk ten: "strnulý a lhostejný, tak jakoby bratr vola byl"? Kdyby byl ten člověk zdědil vlohy pro věci vyšších snah a cílů, zda-liž by zůstal v takové zanedbanosti naprosté? Bylo řečeno, dovozuje dále Wertenbaker: "Když útlak se dostaví, stane se tak pouze a jedině, jestli příležitost se naskytla. Není síla silných, ale slabost slabých, jež vyvolává porobu a tyranii." Však ale at' tomu jakkoli, at' již si stav jeho zavinilo cokoli v jeho vývinu aneb založení dědičném, lidí toho druhu jest mezi námi po desíti, po stech, ba po tisících, s neschopností svou a nemožností, aby vzdorovali okolnostem, poměrům a prostředí, v němž se ocitili. A jsou to lidé toho druhu právě, kteří plní naše ústavy, vězení a chudobince; jsou to oni, již vhodné pole připravují šíření se chorob a nákazy, protože nedovedou jim myslí svými, ani prakticky čeliti a se chrániti. A přece jsou mezi námi rovněž uschopněním, že mohou se množiti a dítky, ploditi a tak stále šířiti vlivy zla, které zatemnilo život jejich. Že učiní tak, jest více jak pravděpodobno, neboť čím níže poklesl stav mysle, tím silněji ožívají se chytře zvířecí v takovém člověku.

Jest ve spojení s takovými fakty, jako ona výše zmíněná, že otázka dědičnosti nás nejvíce se dotýká a splývá s veřejným zdravotnictvím, a jest právě v tomto bodu, kde eugenika stává se částí práce veřejné na ozdravení společnosti lidské vůbec. Začínáme již chápati, že hranice veřejného zdravotnictví jsou trochu širší, nežli jsme si mysleli. Sanitace, kontrola nemocí a ochrana proti nemoci nikterak nepozbyly na důležitosti své a na poli tom ještě jest mnoho nevzdělaných plánů, jenže nyní již víme, že jsou i jiné ještě velice důležité zástoje, které vřaditi dlužno do veřejného zdravotnictví. Za-

stavení nemoc v plném jejím proudu, je asi tak, jako snažiti se s koštětem v ruce zamést zpět do moře vysokou vlnu na břehy dorážející. Jest třeba zastaviti proud u vlastního zřídla, vyčistiti pramen, tak aby se proud nemoci zastavil, zvrhlost a smrt. Činitelové veřejného zdravotnictví rozšiřují proto obzor svůj i vyšetřují všechny příčiny, jež vliv mají dobrý aneb špatný na zdraví lidu vůbec. Poznávají, že jest třeba, aby byli sociology, eugeniky atd., tak jako znalci sanitace, hygieniky a epidemiology; že musí studovati poměry společnosti, průmyslové a dědičnosti, pokud se týkají člověčenstva, jestli chtějí docíliti nejkrasších výsledků na povznesení veřejného zdravotnictví a zdraví i posilu lidstva zajistiti.

SNAHY EUGENIKŮ. — Čeho docíliti hodlají eugenikové, lze shrnouti krátce v tato slova: snaží se o zlepšení pokolení lidského tím, že překáží propagaci lidí zatížených i podporují a povzbuzují spojení vzájemné takových, již k sobě se nejlépe hodí. Nezdá se, že jest již dosti pochopení pro tyto snahy nové. Oni rozhodně nechť odstraniti vzájemné city, a také nikterak neočekávají, že spojení lidských bytostí bude vždy dle jisté vědecké formulky prováděno, kde by jednotky charakteru jednoho ze společníků dodávaly druhému co chybí. Takové opatření bez pochyby by mělo za následek lepší lidské zvíře, tak jako se děje při šlechtění plemen dobytka, avšak to není úmyslem eugeniků, aby lidské spojování manželské postavili na tento stupeň. Jejich úkolem jest, aby zamezilo se dalšímu plození lidských slabochů a způsobem tím zvýšil se počet normálních lidí.

Důležitost takovéto akce již byla zdůrazněna na mnoha místech. Ukázalo se, že zvrhlých stále přibývá v této zemi a odhaduje se, že stáli státy ročně sto milionů dolarů. Vedle tohoto hrozného vydání peněz, kterých použití se mohlo spíše na povznesení lidstva, kdyby to šlo, zůstává tu černá stezka mysle temnoty, špatného zdraví, chudoby a zločinu, jako následek slabomyslnosti a poruch duševních. Vážná většina zločinců, chud'asů všelikých, nevěstek, opileců a jiných lidíček zatížených nákazou i jinak trpí i poruchou mysle. Chicagská komise, která vyšetřovala nedávno příčiny "bílého otroctví", zjistila, že osm procent všech žen, mezi dvaceti a pětadvaceti lety, jež oddaly se prostituci a podrobily se prohlídce, jevíly uschopnění mysle asi takové, jakého bychom očekávali od děvčat dvanácti- a patnáctiletých. Dále ukázalo se, že pětadvacet procent zločinců jest slabomyslných. Ze 100 dítek odkázaných do domova detenčního v New Yorku soudem juvenálním, šedesát sedm procent bylo slabomyslných. Fakta tohoto druhu přiměla ještě uvažující a myslící část lidu společnosti naší, aby se nad nimi pozastavila a promyslela, kam vše to povede, jestli nestanou se nějaká včasná opatření! A opatření ta, jakž navrhována jsou, by byla následující: 1.) Shromáždění slabomyslných a odloučení od ostatní společnosti lidské; 2.) sterilisace; 3.) naprostá kontrola sňatků manželských, a za 4.) povšechné vzdělání a uvědomění lidu, aby znal tyto smutné stavy a vznikající z nich nebezpečí i pod-

volil se spíše po tomto poznání opatřením navrhovaným.

SHROMÁŽDĚNÍ čili odloučení takových slabomyslných lidí, zvrhlíků a jinak zatížených čili segregace, stala by se na způsob kolonií, kde by se dostalo jim náležitě pozornosti, ošetření a vzdělání čili výchovy a to podle vývoje a uschopnění jedinců a se stanoviska čistě humanního. Za poměrů co nejpríznivějších dalo by se mnohé napravit, mnohemu chud'asovi prospěti. Goddard však v díle svém o "Sterelisasi a segregaci" promlouvá, upozorňuje i na mnohé nesnáze, jež by s takovýmto odloučením a shromážděním nešťastníků se dostavily a tu hlavní věcí jest ohromné vydání, jež by opatřením tolika lidí povstalo a při stálém vzrůstu tohoto počtu slabomyslných dostoupilo by bodu vrcholného. Jen v New Yorku jest, podle jeho údajů, 1,500 slabomyslných dětí a to jsou případy, kde tento stav jest naprosto zjevný, mimo mnohých neznámých. Mimo to není zrovna snadným přesvědčiti rodiče, jestli dítě jejich není docela blbé, že by mělo býti posláno do kolonie slabomyslných a tam ošetřováno i vychováno. Zákon v tom ohledu sotva byl by ústavním a tu bude třeba najíti cesty, aby v jednotlivých státech Unie postarali se dotyční činitelové hlavně o náležitý dozor na takové a podobné jedince zatížené a nedovolili jim zvláště vcházeti ve sňatek s jinými a zdravými. **Sterelizace** zločinců jest dojista jen na místě, sterelizace slabomyslných a jinak zatížených byl by ovšem znamenitý prostředek ochranný, již proto, že jinak s funkcemi pohlavních styků by nikterak nebylo v rozporu. U mužů provedla by se tak zvaná operace vasektomie, zcela neškodná a jednoduchá, kdežto u žen odstranily by se vaječníky a po případě část vejcovodů čili vývodů ženského vaječníku, vedoucích do dělohy. Carrington provedl tyto poměrně jednoduché operace na mnoha zločincích, u nichž o dědičném zatížení nebylo ani dost malé pochyby a dotyční rozhodně neprotestovali, ba naopak těšíce se úplnému zdraví, poměrně dceři prospívali i za mřížemi vězení. A tolik se dnes ví, že takováto sterelizace v případech zjevné slabomyslnosti, chronické choromyslnosti a zločinců hlavně jest prostředkem opravdu vydatným a na ochranu společnosti lidské nejlepším. Osm států v tom ohledu již přijalo zákony vhodné, ale zatím se ještě neprovádí, protože opět jsou tu námitky o neústavnosti, třeba v mnohých případech sami takoví jedinci, ženatí aneb vdané děti mají si nepřejí a operaci rádi se podvolují, jen když jinak pohlavně zkaženy neutrpí. Takovéto předejití další degeneraci i se stanoviska mravního dojista obtočí a se stanoviska společnosti lidské budou jen nutná.

Nejvhodnějším opatřením jest však **pravidlování a náležitý dozor na sňatky**. V některých státech ještě nestala se opatření nutná, aby nemocní, všelijak zatížení a nákazou stížení ubožáci, slabomyslní a padoucníci trpěvší, tuberkulosou a pod. nemohli vcházeti ve sňatek, s kým se jim jen zlíbí a to dosti často bez vědomí druhé strany o takovémto zatížení, jež neznajíce vlastního stavu, ve sňatek dobrovolně vchází, aby pak dívky jejich odnesly! Na všechno

máme zákony, ale na věc tuto nejdůležitější ještě jen málo kde se dbá, ač týká se nových pokolení, jejich zdraví a síly celého národa. Šedesát až sedmdesát pět procent všech specialních operací ženských děje se jediné proto, že v každém takovém případě jednalo se o nákazu bacillem kapavky (gonokokkus). Tolik as mužů bylo nakaženo v životě svém a trpělo kapavkou, kdežto mnohé ženy ani netušily mnohdy, v jakém jsou vlastně stavu, vcházíce ve sňatek s jiným mužem a zdravým docela. Pětadvacet procent slepoty dítek od narození zaviněno bývá touže nákazou. A deset procent veškerého obyvatelstva Spojených Států trpí příjicí. A syfilis, čili příjice, jest děsně nakažlivou vůbec i přechází z rodičů na dítě jejich v plném hrozném svém dosahu, začasťe novorozeně zabíjející ihned aneb vydávající je na leta příští všelikému utrpení nezaviněnému a špatnému vývoji zvláště. Morrow dokazuje, že když otec pouze byl nakažen, že úmrtnost dítek v takové rodině jest as 38 procent, když ale oba rodičové příjicí jsou stíženi, dosahuje úmrtnost až šedesát procent. Ti pak, již na živu zůstávají, trpí mnohdy po celý život, jestli docela tou či onou poruchou nepřipadnou na obtíž obci a státu. Často se udá, že nevinné děvče nakaženo jest svým manželem buď kapavkou aneb příjicí a za několik let stává se tělesně i v mysli své ubohou obětí, jež prožívá ten život v mukách, trápení stálém a nemoci, až konečně ji smrt vysvobodí, jako oběť systému, který dovoluje, aby takový zločin úředním povolením k sňatku se státi směl v zemi pokroku a svobody. A což, když z takového manželství zůstanou děti, siroteci a rovněž oběti ubohé společnosti lidské, jež pod rouškou mravnosti dovoluje dnes, aby takto se hřešilo za sankce zákona. Státy, společnosti různé a organizace, jež nyní usilují, aby kdokoliv se ženiti aneb vdávati chce, prokázal se vysvědčením o svém stavu zdravotním, konají dojista jen dobro a bude-li toto opatření svědomitě prováděno, tak aby všelijak zatížení, nakažení a různými chorobami trpěvší nemohli ve sňatek vcházeti vůbec, celá společnost lidská jen získá na množství svém i jakosti svého budoucna.....

Pro nás Sokoly a Sokolky pak jakékoli zlepšení společnosti lidské vždy bylo metou nejvyšší a snažíce se o utužení těla, mysle a ozdravení lidu našeho, starali jsme se i o mravní stránku svěření našich tělocvičných škol a znajíce blahodárné výsledky výchovy sokolské i na mravy a ovládání chťičů všelikých i nestřídmosti všeho druhu, přičiňovali jsme se vždy hlavně i o poučení našich řad, čili konali jsme po leta již všechno to, co v tom a jiném ohledu konati hodlají nyní eugenikové. Snažili jsme se slovem živým i psaným povědět lidu našemu, našim junákům i naší mládeži obého pohlaví, bratřím a sestrám všem, na kolik soustavný tělocvik ve výchově lidu prospívá a na kolik vždy třeba učiti se a poznávati pravdy veliké přírody! My začasťe poukazovali na to, že s epochálními vynálezy tohoto století dostavila se také zvrhlost tělesná, ochrnutí tělesné a vedle nervosity celé téměř společnosti lidské, tuberkulosa a nákazy i jiné nemoci. Tyto činí

takové mezery v řadách národů, jako nikdy nebývalo. A proč? Protože se žije jednostranně, dbá se výchovy mysle a tělo se nechá zakrňovati. Se zdravím zahrává se přímo hrozně a lehkomyšlná požívačnost, jakoby všude ovládla vedle chťičů nezřízeného života vůbec. A proto musíme se vedle snah všech, jež na zlepšení společnosti lidské se nesou, jako právě eugenika a zdravotnictví, vrátiti zase ku pěstování rozvoje i tělesných sil, vedle sil mysle, čili rozumně pěstovaný tělocvik musí se státi potřebou každého, zvláště v době vývoje, tedy ve věku školním a dospívajících junů a mladých mužů i dívek a spolu s tělocvikem musíme se vrátiti zase ku jednoduchému a střídmemu životu a zanechati nezřízené touhy po požitcích VŠEHO DRUHU a potom stoupne naše zdatnost tělesná, s ní současně se povznesou síly mysle, což bude míti též za následek větší povznesení mravní a jenom tak zadržíme poklesnutí a ochabnutí nejprve sil tělesných a potom, jakž Schneider dovozuje, i mysle vývoje! A nejen to, jakž na místech těchto několikrát jsme dokázali s lékařského stanoviska našeho, budou-li těla naše silnější, utuženější a zdravější, soustavným tělocvikem vypěstovaná, dovedeme pak tím spíše jakékoli nákaze vzdorovati a to nákaze, jež těla hubí i oně, jež mnohé poruchy mysle mají v následek. O mravní čistotě šiků našich přesvědčili jsme se statisticky již několikrát, jako v poučení a poznání vidíme východisko z nebezpečí všelikého. Zásada, že jen v zdravém těle je zdravý duch, zůstane po věky platnou a dlé toho my Sokolové a Sokolky postupovati se snažíce, pracujeme v tělocvičně i na místech těchto poučení věnovaných.....

Vzdělání a poučení. — Jest z důstatek známo, že třeba míti schválení a podpory lidu, pakli chceme, aby ten či onen zákon stal se účinným. A bychom této podpory dosáhli, musí býti příčiny a nutnost takových zákonů lidu jak náleží vysvětleny a různá opatření zdravotní a jiná odůvodněna. Proto jest nutno, aby lid seznámil se se všemi fakty, pokud se týče dědičnosti, nemoce a vývinu a pokud tyto závisí od stavu mravního, mysle a těla utužení každého jedince, celých společností a celých národů! Takovéto lidové poučení není sice zrovna snadné, ale mnoho vydá a třeba pokračovalo se poměrně u věcech těchto jen pomalu, přece jen již dnes mnohé vykazujeme výsledky, neboť jest dosti těch, jimž záleží na budoucnu národů a ozdravení jedinců a nás jen může těšiti, že Sokolstvo v tom ohledu vykonalo poměrně nejvíce. Pouhá vědecká snaha eugeniků najíti prostředky k zušlechtění, posile a utužení i ozdravení lidského plemene, nemůže a nesmí se omeziti jen na theorii aneb směry negativní, nýbrž musí přijmouti právě to, co Sokolstvo a jemu podobné organizace konaly již od dávna, do svého pořadu, to jest i tělesnou výchovu, jako prostředek svého cíle nejlepší a nejučinnější! Eugenika chce přírodní výběr v lidstvu posilovati a chce to, co slabé, zvrhlé a hlavně slabomyšlné vyloučiti a zameziti jim, aby nemohli zakládati nové generace. Nedá se upříti, že znamená samo v sobě již pokrok veliký, ale hned vás také napadne, že posilou, utu-

žením a ozdravením dobrovolně zkázněných jedinců v těle i mysli, předejiti se dá mnohé poruše, ano i sklonosti k té či oně zvrhlosti, aniž bychom jen na negaci trvali jednostranně a tvrdě.



JAK VE HŘE — TAK V ŽIVOTĚ.

(Malý příspěvek k psychologii her.)

Kdo má poněkud větší zkušenost ve vyučování hrám, ten zajisté postřehl, že při hře projeví hráč nejlépe svoji pravou povahu. Úskočný hráč jest úskočným ve svém jednání i mimo hry — zbabělý hráč jest zbabělým i v boji za dobrou věc, v boji existenčním. Hráč, který ztrácí hned ducha, pozbyvá veškerou naději, vidí-li, že soupeři jeho počínají vítěziti, který nezápasí tvrdošíjně o každou píď půdy v pevné víře, že na konec přece jen zvítěziti musí, ten i v boji životním předčasně klesá, ten nedovede nepříznivému osudu pohlédnouti směle v tvář a z takových lidí rekrutuje lidská společnost nejvíce zoufalců — samovrahů! Vidíme-li hráče takového, který veškerou pozornost jen k sobě chce upoutati, nedbaje druhých spoluhráčů, víme, že máme před sebou člověka sobeckého — člověka slávyčtivého, který zájmy celku, zájmy veřejnosti, zájmy spolku, k němuž náleží, podvoluje jen svým choutkám, své etizádost, své marnivosti.

A ještě jiný rys povahy postřehneme při hře.

Připravujeme-li žáka pro jistou hru, skrývající v sobě jisté elementy nebezpečí, nesmíme dáti se mýliti jeho neohrožeností, jeho výbojností, pokud výbojný, neohrožený (z pravidla chvástavý) hráč nečelí soupeři, pokud hraje, jak říkáme, zatím jen "proti větru". Neboť jakmile takovému postaví se na odpor hráč jiný, jakmile ten neohrožený hráč, který pouhý vzduch tak neohroženě rozrážel, má ukázati opravdovou neohroženost, odvahu, když sezná, že narazí na odpor — tatam jest jeho odvaha, tatam jest jeho neohroženost a my vidíme před sebou sketu, bázlivce, který možnému nebezpečí se vyhýbá, který své choulostivé tělo chrání před každým silnějším nárazem.

A jaký hráč v mládí — takový člověk ve věku dospělém. Slova — slova — samá jen slova! Hle, jak odhodlán jest bojovati za věc dobrou — poněvač těmi slovy očekává získati si pochvalu, obdiv, vážnost! Ale když dostaví se chvíle, kdy za tu věc, kterou hájil slovy "jen proti větru", má čeliti odpůrcům, kdy jest na něm, aby ukázal pevnou páteř, kdy v boji za to, co za dobré uznává, položití má na oltář i přátelství těch, kteří dobrou věc, již on hájí, udolati se pokoušejí, kdy neohroženě má odrážeti, zasazovati a také přijímati rány — tu slovní ten hrdina zbaběle ustupuje, ústa jeho umlkají — neboť — "proč by si k vůli takové věci dělal nepřátele?"

Co neohrožených zastaneů dobré věci vidíme, pokud ti hrdinové hájí dobrou věc "jen proti větru!"

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois.

Redakce:

DR. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, CEDAR RAPIDS, IOWA.

JOSEF ČERMÁK, 1641 Millard Avenue, CHICAGO, ILL.

Tel. Lawndale 1974.

Editors:

Všechny dopisy a práce pro "Sokola Amerického" budíž zasílány hlavněmu redaktoru a listu zodpovědnému:

Dr. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Ia.

SUBSCRIPTION - - - - - 75c per year

Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Cech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sdělí tak redaktoru i výpravčímu listu našeho, aneb jednateli V. V. Předplatné, jakož i podmínky do listu příjímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zvláštní.

IAN ČERNÝ, 431 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k této a jiné musí býti v rukou hlavního redaktora do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají déle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování: oznámí výpravčímu každý přesídlovší se bratr sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku které jednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní jednot výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

Národní Tiskárna, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.



ABY BYLO JASNO.

Měl jsem za to, že činnost svoji jako spoluredaktor "Skola Amer." zakončím bez jakéhokoliv zvláštního oznamování — bez obligátního "loučení". Avšak — člověk mluví a mnozí bratři naši mění. To jest ti, kteří vědí dopodrobna, proč to neb ono se děje, proč to neb ono se stalo a mají vždy v několika minutách vypočítáno, jaké pohnutky vedou nás, at' učiníme krok jakýkoliv. Učiníme-li krok na pravo, již vědí, proč jsme krok ten neučinili na levo — a uchýlíme-li se na levo, dovedou zase vyprávěti celé historie o příčinách, které nás pohnuly ku kroku tomuto. V tom nejupřímněji míněném posudku, upozornění již vidí pohnutky jen osobní, každý volný projev rádi vykládá jako pokus o ukojení ctižádosti, dětinné marnivosti. Řídil jsem se vždy pravidlem, nekaziti těm vševědoucím bratrům jejich radost a nedbaje bratrské censure, volil jsem vždy cestu, kterou mi naznačoval můj vlastní rozum, můj cit, mé svědomí, láska k věci a snaha býti prospěšným ideji, které jsem nejkrásnější leta svého života cele obětoval. Dnes však jsem nucen činiti výjimku a chtěje odbyti celou tuto nemilou věc co nejkratěji, prohlašuji hned zde beze všech dalších předmluv, že není pravdou, že by k mému odstoupení zavlada příčina nějaký osobní spor mezi mnou a vrchním pořadatelem. Mezi námi osobního sporu nestávalo a nestává — a komu bujná fantasie přece něco takového líčí, bud' si —já spokojuji se zde s tímto prohlášením

a více o vyvracení domněnek podobných pokoušeti se nebudu.

Nejsou-li příčinou mého odstoupení spory osobní — co tedy? A abych starostlivým uspořil námahu, jakou by měli s hledáním neb vymýšlením "těch pravých" příčin, zodpovím otázku onu hned sám. Stanovisko, že řídícím, zodpovědným redaktorem má býti jen jediná osoba, zaujal jsem již před pěti roky — před sjezdem detroitským — a již tenkrát bylo známo, že jsem byl rozhodnut spoluredakce se vzdáti. Však na nalehavé domluvy některých bratrů, jichž po dnes si velice vážím a z nichž někteří neobtěžovali si v záležitosti té zajetí po sjezdu až do Chicaga, tenkrát jsem předsevzetí své změnil. Však přesvědčení mé, že zodpovědným redaktorem má býti osoba jediná, zůstalo nezměněno a proto také když před sjezdem letošním byl jsem dotazován některými vyslanci, jaké jest mé stanovisko v otázce redakční, dal jsem tutéž odpověď, že dle mého náhledu "redaktorem má býti osoba jediná, která by za celý obsah listu mohla býti zodpovědnou a tudíž že působnost moje jako spoluredaktora končí, bud' si redaktorem zvolen kdokoli."

Leč v sjezdu baltimorském při volbě redakce bylo též mého jména použito — a ta okolnost zavlada podnět k projevení domněnky, že "odstupuji snad proto, že nebyl jsem zvolen vrchním redaktorem." Jen s nechutí věci této se dotýkám — ale aby bylo jasno, jsem nucen i k této záležitosti podati krátké vysvětlení: Před sjezdem byl jsem tážán, zda-li bych byl ochoten vystoupiti jako kandidát pro místo vrchního pořadatele. Dal jsem odpověď zápornou. Později bylo mi zděleno, že není vyloučena možnost, že objeví se v poli četní jiní kandidáti a že by zvolena býti mohla osoba potřeb našich neznalá, zvláště kdyby br. vrchní pořadatel nekandidoval a tu konečnou a rozhodnou odpověď mojí bylo: Bude-li kandidátem nynější vrchní pořadatel, nepřejí si, aby jména mého bylo použito. Jen v případě, že by dr. J. s pole ustoupil, o místo vrchního redaktora se více neucházel — jen v tomto případě jsem volný rozhodnutí své změnit. Jinak nikoliv! Toto prohlášení učinil jsem veřejně ve schůzi Plz. Sokola, v tomto smyslu vyjádřil jsem se br. Filipovi (ústně i písemně) a zástupci br. Šimanovi jsem dal právo, kdyby se toho ukázala potřeba, ve smyslu tom mé rozhodnutí sjezdu tlumočiti. Dr. Jičínský byl volný redakci dále vésti — a tu sjezd jen respektoval mé výslovné přání, když já jako kandidát do pole vůbec postaven nebyl. Nelze tudíž mluvit o nějakém zklamání.

Tímto vysvětlením končím. Věnoval jsem mu více místa, nežli jsem měl původně v úmyslu — ale chtěl jsem vysvětliti všechny body, abych předešel všem mylným výkladům a domněnkám. Když jsem toto své rozhodnutí oznámil, slíbil jsem, že část' technickou pouze jsem ochoten řídit na dále, a slibu tomu jsem hotov dostáti, pokud nenalezne se síla spůsobilejší, která by části této věnovati mohla tolik času, jak by zasluhovala.

Že jako spoluredaktor získal jsem si v řadách našich značný počet nepřátel, není mi tajno. Kdo jde v před, neohlížeje se v pravo ani v levo, musí tu a tam narazit — často dosti citelně.

Odstupuji ale jako spolupracovník části redakční, aniž bych pronesl jediného slova lítosti neb omluvy, že dotkl jsem se nemile některého bratra. Zúmyslně, ze škodolibosti nedotekl jsem se nikdy ani zjevného nepřítele. Nemám tedy příčiny k omluvám. A kdo vypověděl mi přátelství jen proto, že dotkl jsem se ho v snaze prospěti celku, ztrátu takového přátelství lehce oželím. Na zdar! J. Č.



ZÁVODY ŽEN.

Ještě dnes, v tak pokročilé době, kdy volá se na nás, bychom zabořili s tělocvikem na pole opravdové výchovy, abychom nepředstavovali výchovu tělesnou jako sport mladých lidí, jako akrobatiku, kterou pěstujeme hlavně k vůli závodivosti, v době, kdy se volá se všech stran, že v tělocviku mužském zabíháme do výstředností — že závodivostí zabočujeme s tělesnou výchovou na pole sportu, kde hlavním, jediným cílem jest dobytí nějaké ceny — četné organizace (žel, že i naše české), aby osvědčily pokrokovost i na poli tělesné výchovy, na místě, aby kráčely ku předu a sloužily za příklad jiným, předstupují se zvláštní zálibou před širší veřejnost také se závody žen!

Nejednou poukázali jsme na tu nepopíratelnou skutečnost, že cvičení o ceny, vřeholová cvičení, eviky hraničící s akrobatikou, oddaluje nás stále víc a více od lidu, jehož získati má býti první naší povinností, první snahou. Nejednou poukázali jsme na to, pokud naší touhou bude širší veřejnost **bavit**, že po tu dobu nebudeme lid do tělocvičen **vábit** — neboť jen malý zlomek lidu v odvážných výkonech na náradí si libuje a "málo tělesná výchova prospěje národu, tuží-li se jen nepatrný jeho zlomek!"

A nevábí-li závodivý tělocvik muže, vábí ženy až na nepatrné výjimky, tím méně! "Nedělejte z žen akrobatky!" volá upřímný přítel racionální výchovy žen ve Francii. "Závodivost žen na poli tělocvičném přivádí tělesnou výchovu žen u širší veřejnosti v nevážnost — ano, znamená samovraždu budoucího pokolení!" volá starý fyziolog a učitel Sargent k lidu americkému. I z kolébky moderního tělocviku, Německa, ozývají se stejné varovné hlasy a na místě, aby bylo přemýšleno o tom, jak povznést tělesnou výchovu žen, aby byla opravdovou výchovou a ne akrobatstvím — pořádány jsou veřejné závody žen.

Jaký může býti výsledek takových zjevů na poli ženské výchovy tělesné (!), to jsme s to snadno předpověditi již nyní: několik děvčat nebude ceny a jednoty, k nimž vítězné dívky náležeti budou, z toho vítězství budou mítí velikou radost. Některá provede rekordní skok — a ten ženský rekord dá podnět k nadšeným zprávám, že "závody žen setkaly se s neočekávaným zdarem..." To vše můžeme očekávati s takovou jistotou, jako že jed-

na a jedna jsou dvě, jako že po noci přijde den, jako že pro bláznivé výstřednosti vzbudíme vždy více zájmu, nežli pro vážnou práci.

Ale na tribunách budou seděti matky a ty budou svědkyněmi přepínání sil závodících, budou patřiti na ty skoky a často nezdařené a ne příliš graciesní, ba spíše odpor budící doskoky těch, které se o dobytí cen budou úsilím pokoušeti a pohled ten bude utvrzovati v nich falešnou představu, jakou po dnes o tělesné výchově mají — výjevy ty budou posilovati předsudky, které v našem lidu ještě jsou zakořeněny proti tělocviku vůbec a tělocviku ženskému zvláště. Ani omluva, že závoděno jest v evicích pro ženy vhodných, není s to oslabiti dojem, jaký veřejné závodění žen, druhu jakéhokoliv, na veřejnost míti musí, na tu veřejnost, která jest dnes ještě plna předsudků proti ženské výchově tělesné a kterou o jejím nesprávném názoru měli bychom poučovati a ne v předsudecích ještě ji posilovati!

Závodějí muži — nuže, také na závoděšti s ženami! A slavnostní řečník potom k veřejnosti s velikým pathosem zahřímá, že "účelem našich sletů jest, krásnou myšlenku sokolskou v lidu šířiti, získati jí stoupence"; že "účelem našich sletů jest, poučovati veřejnost o tom, co tělesná výchova znamená"; že "cílem naším jest tělesně šlechtiti"; že "cílem naším jest, celý národ, jak muže, tak i ženy shromáždit pod sokolský prapor..."; že "heslo: Co Čech, to Sokol — co Češka, to Sokolka, musí se u nás státi co nejdříve skutkem" — a tomu přání provolá dle starého oblíbeného zvyku "tříkrát hřímavě Na zdar!"

O, krásná myšlenko tělesné výchovy lidu! Vzněšená ty myšlenko sokolská, která určena jsi k tomu, abys šlechtila, povznášela! Co hříchů napácháno bylo a ještě bude — co komedií sehráno bylo a ještě bude v posvátném jméně Tvém!



F. K. Šnepp:

SÍLA BRATRSTVÍ.

Příspěvek k sokolské situaci v Rusku.

I.

Bratrská Rus je vskutku sídlem slovanské podivuhodnosti.

Co naděje — my Slované a zvláště Češi — skládali jsme v ní a skládáme! A co nám skutečnost — ta "dějstvítelnost" i Rusům jinak nenávistná — odpovídá a čím ukojuje nadějeplné dychtění naše?

Ovšem v Rusech už se leckdys zmýlil, nejen my, ba oni sami v sobě. A tajemný nimbus, obestírající ruskou velikost, utrpěl už leckdys otřesy a to takové, nad nimiž podivem a zklamáním rozechvíval se celý svět, neřku-li my Slované.

Ani sokolská věc neuchází mezi Rusy, zúmyslně nedíme na Rusi, osudu neurčitosti, tápání a "sumasbrodných iskáníj".

Když jsme nesli na Rus sokolskou ideu, tento plod ušlechtilého umu slovanského a nejzanícenější mezi ve Slovanstvu mysle — české mysle — naše křžení spoléhalo právě na tuto slovanskou a českou podstatu. Než zkušenost nás poučuje, že ruský egoism je vyvinutější a mnohem usurpátorštější, nežli egoism polský, tak často vyčítaný a před jinými právě ruskými bratry.

A byt' velikášství ruské, které ubíjí tak mnohou i vlastní dobrou věc, utrpělo již leckdys pohromu značnou a poškojící, přece jenom dosavade ničí především upřímný vznět a pravé nadšení, kterého má tolik zapotřebí slovanské srdce mezi náponem jiných národů.

Jsmo naprosto vzdáleni snahy vyčítati neštěstí.

Avšak máme za místno tentokrát i na stránkách sokolských opakovati, co jsme již nejednou tvrdili v tisku povšechném a publicistickém.

Nic neškodí Slovanstvu tak, jako to, že zavírá před pravdou oči!

To je zapotřebí, jak možno často, zopakováti jmenovitě českým přísežným Rusofilům a je posléze žádoucíno podtrhnouti pravdu i ve snažení sokolském v Rusku.

Nic neškodí sokolské myšlence na Rusi tak, jako neupřímnost. A pak pobratimská "nadmennost" a subjektivní samolibost.

To jsou vlastnosti ruské povahy, které zakořenění a upevnění všem Slovanům společné věci sokolské nejvíce a nejbolestněji překáží a škodí. Jsme si vědomi, co pravíme. Nepíšeme to bez žalu a bez bolu. Nebot' i našim přesvědčením bylo, že početný národ ruský a rozsáhlá Rus dodají sokolské snaze na světovém kolbišti toho významu a formy, by se stala dominujícím světovým zjevem nejen ve tvaru tělocvičného sdružení, nýbrž i v intencích mravních a kulturně nejušlechtlejších.

Ve skutečnosti však?

Zatím bojujeme na Rusi bezvýsledně a marně za pochopení nejprimitivnější podstaty, které se tají v učení sokolském.

Snad s domnělým oprávněním někdo vzepře proti našemu mínění otázku:

Není-li příliš brzo se sokolskou myšlénkou na Rus?

Namítat' se začasté, že lepším a vážnějším podnikům v Rusku vadí neurovnanost, nevykvašenost ruských poměrů a neurčitost, chaos ruského života. A tyto příčiny také ruská skutečnost, pozdvihují se samými Rusy na omluvu jaksi a ke zdůvodnění, že se té nebo oné myšlence, ba i ruský vlastník, nedaří, že se neužívá a neraší.

Snad mnohdy je toto faktum ruského života oprávněno, snad — nikoli však vždycky!

Ale s touto omluvou setkáváme se **vždycky**, ač se jedná o nezdar jakýkoli, i mezi Rusy nejpokrokovějšími a nejprozíravějšími.

Pro ujetí se však sokolské věci v Rusku nemá ani tato omluva oprávněnosti a významu.

Nebot' právě ve všeobecné (i politické) neurovnanosti ruské, nevykvašenosti kultury, neurčitosti veřejného života a konečně v tom zmatku povšechných poměrů v Rusku, sokolské zásady — zejména etického a obecného původu — měly by cenu podstatnou, živodárnou a povznášející.

Měly by — leč nemají.

Proč nemají?

Protože Rusové ceny té nechápou, chápatí nechtějí — protože ruští bratři v širším pojetí sokolské podstatě zůstávají vzdáleni, chtějí, by jim byla cizí a protože, zkrátka, sokolská věc jim za to nestojí.

Na snadě otázka — proč?

Zejména proto, že to není myšlénka jejich.

Ano, proto — dím s uvážením a ze zkušenosti co nejbolestněji — že je to **myšlénka česká**, zrozená v malém národě, ano, mnohem menším nežli je národ německý.

Tkví v tom kus slovanské tragédie.

Možno skorem považovati za aksionu, že — nám Slovanům se vždycky spíše líbí něco neslovanského, nežli původu příbuzného a rassovým umem oplodněného, že se nám stává leckdys dražším (bez důvodu a oprávněnosti a bez podstatné srovnávací cennosti) vzniklé z rozumu cizí a z

vypěstlosti třeba německé, nežli vzniklé v umu slovanském a dovedností domácí. Rusové v tom smyslu jdou nejdále a daleko před ostatními Slovany.

Je v tom něco z toho, co se tají v pověstné slovanské malichernosti a mezi slovanské rozvaděnosti.

Specificky však v otázce, nás interessující, toto tajemno ustupuje separatistickému subjektivismu a ješitnému, rozhodně nezdravému a v sebelásce přezírajícímu individualismu.

Na Rusi došel ocenění jakýkoli zvrat a tvar sportu at' původu anglického nebo německého, a jsme přesvědčení došel by obluby i jakýkoli výstřelek indianského původu, nežli došel sokolský tělocvik ve své celkové ceně a přiznané platnosti, nemluvě již o "vozvýchýšených ideach" Sokolství.

Namítne se — vždyť sokolský tělocvik je na Rusi populární.

Avšak, co odpovíte na naši otázku:

A foot-ball není-li populárnější?

A proč "lehká atletika" nachází větší popularity jako přesádka ze zahrady německé (mnohem více, nežli jako sazeníčka anglická) nežli v rámci nebo snaze sokolské tělesné výchovy?

A přece cvičení lehké atletické zanesli na Rus především sokolští bratři.

Zajímala by nás tuto i otázka "sokolského profesionalismu", než zašli bychom příliš daleko, nežli chceme v tomto souboru tří malých kapitol o otázce, která nás zajímá.

Přečtete si však ruský hlas "o Sokolstvu", kterému tuto dáváme místa v přesném překladě.

Tím charakterističtější, že je to plod sportovně-sokolského ledví.

II.

"Když se v Rusku začali zajímati o otázku tělesné výchovy a když tělocvik zaveden byl do všech škol, jali se hledati pohotové učitele tělocviků."

Mezi Rusy jich téměř nebylo. I hle — přibývají k nám učitelé — členové českých sokolských obcí, které v Čechách a jiných slovanských zemích byly značně rozšířeny.

Tuto popularnost Sokolstva mezi jižními Slovany lze vysvětliti.

Tisnění Němci viděli v něm organizaci, která mohla by je semknouti pro zápas s odvčnými nepřáteli.

A tito učitelé — Češi, usídlivší se v Rusku, začínají pokusy vytvářeti sokolské organizace v ruské zemi. Vláda dlouho se chová opatrně k těmto pokusům, až teprve r. 1907 chování toto se mění a sokolské spolky vznikají. Jedním z prvních názvů "Sokol" přijal nejstarší v Rusku institut tělesného rozvoje — Ruský Tělocvičný Spolek.

Zrovna v tu dobu začal se probouzeti mezi ruskou mládeží zájem o tělesný vývoj, mládež naplňuje tělocvičny sokolských spolků, vidouc v sokolském tělocvikovi prostředek k tělesnému zdokonalení a málo zajímajíc se o to, co je Sokolstvo po své ideové stránce. Pouze neveliké procento seznámilo se sokolskou ideou a zaujalo se jí, jak vůbec mládež spůsobílo je uchvacovat se krásnými ideami.

Než, hle, do Ruska začíná pronikatí foot-ball, lyžařství, lehká atletika a pojednou, díky jejich hybnosti a půvabu, vzbuzují sympatie mládeže, holdující tělesným cvičením.

Mnohé sokolské spolky, nemudrujíce chytristicky, zřizují foot-ballové hřiště, pořádají závody, a — tu začal už boj, přijavší nejostřejší ráz v Sokole I. v Moskvě.

Čechové — vedoucí špatřili ve sportu příznaky nenáviděného jimi "němcovství" a udeřili na poplach.

V létě r. 1910 zakládá se v Petrohradě Svaz Ruského Sokolstva. Předsedou jeho volí se poslanec ruské dumy Gižickij a výbor sestaven téměř jen z Čechů. Ke svazu pohnáhlu přistupuje na 15 spolků a o Velikonocích r. 1911 svolán do Moskvy prvý svazový sjezd. Tady výbor, ovládaje

mnoho hlasů, dává své "veto" na sport, nehledě na opo-
sici Moskviců, Kasatkina a Dobrovského, a dále všechna
činnost výboru nese ráz, který vyzývá nespokojenost téměř
všech spolků, která zřejmě propuká o Velikonocích r. 1913
na druhém sjezdu v Kijevě.

Červenou nití jeho jednáním táhne se snaha převrátiti
Sokolstvo v úzko-nacionální, cizou životu, organizaci. Sám
vůdce Sokolstva Gižickij nejen neodvrhl obvinění o tom,
vyjádřené na kijevském sjezdu delegátem Sokola I. Ljubini-
novým, ale přijal to a provedl jako základní zásadu Sokol-
stva.

Takovým způsobem ideová stránka Sokolstva byla dis-
kreditována a odpadla od sebe Sokoly duchem. Životní
stránka jeho vtěsnána v pouhý tělocvik, jenom díky záka-
zům téhož Svazu.

I my vidíme, že početnost členů sokolských spolků nejen
nestoupá, nýbrž, že mnozí členové přestupují do sportovních
spolků, v nichž není hřmicích frází, za to však roste živá věc.

To je jeden z příznaků klesání Sokolstva, které zahu-
bili sami jeho pionýři — Čechové a výbor Svazu.

Je potřebí nadíti se, že nejstarší Ruský Tělocvičný Spo-
lek nalezne v sobě sílu, by se odtrhl od Svazu Sokolského,
který sám jde k záhubě a může zahubiti i své bezděčné rou-
spoutníky . . .

III.

"Ljubujtės" — díme po rusku!

Tak píše o Sokolstvu čestný člen a do nedávna ještě
předseda "Sokola", spolku, který byl v rozkvetu a nejpo-
četnější i nejúspěšnější jednotou na Rusi, když v čele jeho
stál jako vedoucí Čech, — Sokol v pravdě a ne ideová
straka, a který nyní bez české píle a obětovnosti živoří,
zkomírá a chce se zachrániti "utržením" od — sokolského
svazu.

Eh, jak vyhlíží holá pravda!

Srovnajte však s uvedeným v překladě myšlenky prvé
kapitoly a pro zajímavost i názor publicisty Kuzmina-Ka-
ravajeva, jenž mermocí chce ze Sokola vyloupnout výhradně
politickou organizaci, pomíjeje všeobecnost a podstatu mrav-
ních zásad Sokolstva — své doby psali jsme o tom na těchto
místech.

A podívejme se zároveň poněkud blíže na jazyk, který
jsme nazvali "sportovně-sokolský" a který uvedeným ve
druhé kapitole hostil nejednou nad obyčej vnímavé mu
ruské pokrokové mysli.

Aby nás někdo nepodezřel ze zpátečnictví, tož uvádíme,
že na Rusi často pro pokrokovost považují nacionalism a
patriotism za hřích hříchů.

Mezi takové pokrokaře patří autor ruského článku, kte-
rý má pokrokovost, věru, a pravdivost stále na jazyku, ni-
koli však v srdci.

Sud'te sami!

Jednak už není pravda, byt' k přímé věci našeho po-
jednání se neodnáší, že na Rusi "tělocvik byl zaveden do
všech škol" — na papíře ano, už několikráte, ve skutečnosti
ve většině ruských škol do dnes tělocviků není. Mezi Rusy
"téměř nebylo" učitelů tělocviků — vůbec jich nebylo,
aspoň ne pořádných jako jich není dosud, pokud jde o po-
řádnost a znalost věci; nebo za "řádné a vyškolené" učitele
tělocviků považovati "oficéry" nebo "feldbébly" ruské?
U Peruna — proč ne! Ruská "dějstvítelnost" za to stojí!

Populárnost Sokolstva u jižních Slovanů zdůvodňuje a
vysvětluje počestně a pobratimsky ruský bratr "úťiskem
Němců". Špatná znalost nejprimitivnějších historických a
geografických dat. Co pak Chorvaty, Srby a Bulhary tísni
Němci? Inu — síla bratrství, jak patrno, přitahuje, když
se "malují straky na vrbě" i lež. "Pozdravljajem!"

Kdo nežije na Rusi, neporozumí, jaká mravní imperti-
nence skrývá se v "odhalení", že vláda chovala se opatrně

k sokolským spolkům, a jaká v tom "tajná" výzva. Radost
z ní ponecháváme ruskému též-bratrství.

Ruský Tělocvičný Spolek v Moskvě — jak je dnes jisto
není nejstarším. Před ním založeny a žijí tělocvičné spolky
i v Moskvě i v Petrohradě a spolek sám nikdy nebyl insti-
tutem tělesného rozvoje — spíše býval a je nyní zase insti-
tutem úžasného staroruského egoismu a šovinismu, z něž na
několik let vyprostila jej poetivá sokolská vůle a do něhož
znovu upadl, když tato vůle a sokolská pokrokovost ve spol-
ku tom přestaly působiti.

A jaké to vysvědčení dává autor ruské mládeži, mluvě
o jejím "interessu" o ideovou stránku Sokolstva? Může-li
býti smutnějšího? A tím smutnějšího, čím možno bylo by
souditi, že pravdivějšího.

Čechové na Rusi — rozuměj Sokolové — "uviděli ve
sportu němečtí". To si autor popletl, a notně t. j. chtěl
poplésti a farizejsky vyložit. Pro každého našince je to
nehorázný nesmysl, ale něco na tom němečtí v ruském spor-
tu je. A sice, a to je bídným vysvědčením pro slovanskou
uvědomělost ruskou, to faktum, že v čele sportovního na
Rusi stojí vskutku Němci, jejichž komandu a intelektu Ru-
sové přerádí se podřizují a slepě sedají na lep všeho, co
jim "bratří z rajchu" přináší a čím je krmí.

Těchto "svých bratří" si Rusové — na hanbu pro
všechny časy — váží (i v politice) více nežli bratří Čechů
a jiných slovanských pobratimců.

O této slovanské radosti máme se šířiti?

Hořká skutečnost nejen v užším pomyslu o sokolské
myšlence, nýbrž i v širší úvaze o německé přitažlivosti pro
Rusy zeje želez z takových slov!

A dále "sportovně-sokolský" jazyk hromadí ryzou lež
za leží.

Ve výboru Ruského Sokolského Svazu nikdy nebyla
většina Čechů — to je obecně známo, leč pro sportovní pro-
středky na Rusi proti Sokolstvu je všechno dobré i když je
to nehonetnost a lživá slina. Stejnou nepravdou je, že vý-
bor svazu množstvím svých hlasů položil "veto" o prvním
sjezdu na sport. Naopak, byly sdružení moskovští delegáti,
kteří podali naprosto souhlasný návrh a společně vypracová-
vané resoluce o poměru Sokolstva k sportu, které byly sjez-
dem jednomyslně přijaty a hlasoval pro ně tentýž Kasatkin,
který napsal tuto stat' v kapitole druhé. Mohu toto auten-
ticky tvrditi, protože jsem předsedal poradám moskovských
delegátů, kde resoluce o sportu byly také jednomyslně při-
jaty i hlasem téhož — Kasatkina.

Chápete po tom, co představuje takový čestný člen so-
kolské jednoty a časopis, který se osměluje tisknouti jeho
výpady proti ušlechtilé organizaci sokolské?

Podobné útoky z téhož pera již po několik let perio-
dicky se objevují v časopise, který se jmenuje "Ruskij
Sport", jemuž dáti výhost nemají odvahy leckteré sokolské
spolky, ba jsou žebrácky vděčny, že jim otiskuje almužnou
několik řádek o jejich hodinách cvičebních a k ješitné ra-
dosti nějaký ten obrázek, který v poslední době uveřejně-
ním v tomto časopisu nabývá vlastně působilost účinnu
proti sokolské věci. Jinak bylo dříve, když časopis ten stál
na neutrální půdě — a dál proto, že právě sokolská činnost
to byla, která mnohostrannou svou obrazovostí pomáhala po-
pularisovati tento list, který nyní všemi snahami vyhýbá
se objektivnímu slovu sokolskému i tam, kde se jedná i po-
tlačením vyložené nepravdy. Uvádíme to ke charakteristice
sportovního tisku v Rusku v jeho poměru k Sokolstvu, což
jistě není bez zajímavosti.

Podobným "sportovním Sokolům", jako je autor kapi-
toly druhé je Sokolstvo "úzce nacionální" sdružením. Je
v tom, co se tkne výboru Svazu, sice špetka pravdy, než
nikoli na tolik, aby se výhradně Svaz činil za ní zodpověd-
ným; stejně a možná více zodpovědnými jsou i jednoty,
podporují-li užší snahy Svazu.

Že by delegát Sokola I. na Kijevském sjezdu byl vytýkal tohle a co vnáší autor druhé kapitoly do úst Ljubimova, je čistou nepravdou, což mohu autoritativně potvrditi jako sekretář sjezdu v Kijevě.

Tedy pisatel inkriminovaného článku postupuje čistě farizejsky a dokazuje na novo, že proti Sokolstvu všechny prostředky mu posvěcuje účel. A ten účel v daném okamžiku je, by dostal Sokola I. v Moskvě ze svazku Svazu. Nu, řekneme k poslednímu "pa ruskí": "skatěrt'ju daróga". Sokolské věci v "pervoprestolnoj" možná vskutku za daných okolností bude prospěchem, když tento spolek, který jednotou ostýcháme se napsati, zmizí z družného svazku opravdu sokolských sdružení, jak jsme již vyjádřili v Kijevě.

Jestli pak na Rusi diskredituje se sokolská věc, a tomu pravdy nelze upříti, pak to činí především takové živly, mezi něž uvedený autor patří, na něhož zcela přílehá to, co jsme uvedli v kapitole první a co podobní "ruští lidé a bratři" co nejokázaleji potvrzují k veliké lítosti naší a upřímnému žalu.

Je pravda, že bezpochyby ve Svazu Ruského Sokolstva začíná se vyvinovati proces o převaze pokrokových zásad sokolských nebo nacionalních devis, jak je chápou ruští šovinističtí nacionalisté a rusifikátoři všeho a za každou cenu. O tom však souditi kompetentně nemohou podobní straníční činitelé, jako je autor článku "o Sokolstvu" a nedozrála ještě doba, by se o tom pozitivněji uvažovalo.

Nepopíratelné faktum je, že ze sokolských spolků členové přestupují do sportovních, ale nedokazuje-liž to nejlépe pravdivost a oprávněnost našich náhledů v první kapitole?

A my k tomu chceme dodati, že jádro kontingentů nejaktivnějších, nejspůsobivějších a nejúspěšnějších sportovníků současných na poli lehké atletiky vyšlo z řad sokolských.

Zdali tohle mluví ve prospěch sokolské věci tělocvičné nebo sportovní, je na snadě a ponecháváme otázku tuto proto s naší strany nezodpověděnou.

O "hřmící fráze" se nebudeme přiti.

Nebot' ani jeden sokolský spolek nedovede činiti si, i na Rusi, tak nestoudnou reklamu, jako sportovní spolky a nedovede tak nestydatě pravdě zatlačovati oči jako to činí ruští sportovníci, nebo, snad bude správněji řečeno, jako novopečeným ruským sportovníkům jejich intelektuální nemečti vůdcové nasazují falešné a neprůhledné brýle i na sport sám.

Slouží-li to ke cti ruské povaze, ponecháváme ruskému svědomí.

A konečně:

Sokolstvo na Rusi "zahubili jeho pionýři — Čechové a výbor Svazu."

Nemůže býti snad bolestnější výčitky pro české bratry v Rusku i pro snahy výboru sokolského svazu. Jsme si toho plně vědomi a bolí ta výčitka krvavě. Otázka tuto nadhosená je příliš vážná a hluboká, nežli by se dala několika slovy oddiskutovati (věnujeme jí u příležitosti zvláštního pojednání), přes to však nechceme vychýliti se z přísné nestrannosti a všeobecné, ve věci autokritiky a musíme říci, že ve výčítece té leží drobty pravdy a závažného obvinění.

Ovšem stejně rozhodně popíráme, že Sokolstvo na Rusi "zahubili"; ne, ono ještě trvá, není zahubeno — ovšem jsou dnes už však příznaky, že zakořeniti a upevniti Sokolstvo na Rusi v plně jeho kráse, ušlechtilé podstatě a vyšších jeho cílech zatím je práce Sisypova a perspektiva té práce je hodně bolavá a těžká.

Je to přiznání bolestné, leč stejně upřímné.

Málo kdo bude se jednou snad radovati tak jako my, podaří-li se vzácnosti a ryzosti sokolského učení proniknouti do srdcí a duší ruských, ale dnes zatím sbíráme smutnou žeň po ruských nivách sokolských, a zatím sokolská idea na Rusi silně trpí.

Jednou ve chvíli jasnější a volnější nevyhneme se širokému pojednání o příčinách a podkladu, které nemohou zmrzíti sokolské lado na Rusi, dnes už řekli jsme více, nežli jsme chtěli — než nelitujeme, protože někdy začítí se musí a zamlčovati nedostatky, poklesky a základní chyby obyčejně se krutě mstí a na novém, když se rodí a uvádí do života, mstí se mnohonásob. A pak nejsme z těch, kdož před pravdou zavírají oči nebo se jí bojí.

Ne — opakujeme.

Tak jako ve Slovanství může nás spasiti jedině pravda — zrovna tak má se to se Sokolstvem na Rusi.

A že je to na Rusi, zdůvodnění náhledu toho je násobnější a nevyhnutelnější.

Jinak právě k vůli nevykvašenému kolotu, všeobecnému zmatku ve veřejnosti a myslích a povšechné neurovnanosti uvnitř Ruska sokolská věc může tam naléztí hrob na leta, na dlouhá leta.

To nediktuje nám pessimistické nazírání.

To říci ponouká nás právě prokletá "ruská dějstvitelnost", na kterou ve svých věcech trpce a žalostně žehrají Rusové a na niž stejně žalně a hořce žehráme my ve věci sokolské na Rusi.

Lépe je poctivě, byt' s bolem a hořkostí, vážití pravdu a jistinu, nežli se šalebně mámíti růžovými nadějemi a září, které zažene prvý mráček na sokolském nebi.

A táhne těch mráčků, ba mraků, na slovanských nebesích ruských mnoho, a jsou to těžké, olovené mraky — které vidí, máme za to, každý, kdo má oči a kdož očí, at' z jakéhokoli příčin, zavíratí a přimhuřovati nechce.

Kéž zasvitne tam i živodárné slunéčko!



William A. Stecher:

MÁ U NÁS ŠKOLNÍ TĚLOCVIK DOSTATEČNÝ VLIV NA ZDRAVÍ?*)

Hlavním úkolem školního tělocviku jest udržovati žactva stav zdravotní, utužovati, k vývoji přispívati a zvyšovati ústrojnou sílu jeho. Práce, již by chyby a různé poruchy tělesné se vyrovnávaly, tedy korektivní snahy náleží ovšem do podružného oddělení těchto směrů a úkolů.

Druhým cílem jest vypěstovati a zvýšiti zručnost, také i statečnost, rozvahu, hbitost, jarost, pohotovost a jiné mysle vlastnosti. A docílili jsme těchto výsledků moderním tělocvikem školním?

Tělocvik zaveden byl na některých školách evropských na začátku minulého století. Nyní jest pak povinnou částí výchovy všech hochů a značného počtu děvčat, kterýžto počet každoročně stoupá. Ve městech, z pravidla, práce tělesné výchovy se podniká v tělocvičnách dobře opatřených a vedením zvláště vyškolených učitelů tělocviku. Na venkovských obvodech práce ta svěřena jest rukoum a péči pravidelných učitelů, kteří kde není tělocvičny, pokračují v činnosti té na venku. Také tito učitelové podrobují se zvláštní přípravě tělocvičné a to na různých odborných školách, kde tělocvik se učí a tyto státem vydržovány jsou. Učitelové, kteří se mimořádných těchto běhů tělocvičných účastní dostávají za to plat. A bude dobře, když si již hned zde připomeneme, že v Evropě na školách vyučují z většiny mužové, učitelové. Že tato okolnost má přímý vliv na vyučování předmětu jako jest tělocvik jest samozřejmé. V mnohých zemích evropských na postup konané práce zvláštních i pravidelných učitelů ve městech, tak

*) Přednáška, dne 28. srpna na "Čtvrtém Mezinárodním Kongresu Pro Školní Zdravotnictví" v Buffalo, N. Y., od 25. do 30. srpna 1913. S laskavým dovolením spisovatele, pořadatele "Mind and Body" a ředitele tělocviku na veřejných školách ve Philadelphii, Pa.

jako na venku dohlíží inspektoři tělocviku, které vláda ustanovuje.

Pokud Spojených Států se týče můžeme směle říci, že tělocvik v celku až dosud uznáván není jako podstatná část rozvrhu vyučování školního. Ač mnohá velká města mají v pořadí i práci tělocvičnou, o malých městech směle lze tvrdit téměř o všech a o venkovu pak zvláště, že tu tělocvik se nepěstuje vůbec, to jest práce soustavná.

Vlastní typ celé práce v mnohých našich městech pozůstává v tom, že vyučuje se ve školní světnici a cvičí pravidelná síla učitelská, čili z valné většiny žena. V mnohých větších městech novější školy mají své tělocvičny, jednu až dvě. Tu cvičí se v tělocvičně pravidelně a to vedením učitelů. Třetí druh činnosti v tom ohledu kde mají ve větších městech v každé nové budově tělocvičnu jest trochu jiný. Tu vlastní postup děje se vedením zvláště vyškoleného a náležitě vycvičeného učitele, cvičitele, jenž cvičí všechny třídy. Konečně jest ještě zvláštní typ práce této, jakž mnohými městy zavedena byla. To jest cvičí se na prázdném místě u školy, kdežto širokých chodeb a po případě třídních místností používá se k tomu cíli za nepohody.

Učitelové a učitelky používají příručky, kde nalezají se úplné, zvláště připravené úlohy v tělocvičné výchově. Práce ta nalezá se ve všech městech, kde takto se cvičí pod dozorem zvláštních odborně vzdělaných učitelů, kteří z většiny prošli odbornou školou tělocvičnou a normální. A protože není ústřední autority ve věcech výchovných, jednotného postupu, soustavného v celku, snaze a metodě, jakž najdete v Evropě skoro u všech vzdělaných národů, jeví se u nás ve Spojených Státech v tom ohledu jen značné nedostatky. Každé město, ano za časté každý obvod téhož, dělá si jak chce a co chce.

Přistupující pak k době, která tělocvičné výchově je věnována, shledáme, že v Evropě dvě hodiny týdně, z pravidla, se věnují tělocviku. V mnohých státech v Německu, v Rakousku (a hlavně v Čechách) tři hodiny týdně namnoze tělesné výchově jsou zajištěny. V poslední době požaduje se vedle těchto dvou, po případě tří hodin pravidelného tělocviku i zavedení povinné hry a to jedno odpůldne v týdně. A tomuto požadavku v mnohých městech se již vyhovělo. Tam kde takové odpoledne hře vykázané zavedeno bylo žactvo a učitelové dostaví se na několik hodin pravidelné hry na hřiště městem k cíli tomu zařízené. Hřiště ta jsou často až na hodinu cesty vzdálena od domova žactva a školy. A kde hry tyto zavedeny byly staly se jednoduše předmětem povinným pro žactvo veškeré dotyčné školy navštěvující.

Ve Spojených Státech doba tělocviku vykázaná na školách veřejných, a to elementárních, kolísá mezi desíti a patnácti minutami denně, to jest 50 až 75 minut týdně. Na vyšších školách v prvním ročníku obyčejně trvá dvoutýdenní období po 45 minut každé, z čehož nutno odečísti ještě čas v šatnách strávený převlékáním. V některých městech druhý ročník vyšší školy v tělocviku pokračuje jako první, kdežto jinde pozůstává práce ta pouze z jednoho období tělesné výchově věnovaného. Jen několik vyšších škol má více jak jedno období v týdně v posledních dvou ročnících; mnohé nemají předepsané a určené práce v tom ohledu vůbec. Podle toho dá se souditi, že doba věnovaná pravidelnému tělocviku ve Spojených Státech jest as jako 1 ku 2 až 1 ku 3 oproti době a rozvrhu zavedenému v Evropě.

Následující otázkou by bylo zjistiti hodnotu práce té pokud se týče zdraví. Má tělocvik, jakž shledáváme se s ním na našich školách veřejných cenného vlivu na zdraví žactva a podává účastníkům pravou výchovu pohybu, výchovu nervů a svalů, jakž se obyčejně o něm tvrdí?

Pokud se týče Spojených Států nemáme po ruce spolehlivé statistiky, jež podaly by náležitě odpovědi na tyto otázky. Statistiky sestavené evropskými národy, zejména

tam, kde každý muž a občan podroben jest službě vojenské, vrhají na tyto body dojista jen velice dobré světlo. Vezme me na příklad Německo, jehož národohospodářské poměry jsou dostatečně podobny nyní oněm ve Spojených Státech a porovnání tak může vésti nás spíše ku správným závěrům. V Německu každý schopný muž musí sloužiti na vojně od jednoho do tří let a to v armádě aneb při námořnictvu. Každý rekrut podroben jest velice přísné lékařské prohlídce a nikdo z nich nevyvázne a není osvobozen služby vojenské, leda by byl zcela neschopným.

V následujícím podáváme číslce, jež pokryjí vlastní stav věcí za každých sto mužů, kteří dostavili se k odvodu a to v letech 1903 do 1911:

Rok	Proc. schopných a odvedených	Odloženi na dobu pozdější	Pochybní pro dobu pozdější	Neschopní zcela
1903	57.1	14.7	19.5	8.5
1904	56.4	15.6	20.9	6.9
1905	56.3	14.7	22.0	6.8
1906	55.9	14.7	22.7	6.5
1907	54.9	15.1	23.1	6.6
1908	54.5	15.2	23.8	6.3
1909	53.6	14.9	25.2	6.3
1910	53.0	14.8	25.9	6.1
1911	53.4	15.1	25.1	6.3

Muži, kteří označeni jsou v tabulce naší jako neschopní, jsou naprosto nevhodní se pro službu vojenskou, jsou to mrzáci, slepci, nezhojitelně nemocní a p. Roku 1911 zlepšily se poměry poněkud, protože se namnoze snažily dotyčné kruhy odstraniti příčiny, jež k takové naprosté neschopnosti vedly a z toho jedině také důvodu o 2.3 procenta stav ten se zlepšil, nežli jak bylo roku 1903. Však v odstavci pochybní jest o 5.6 procent více zaznamenáno, to jest jsou tací, kteří byli slabí, dosti dobře neživení a nastala tu otázka, zdali v budoucnu stav jejich zdravotní stoupne k bodu příznivějšímu aby mohli býti odvedeni vůbec. Počet odvedených, tedy přijatelných na prvou výzvu poklesl rovněž o 3.7 procent.

Vzali jsme si za vzor militaristické Německo a tu významným bodem tohoto vyšetřování jest a přímo dotýká se vlastní záhady, že na vzdor tomu co Německo podniká v tělesné výchově na zlepšení budoucích svých občanů, bylo tu poznamenáno poklesnutí schopnosti ku vojenské službě v letech nadzmičených. Tělesná pokleslost ve městech a také na místech převážně průmyslových dále zdůrazňuje se tím, že 1911 tyto časté Německa ukazují nižší procento odvedených a uschopněných mužů, nežli obvody zemědělské, jako v Braniborsku 42.3, Hessích 46.6, Sasku 48.6 a Slezsku 48.9 procent.

Hospodářské poměry Spojených Států a Německa, ba skoro všech národů evropských jsou si navzájem hodně podobny. Všude shledáváme se s přírůstkem městského obyvatelstva a to na úkor venkova. Pokud se týče zdravotních podmínek ve městech, odborníci naši souhlasí v tom, že v Německu poměry ty jsou lepší Spojených Států. Když tedy Německo se svými dvěma, po případě třemi hodinami povinné návštěvy tělocviku nebylo s to zastaviti tělesnou pokleslost lidu svého i snaží se odvrátiti tuto pohromu zvýšením doby a lepším zařízením směřujícím k lepšímu vývoji a utužení těla, poznáme ihned, že našich 10 až 15 minut školní doby věnované témuž předmětu denně, aneb naše dvě období tělocvičné práce týdně nestačí nikterak a že jen nepatrné mohou býti vlivy téže na zdraví žactva našeho i nemohou zabrániti tělesnému rozkladu.

V celku veškerá práce tělocvičné výchovy jak provádí se ve Spojených Státech jest nedostatečná, za prvé ve své jakkosti a za druhé ve svém množství. Ve většině škol jest pouze oddech. Vedením odborně vzdělaných učitelů předchází se mnohdy jen zlým následkům stálého sezení.

Ve valné většině veřejných škol ve Spojených Státech není tělocvičné práce vůbec.

Aby se školní cvičitel stal skutečným činitelem ve zdravotnictví musíme nejdříve uznati, že několik minut pohybů rukama, několik klonů těla mezi lavicemi a stolky školní světnice nelze nazývat vyučováním tělocviku. Jestli se správně provádí může poskytnouti oddech a osvěžení v přestávce jiného vyučování a jiného předmětu, ale to jen skrovnou měrou a jestli se provádí nesprávně pak jen žactvo a jeho mysl zbytečně se týrá.

Bylo velikou chybou, že zde ve Spojených Státech jinak dobře smýšlející nadšenci vyprávěli školním radám těch kterých měst, že zavedení tělocviku na školy, dá se docílit jen s nepatrným vydáním; že vše co jest třeba pozůstává ve vyslání několika zvláštních učitelů do školních světnic, kde by ukázali trochu prostných a pak vlastní nácvik světnici by s žactvem učitele v té či oné světnici vyučující. Nácvik takový pozůstává pak ovšem jen z opakování jistých pohybů. Dokud školní rady a veřejnost věří, že to co dnes zove se školním tělocvikem stačí na zabezpečení zdraví našeho žactva docílíme věru jen málo. Musíme pochopiti, že zdraví nemůže se zlepšiti a na jisté úrovni udržeti 15 minutami pravidlovaného tělocviku ve třídě, v přízemí aneb na venku na prázdném pozemku u školy. Také nedocílí se 60 až 90 minutami týdně v tělocvičně. Pakli zkušenosti evropských použijeme jako vodítka musíme požadovati nevyhnutelně nejméně jednu hodinu svalové práce, jakž hodí se a stupňuje soustavně dle stáří, pohlaví, schopnosti vůbec na našich školách, má-li se mluvit o vydatném tělocviku prospěšném.

A jest to možné, abychom obětovali tolik času? Nežli zodpovíme si tuto otázku, bude dobře upozornit na projevovanou namnoze tendenci některých učitelů tělocviku, již uznávají za tělocvik pouze práci konanou podle jejich napřed přijatých a za nejlepší uznávaných způsobů a choutek, co do oboru tohoto vlastně náleží. To znamená v celku cvičení vedením jejich konaná v úředním období vyučovacím a podle toho co na novém nářadí právě vynalezeném dá se v tom či onom zvláštním pohybu provést. Jestli však uznáme všechny přirozené druhy pohybu jako plavání, chůzi, jízdu na lyžích, bruslení, různé vydatné hry, běh a pohyby v přírodě atd. za náležitého vedení správně prováděné za rovněž cenný material cvičební, pak řešení našeho problému věru, že nebude se zdáti ani tak nesnadným.

Jestli uznáme a přijmeme tyto druhy cvičení problém náš se změní a stává se předmětem řádného vedení, výběru a uspořádání různých druhů práce tělocvičné. A tu mohli bychom říci, že školní tělocvik zahrnovati by měl následující druhy soustavně řízené práce:

1. Cvičení za účelem oddechu, to jest vybraná cvičení trávající jednu, dvě minuty a vedená učitelem dotyčné třídy ve školní světnici, kdykoliv žactvo bylo nuceno dlouho seděti.

2. Cvičení ve větší, prostorné a dobře větrané světnici, na chodbě, ve školní síni, v tělocvičně aneb na prázdném pozemku venku u školy. V elementárních školách toto denní období mělo by trvati 20 minut. Na vyšších školách měla by býti takováto tři týdenní období, každé 45 minut (čas v šatnách strávený se nepočítá.)

3. Vlastní práce. V elementárních školách práce ta měla by pozůstat z následujícího:

a) Cviky na nářadí jakž postaveno jest na prázdném pozemku školním a organisované hry.

b) Bruslení, běh, skok, házení a podobné cviky, jakž prováděti se dají na pozemku u školy a volném prostranství vůbec. Toto období povinného cvičení mělo by trvati 40 minut a to ihned po škole a odpoledne. Jeden aneb více učitelů těch kterých tříd vedli by ovšem dohled.

c) Sedmého gradu a osmého a veškeré žactvo vyšší školy mělo by míti odpůldne povinné hry, jež trvala by nejméně dvě hodiny. Žactvo mělo by v určité době na hřišti se dostaviti. Žactvo sedmého a osmého gradu hraje vedením svých učitelů (aneb někoho k cíli tomu ustanoveného principálem školy). Žactvo vyšší školy hraje pod dozorem svých pravidelných učitelů tělocviku. Těm pak pomáhají pravidelní dozoreci hřiště. Žactvo i učitelové dostaví se na místo 1:30 odpoledne. Doba na hřišti strávená započítati se musí do doby vyučování a osnovy učební vůbec. Za nepříznivé pohody dostaví se žactvo do školy.

Naznačený postup má následující výhody oproti dosavadnímu pěstování školního tělocviku:

1. Poskytne veškerému žactvu nejméně pět hodin pravidelné činnosti tělocvičné týdně.

2. Zužitkuje hřiště, jakž množí se v mnohých městech a na venkově.

3. Povzbudil by školní rady k rozšíření prostor a míst kol škol a zakoupení dostačitelných pozemků pro školy nové.

4. Přenesl by hlavní část školního tělocviku z budov na venek do volného ovzduší.

5. Poskytl by žactvu nutné množství svalového i nervového výcviku vhodného dle stáří a schopnosti, tak jako dostatečné množství hry.

6. V mnohých městech dalo by se zaříditi ihned a to bez značnějšího nákladu.

7. Zvýšil by úroveň zdraví a živosti žactva i zkrátil čas ztracený nemocemi. To znamenalo by méně zanedbání, opoždění a méně propadlých.

Vydání spojené s tělesnou výchovou by se sice zvýšilo, ale toto zvýšení čelilo by dojista jen úspěšně vydání v jiných předmětech školního rozvrhu. Konečné výsledky pak byly by jen dalekosáhlé a za poměrně týchž finančních obětí.



SLET A ZÁVODY NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ.

Budou konány v Omaze, Nebr., ve dnech 17., 18., 19. a 21. června 1914.

(Ze zpravodajského výboru.)

Národní slavnost sokolská v Omaze, na níž každý ctitel Fuegnara a Tyrše pohlíží s pochopitelným zájmem, k níž každý člen mohutného útvaru Sokolstva vykonati má přípravy nejpečlivější, aby přispěl ku zdaru životního díla těchto velikánů, aby ukázal, že je si vědom základních příkazů, daných zakladateli tohoto tělesa: "Sloužiti lidu českému a pracovati ve prospěch národa česko-slovanského a Slovanstva," bude velkolepou manifestací amerického Sokolstva, která představí nám je v plné síle a ukáže i jinonárodověum, jak zdatným jest lid český. Tak pohlíží na budoucí tuto slavnost výbor, který byl ku přípravným pracem zvolen ihned, jak došla radostná zpráva, že národní závody byly určeny do Omahy, a který se také okamžitě práce chopil, aby důstojně se připravil k uvítání milých hostů, aby učinil jim pobyt v Omaze co nejpříjemnějším a oni odjížděli po ukončení slavností s milými vzpomínkami.

Město Omaha zaslouží si cti, která mu byla usnesením v Baltimore projevena. Jest nejen velkým střediskem průmyslovým a obchodním, centrálou mezi státy východními a západními, ale též branou oblasti farmářské, kde důležitou roli hrají čeští farmáři, již jsou páteří našeho amerického česťví. V Omaze pořádá se každoročně řada sjezdů a konvenčí jak organisací obchodních, tak i vzdělávacích. Nejvýznamnějšími pro nás Čechy byly dva sjezdy, pořádané zde v září minulého roku: Sjezd Západní Česko-Bratrské Jednoty a sjezd českých svobodářů. K nim důstojně se řadí bude i příští slet Národní Jednoty Sokolské. Jako omažské obyvatelstvo vůbec hrdo je na to, že čestné organisace poctívají město naše konvenčemi, tak obyvatelstvo

české raduje se upřímně z toho, že hostiti bude výkvět z řad krajanů z celé Ameriky, bujaré Sokolíky, že potěší se z úspěchů jejich.

Hlavním střediskem našeho národního života jest Sokolovna na 13. a Martha ul., která bude též shromáždistištěm účastníků národních závodů i vhodným místem pro přátelské schůzky Sokolů a hostů, kteří budou se zde cítiti jako doma. Účastníci shledají, že česká naše čtvrt jde stejným krokem se vzrůstem města, neboť počet jejího obyvatelstva i rozsah obchodů přiměřeně roste.

Občanstvo omažské upřímně se těší z každého uznání, jehož se mu dostane a vítá s nelíčenou srdečností své hosty. Město Omaha je pohostinným a městská administrace jest velice liberální a vždy s ochotou podává ruky pomocné, at' kterákoli vrstva nebo třída občanstva podniká jakýkoli kulturní krok. A Sokolstvo jest zvláště dobře u ní zapsáno.

Čechové, kterých žije v Omaze kolem 10,000, počali se zde usazovati brzy po založení města, které stalo se skutkem r. 1854. Již r. 1857 uvádí se zde některá jména česká, není jich však mnoho. Ještě v roce 1868 bylo v Omaze trvale usazeno málo více než tucet Čechů. Přijížděli sem sice stále noví krajané, ale ti považovali Omahu pouze za zastávku a ubírali se odtud po kratším neb delším pobytu dále na západ, aby zabrali si pozemky a věnovali se farmaření. Jistě nikdo z nich nechybil, o čemž svědčí pokročilé české osady v Nebrasce, v nichž Čechové jsou zámožnými vlastníky nejlépe zřízených farem a prospívajících obchodů.

Ač počet Čechů byl skromný a české obyvatelstvo stále se měnilo, přece již tehdy panoval zde na poměry ty dosti čilý život společenský i národní. Roku 1869 postavena byla první národní síň, neveliká ovšem, ale nevelikým požadavkům úplně postačující. V síni této hrála se již česká diadla a to dosti často, na jevišti sice primitivním, ale přec jen českém. Teprve po roce sedmdesátém počali se Čechové hojněji v Omaze usazovati. Nyní jest ovšem Omaha střediskem českého života na západě. Také v životě společenském jest Omaha v popředí, čehož důkazem jsou stále vzrůstající české spolky, v nichž sdruženo je velké procento krajanů. Působí zde Těl. Jed. Sokol s dramatickým a pěveckým odborem, Sbor Sokolek, Podpor. Sokol Tyrš č. 1., Sokolky Tyrš č. 1.; 3 mužské a 3 ženské řady Z. Č. B. J.; 3 řady J. Č. D.; řád Č. S. P. S.; 2 řady W. O. W.; lože rytířů Pythiových a dalších 8 řádů podpůrných jednot; Vzdělávací klub mládeže Máj; Svobodná Obec; Česká Jednota Svobodomyšlných; Klub Komenský č. 23; Česká Soc. Sekce Karel Havlíček Borovský s dramatickým odborem; Dělnický Pěvecký Sbor a Spolek Českých Žurnalistů.

O výchovu krajského dorostu v jazyku mateřském pečuje česká svobodomyšlná škola. K založení jejímu učiněn byl první krok 11. prosince 1881 ustavením se školního spolku z předních zdejších krajanů a brzy na to bylo také s vyučováním počato. Po roce následkem odjezdu tehdejšího učitele nastala přestávka do r. 1885, kdy vyučování opět zahájeno. S malým přerušením vyučuje se od té doby stále. Roku 1890 postavena byla pro českou školu zvláštní budova vydatnou pomocí Těl. Jed. Sokol za přispění ostatních českých spolků. Po krátkém čase přestěhována budova na pozemek Jednoty Sokol a zřízen Sbor Zástupců, který posud správu školy vede. Počet dítek se ovšem často podstatně měnil. V školním roce, končícím před letošními prázdninami, dosaženo bylo rekordního počtu žactva, neboť navštěvovalo školu 136 žáků. Po prázdninách jest dosud přihlášeno 106 žáků. Škola má vlastní žákovskou knihovnu, která obsahuje 225 svazků pečlivého výběru. Za dva roky, od kdy jest knihovna v používání, zapůjčeno bylo malým čtenářům 1,500 knih. Ze žáků české školy zajisté mnozí rozmnoží řady českých spolků, zvláště nejnárodnějšího spolku Těl. Jed. Sokol.

NAŠI V PAŘÍŽI.

Přiznáme, že čekali jsme na zvěsti z Paříže s dychtivostí pochopitelnou, neboť sledovali jsme pilně výevik družstva České Obce Sokolské, jež mělo hájiti české barvy na mezinárodním závodě. Na jaře letošního roku začínalo se družstvo scházeti v Pražském Sokole a od prvního října již pracovalo se denně, kdežto vlastní složení družstva závodního stalo se, dne 9. listopadu po úporném závodě roztržidlovacím a to s následujícím výsledkem: Josef Czada z Prahy, Karel Starý z Poděbrad (takto na Rusi), Ferd. Steiner z Plzně (rovněž toho času na Rusi), Václav Svoboda z Vršovic, Václav Douda z Podolí-Dvorců, Josef Sýkora ze Smíchova, I., kdežto náhradníky byli Robert Pražák z Plzně a Václ. Pardubský z Mladé Boleslavy. Cvičitelem družstva byl br. Fr. Erben, učitel tělocviku na důstojnické škole v Petrohradě a vůdcem náčelník Č. O. S. br. Dr. Jindra Vaníček. Zástupcem výpravy starosta Č. O. S. br. Dr. Josef Scheiner z Prahy. Týž byl vůdcem výpravy roku 1909 sem k nám a tehdy v družstvu Č. O. S. poznali jsme v Chicagu již Czadu, Starého, Steinera a ovšem i Erbeny. Podle velice přísného řádu závodního tohoto mezinárodního závodu Unie gymnastů neupíráme, že měli jsme různé obavy, zejména tehdy, když zvěděli jsme, že prostná nebudou tolik počítati jako jindy, kdežto i závod druhý, že byl o hodně stížen, vedle i té okolnosti, že družstvo francouzské vesměs z mladších sil sestávající a v poslední chvíli sestavené honosilo se jmény boreů nejlepších a vítězů z mnohých jiných zápolů. Na straně české byla polovina boreů starších a polovina mladších a tu vytušiti dal se již těžký boj! K tomu v Praze br. Starý poranil si nohu při skoku a v Paříži naši se dozvěděli, že sestava na kruzích mylným výkladem francouzského originálu byla doma nesprávně naevičena; mlat' končiti ze stoje o rukou spádem do visu vynesmo a překotem roznožmo na zad, místo toho však ustanoven zakončující evik neskonale těžší, totiž přešvih roznožmo napřed.

A vše to nevadilo, české družstvo závodní zvítězilo, zvítězilo slavně a po závodě mezinárodním v Praze, pak v Turině i tentokráte v Paříži bylo prvním, jako bylo prvním v Londýně! Tato radostná zvěst' došla sem k nám za tu velkou vodu pravda hodně pozdě — ba tak pozdě, že myslí naši táhla nová a dojista oprávněná výčitka, že snad my tu již ani radostných zpráv od bratří našich a sester českých si bud' nezasluhujeme, aneb ta práce naše a veškeré to naše podnikání na čest toho Sokolství v cizím prostředí a za jiných poměrů nedostačuje. Nedivte se, že zabolelo nás, však na vzdor tomu plesali jsme a radovali se i z těch zvěstí podrobných a v pozdní chvíli došlých z pramenů třeba jiných, že nikoli sokolských . . .

Píšeme řádky tyto ve chvíli, kdy i první zprávy spolehlivé stihly list náš z Clevelandu, O., kde odbývala se porada zástupců všech tří českých sdružení sokolských v Americe a vedoucí ku spojení dvou sdružení v celku a navázání bližších styků po stránce technické a jazykové s jednotou D. A. S. v New Yorku jakož i po skončení významného závodu třeba rázu, více méně místního německých Turnérů z Davenportu se zvítězivšími našimi hochy T. J. Tyrš v Cedar Rapids, Ia. Tam i zde uvítali naši vítězství družstva Č. O. S. v Paříži s jásotem a zvláštní byl pocit, jenž prochvil srdcem všech nás, jímž jako jednomu velikému CELKU volného a pokrokového Sokolstva v české Americe myslili jsme, že nové tyto vavříny české práce sokolské a její veliké myšlenky budou pobídkou i k jednotnému postupu! Stane-li se tak ukázati mají doby nejbližší a tu vrat' mež se opět k vlastnímu předmětu této rozpravy. Nás zajímá hlavně z čeho vlastně závod v Paříži sestával, závod, jenž odbyl se dne 16. listopadu ve veliké tělocvičně v Jappy, kam provázela vřelá přání družstvo české nejen všeho Sokolstva, ale i Čechů pařížských a veškerého lidu českého vůbec.

Závod sestával: 1. ze tří sestav cvičení prostných, 2. z 1 cvičení povinného a 1 volného na bradlech, hrazdě, koni a kruzích, 3. ze skoku do dálky, 4. ze zvedání břemen, 5. ze šplhu na rychlost, 6. z běhu na 100 m.

Při skoku do dálky skákalo se s můstkem 10 cm. výšky. Závodníkům povoleny jsou tři skoky. Nejmenší míra předepsaná činí 3 m. 50 cm. (0.5 bodu), nejvyšší počet bodů (10) lze obdržeti při skoku na 5 m. 50 cm.

Šplhá se na laně 8 m. dlouhé a to bez přirazů. Držení nohou libovolné, musí však býti napjaté. Vyšplhání ve 12 vteřinách známkuje se 0.50 body (nejhorší čas) a v 9 vteřinách 10 bodů (nejlepší čas).

Činka 40 kg; za každé vzepření z předklonu do vzpažení a zpět počítá se 1 bod až do maxima 10 bodů.

Při závodě v běhu běhá se po 2 závodníků, kteří přísluší různým družstvům a počítá se za proběhnutí dráhy 100metrové v 15 vteřinách 0.50 bodu (čas nejhorší) a ve 12 vteřinách 10 bodů (čas nejlepší).

Soudcování upraveno jest tak, že u každého nářadí a při každém druhu závodu prostého (běhu atd.) jsou 2 soudcové různé národnosti, soudíci po společné dohodě. Nesjednotí-li se na známce, zapíše každý z nich známku svoji a závodníkům počítá se průměr.

K závodě pařížskému vysílá každý národ, jenž se závodě účastní, 3 soudce. Českými soudci byli br. B. Havel, náčelník Župy Barákovy, A. Očenášek, náčelník Župy Středočeské a Vlad. Müller, místonáčelník Sokola pražského.

Známkování cviků na nářadí provádí se dle volné úvahy soudcovy. Předpokládá se, že závodník provedl celé cvičení, jak bylo předepsáno. Provede-li je nejvyšší vzorně s bezvadnou jistotou a elegancí, počítá se mu 10 bodů; za každý poklesek nebo chybu (přerušení sestavy, pokrčení nohou, poklesnutí a pod.) sráží se mu 1, 2, 3 i více bodů.

Jako před tím tak nejsilnější boj se rozvinul mezi Francouzi a Čechy, kdežto Slovinci znovu dokázali, že dovedou se jak náleží postavit. Vlastní výsledky jsou:

I. Česká Obec Sokolská.....	804 bodů
II. Francouzi	777 "
III. Italové	772 "
IV. Belgové	733 "
V. Slovinci	706 "
VI. Lucemburští	668 "

V mezinárodním závodě není žádných zvláštních cen, jedná se tu pouze a jedině o cenu vyniknutí a čest' prvenství. Družstvo obdrželo toliko vysvědčení, že zvítězilo a též tak jednotlivci. Každé družstvo však přinese čestný dar, jenž určen jest vítězi. Dary byly vystaveny při rozdělení cen a první vyběře si dar nejceennější. Naši po dávném slechetném zvyku svém vybrali si i tentokrát dar, jenž nejlépe se zamlouval: stříbrný pohár belgický. Česká Obec Sokolská přinesla darem kovovou sošku maratonského běžce na kamenném podstavci s příslušným českým věnováním a ten vybrali si Francouzi.

Rozumí se, že celé Čechy, lid veškeren přijal zvěsti o vítězství sokolském s nadšením a o přednášce paní Renaty Tyršové, jež promlouvala o Fuegnerovi bylo v Sokole Pražském bratří a sester i množství hostů ohromné. Po desáté hodině, dne 16. listopadu došel radostný telegram vítězství oznamující, to jest že Francie zůstala za přeborníky českými a u Choděru, kde se napotom činovníci sokolští sešli propukl první jásot, jenž záhy razil si cestu na ulici mezi lid a konečně dál po všech oblastech drahé vlasti naší. Že Praha ihned se uchystala připravit jim královské uvítání hodné boreů sokolských, již před odjezdem do Paříže na divadle vinohradském ukázali, seš dovedou, můžeme si pomyslet. Nám pak nezbyvá, nežli boreům Č. O. S., vůdčím jejich a našim vůdčím, složit i hold těch, kdož sice také jsou v té aréně sokolské, snaží se a bijí se, třeba jim hrozný zánik stále ve tvář zel — však bijí se . . .



DOPISY.



Westfield, Mass., 29. října.

Jest poprvé co píše do "Sokola Amer." Jsem zvolen dopisovatelem naší T. J. S. a br. Krliš evičitelem. Jsme plně přesvědčeni, že jak sám tak i on, že budeme ze sil svých pilně pracovati pro rozkvet naší jednoty sokolské. Schůze koná se každou 1. středu v měsíci, ale podotknouti musím, že jest málo navštěvovaná. Chci podati zprávu o činnosti naší jednoty. Jest mě opravdu líto, že musím zprávu jen smutnou podávat, neboť do schůze pravidelně, totiž měsíčně, se mnoho členů nedostaví a vždy polovina jich schází. Z toho jest viděti, že naši bratři jeví malý zájem zvláště o cvičení. Vypadá to zde s tím cvičením tak, jako si jiní stěžují. Jest zde celkem 42 členů z nichž pouze cvičí 8. Více zájmu o cvičení jeví dorost neb cvičí průměrem 50 žáků a žákyň dohromady. Cvičení jest sledováno s velkým zájmem a pozorností obecnstva. Čest projevovaná jest našemu br. cvičiteli, který se vši pílí a námahou se o dorost náš stará a občas podá veřejnosti ukázkou jeho námahy. Cvičení členstva jest zároveň sledováno obecnstvem a doufáme tentokrát, že nám bude možno podati nějakou ukázkou cvičení. Dále chci oznámiti, aby naši členové lépe schůze navštěvovali, na jednání brali více zájmu jakž nám ohlásil náš zástupce ze sjezdu br. Jiří Hála po zkušenostech tam nabytých a dojmeh jen nejlepších, již i nám by měly býti vzpruhou. Přáním mojm jest, aby se tak stalo.

Na zdar!

A. Jelínek.

V Ennis, Tex., 9. listopadu.

Ve čtvrtek, 6. listopadu měli jsme ve Waco "čtvrtý Český Den", při němž se poprvé Sokolstvo Nár. Jednoty uplatnilo. Činilo totiž hlavní atrakci výstavy v Bavlnovém Paláci a přivábilo nejčetnější obecnstvo. Výstava ona byla zahájena 1. listopadu, guvernér státu Texas se k tomu dostavil, ale návštěva nebyla daleko tak četná jako o Českém Dni. Po pět prvních dní kolísala návštěva mezi 6. a 9. tisíci, kdežto o Českém Dni dostoupil počet návštěvníků 13,075. Domácí anglické časopisy odhadovaly návštěvu českého obecnstva na 7000, tak že jsme tedy zaplnili ten "Cotton Palace" s pola.

Každý den výstavy jest věnován buď některému spolku, nebo okresu, nebo stavu a každé oslavující těleso má své zvláštnosti, jimiž hledí obecnstvo přivábiti, o Českém Dni bylo tímto lákadlem Sokolstvo N. J. S. Rada Státu Texas, která byla pořadatelkou oné slavnosti, měla na zřeteli Sokolstvo české vůbec. V pořadatelstvu se nalezali lidé všech náhledů a zásad a ti vyrozumívali pod Sokolstvem nejen příslušníky Nár. Jed. Sokolské, ale i "Sokoly neutrální", jací jsou v nedalekém West a katolické "Orly", kteří si také název Sokolů přivlastňují. Měli jsme z toho z počátku strach, že budeme těmi posvěcenými také sokoly předstížení aspoň do počtu, ale zatím ti boží bojovníci zahodili flinty do žita a ponechali nám pole úplné.

Jestě tu neděli před Českým Dnem ve schůzi Sokola Havlíček jsme nevěděli nic určitého ani o našich členech, dostavili-li se do Waca celé družstvo. Naši Sokolové jsou skoro sami rolníci a všichni mají dosud práce plné ruce. Jsou usazeni kol Ennis v okolí až na 10 mil a při špatném počasí se nemohou ani na cestu vydati při nejlepší vůli. Od jiných bratrských jednot nedostal župní výbor také žádné určité zprávy, kolik boreů vyšlou. V úterý na večer jsme měli vyjetí a tu teprve se nám trochu odlehčilo, když se nás shromáždilo aspoň devět. Ve středu dopoledne se měli shromáždit všichni borei, aby podnikli zkoušky, ale ani domácí wacovští se všichni nedostavili. Zkouška odbyta

jen povrchně. Ani odpoledne neprijeli žádní Sokolové, až večer dallaští a ještě ne všichni. Teprve ve čtvrtek ráno udělána jakási zkouška a odpoledne se mělo veřejně vystoupiti. Může si pomyslet každý Sokol, jak nám bylo úzko, ale dopadlo to dobře.

Nejprve se nám ulehčilo u srdce tím, že "Orlíci" zůstali doma. Objevilo se, že ta chloubka jejich "Sokolství" jest jen na papíru a "Orlíci" se vyskytují jen občasně tam, kde je třeba poškodit zájmy Nár. Jed. Sokolské. Aby se však s námi neznabožky utkali v poctivém zápolu, k tomu síly jejich nestačí. Vzdor tomu, že pořádač výbor si dal všemožnou práci s přilákáním Orlíků, nedocílil ničeho a tak Nár. Jed. Sokolská opanovala pole sama.

Největší vděk si zaslouží dallaské Sokolice. Přijelo jich 9 a provedly tři sestavy prostných, spojených s kroky tanečními, což v četném obecenstvu vyvolalo ohromné nadšení. U intelligence americké se jeví velký zájem o tělocvik žen a naše Sokolice veřejným tímto vystoupením dokázaly, že tělocvik ženský nehyzdí ženskost, nýbrž krásí v plné míře. Tu měli příležitost vidět přívrženci i odpůřcové ženského tělocviku, že ženu krásí ty ladné a rytmické pohyby paží, nohou a celých těl. Tím krásněji pak se to vyjímá, když jsou v stejnokroji a provádějí všechny pohyby rázem. Kdyby byla mohla býti ona prostná provedena při hudbě, tu by se bylo teprve docílilo výsledku ještě brilantnějšího.

Po Sokolkách přišli Sokolové 12 na počet s náčelníkem župním Brožkem. Domáci waeský Sokol nepostačil s nacvičením prostných, účastníci se jich jen naši enništi a dallaští Sokolové. Cvičili také jen tři sestavy sletových pražských a se strany obecenstva se jim dostalo bouřného potlesku. Při každé přestávce se obrovská budova výstavního auditoria jen otřásala potleskem. Zvláště jednozvuké nárazy bud' paží při připázení, nebo kolen při pokleku se líbily Američanům, tak že byli plni nadšení.

Po prostných, která provedena byla na podlaze auditoria, následovalo cvičení na nářadí na trávníku před Palácem. Tu se uplatnila všechna tři družstva: dallaské, ennišské a wačovské na hrazdě, bradlech a koni na šíř. Cesty kol pažit, na němž bylo cvičeno, byly plny lidu a každý sledoval s dychtivostí výkony Sokolů. Wacovští, ač nejmladší do větv na stromu Nár. Jed. Sokolské, dokázali, že jsou pravými Sokoly snahou. Výkony jejich se důstojně řadily k oněm starším a vyspělejších jednot. I tu se dostalo všem hojného potlesku obecenstva a místní anglický denník druhého dne napsal, že podobné výkony tělocvičné nelze zřítí nikde v evropských Y. M. C. A.

Korunou všeho však byla Beseda, tančena večer 8 Sokolkami a 8 Sokoly. Všichni byli v národních krojích moravských, což tomu našemu skvostnému národnímu tanci dodávalo tím krásnějšího vzezření. Na výstavě koncertuje chicagský hudební sbor Liberatiho, ale po 5 předcházejících večerů nebylo nikdy auditorium tak naplněno jako večer o Českém Dni. Z toho je patrné, že se tak četné obecenstvo dostavilo k vůli Besedě a ne k vůli té hudbě. Že tomu tak dokázala i ta okolnost, že po skončení programu hudebního, kdy Beseda tančena býti měla, téměř nikdo z obecenstva neodešel, ba ještě se jich tam více nahrnulo. Byla tam již v loni tančena Beseda v jediné koloně, lidu se zalíbila a proto se naplnila do posledního místa obrovská síň auditoria. Již při vstupu tanečnicků zatřásla se budova potleskem, který se opakoval při každé přestávce. Při skončení Besedy teprve potlesk neustával a tu hudební sbor spustil strašáka, s výměnou dam. Tu teprve rozjařilo obecenstvo na stupeň nejvyšší. Když některý tanečník osířel, poněvač mu při otočení jiný tanečník vzal a když pak osířelá tanečnice se ho ujala a s ním dále v rej se pustila, to vyvolalo takový smích, že nebylo ani hudbu slyšeti.

Tak jsme šťastně ukončili ten čtvrtý Český Den ve Wacu. Jeli jsme tam s obavami, ale vraceli se s plným uspo-

kojením. Naše Sokolice a Sokolici dokázali i v Texasu, že v Nár. Jed. Sokolské pouze a jediné se pěstuje ten pravý duch sokolský. Doufám, že to bude pobídkou k další práci a že se nám i zde podaří tu ryzí myšlenku sokolskou nejen udržeti, ale i sesílit. Zaniklo tu již několik sborů sokolských, ale povstávají nové a jejich příklad bude snad povzbuzením těm liknavým, tak že se zase k nové činnosti vzpruží. Toto naše veřejné vystoupení dokázalo nade všechnu pochybnost, že "Orlíci" jsou tu jen proto, aby ne tělocvik fedrovali, ale práci Nár. Jed. Sokolské oslabovali a ničili. Dokažme Sokolové, že ani podvratná práce těch "božských ftáků" nás od práce sokolské neodradí. Úsilnější činnosti sokolské Na zdar!

Jos. Buřata.

Minneapolis, Minn., 19. listopadu.

Ještě poslední dopis chci napsat, nežli si bratři zvolí jiného dopisovatele. V naší tělocvičně zavládl čilý život. Jak rádi spěcháme dvakrát týdně do naší Sokolovny. Není nám žádnou obtíží, ačkoliv musíme skorem hodinu jeti. A kde jinde strávit chvíle a večery nežli tam, když v zimě mlze zahalen je celý kraj. Jest právě doba, kdy člověk mívá někdy smutné myšlenky, aniž ví proč. Snad je stesk po létu, které bylo tak krásné a teď holé kostry stromů připomínají, že dávno jest pryč. Však těšme se, že přijde zase. Častokrát stává se, že je člověk, jako by unaven celodenní prací neb my skoro všichni pracujeme 10 hodin denně, ale jakmile přijde do tělocvičny spadá z něho všechna tíž. Tu jest nejlepší doklad toho, že cvičení vzpružuje sílu i mysl člověka. Cvičíme zde dosti pilně, ale jednu chybu musím bratřím vytknouti. Stalo se již několikrát při cvičení, že jsou všichni jak na posvícenské zábavě. Jest vidět, že nepojímají věc naší vážně. Mám za to, že chodíme do Sokolovny pracovat a ne se vysmát. Nezapomínejme na slova Tyršova: "Jen neunavná činnost nás spasí, jen opravdová práce nás zachrání a zvelebí a jen taková cesta povede nás k našemu cíli kam všichni spějeme!" Zvláště teď, kdy připravujeme se na závody Záp. Gymn. Unie, které budou pořádány zde na universitě o kterých zprávu přistě podám aneb nový dopisovatel. Pak budou také závody dorostu Minneapolis a Saint Paulského v lednu. Večírek bude pořádán našim dítkám, dne 25. prosince. Náš nově zvolený zábavní výbor pořádá teď každý měsíc zábavy. Není však nikdy velký výdělek. Průměrně 15 dolarů neb je třeba mnoho platit, když svojí Sokolovnu nemáme a pak hudba mnoho stojí. Nejsme však žádní výdělkáři a spokojíme se i s málem. Z našeho města přijde ale málo lidí do zábavy; většina jich bývá ze St. Paul. Při takových zábavách se velmi často stává, že mladí lidé libují si v neslušných tanečích, což by v zábavách sokolských být nemělo. Smutnější je proto, že jsou to děti našich předáků ze Sokola, kteří by vlastně měli dávat příklad druhým. Jak by pak naše sokolské zábavy vyhlíželi? Podobné tance neslouží ku čemu nikomu, zvláště ne mladým dívkám českým. Jest to zvyk nevzdělané cizonárodní mládeže, která nemá o něžnosti a etí ani ponětí. Bratři! Nebude dlouho trvat, že si rok s rokem ruce podají. Jak uvítáme tento nový rok? Zajisté, že novou usilovnou prací. Přiložte všichni ruce k dílu, at' nezůstanem po zadu za ostatními, at' můžeme na druhý rok v červnu v Omaze ukázat, že jsme celou zimu a jaro nespali. Bude to první náš větší počín mimo zájezdu do Owatony. Nenecháte snad dojít na to, abychom poslali cvičitele samotného. A ještě slovo! Za nedlouho budou volby činovníků. Přijďte všichni do lednové schůze. Nevolte snad toho neb onoho proto, že je přítelem vaším, ale volte svědomitě, třeba by se ten neb onen nám v přátelských stycích nelíbil, jen když jste o něm přesvědčení, že úřad svůj řádně a svědomitě zastávat bude. Také zvu tímto všechny bratry, kteří na schůze nechodí, na zábavu v prosinci.

Na zdar!

B. Tesařík.

St. Louis, Mo., 27. listopadu.

Píši pod dojmem nenahraditelné ztráty, jež naši jednotu stihla. Dne 2. listopadu zemřel br. V. Procházka, jenž přes 20 roků byl členem. Byl to pracovník, jakých žel máme tak pořídku, všude kde bylo jeho práce třeba, vždy ochotně pomohl. Byl knihovníkem, zpěvákem, hrával divadlo, býval v zábavním výboru, členem trubačské čety a postupně zastával celou řadu funkcí v jednotě. A kdykoli jsme potřebovali nějakou malbu neb kresbu, nejčastěji to byl náš Vašek Procházka, jenž obětavě práce ty pro nás konal. Umělecky provedené adresy, na příklad hraběti Lützowia mnoho jiných. Poslední práce jeho, malba naší opony a dekorací divadelních, v čemž se sám jenom vycvičil, svědčí o jeho zvláštním nadání. Obraz na oponě "Hradčany r. 1630" dle Jansy, by dělal čest i odborníku. A při veškeré obsáhlé činnosti své byl duše skromná, jakých tak málo i v našich řadách. Prospěch "Sokola" vždy měl na mysli a k tomu směřovala veškerá činnost i snahy jeho! Pohřeb jeho byl důkazem jak milován byl všemi, přes 200 Sokolů a Sokolek se dostavilo. On snažil se být Sokolem, i platí mu naše vděčná vzpomínka!

Jednota naše pořádá dvě schůze měsíčně, z nichž první máme jako schůzi zábavní. Vyřídí se pouze nejnutnější záležitosti a pak výbor přednáškový má další na starosti, buď proslov, krátkou přednášku, aneb přečte něco vhodného, takže jsou to spíše schůze vzdělávací a debatní. V posledních 2 schůzích byla čtena brožura Č. O. S. "Vari" a o ní debatováno, ovšem že s ohledem na poměry zdejší. Výbor se dosti snažil a tak jsme po celý rok v každé té schůzi měli něco zajímavého. Bylo by si jen přáti, aby všichni členové vždy v takové schůzi zůstali a účastnili se rozhovoru na místo odcházení ke kulečnickům atd., v čemž právě nejčastěji ti osvědčení pracovníci předcházejí špatným příkladem místo co by měli nové členy se snažiti vésti ku lepšímu porozumění naší činnosti.

Sdružení Slovanského Sokolstva přijalo dobré návrhy. První týká se našich výletů, totiž jich omezení. Dosud každá jednota pořádala svůj výlet, avšak na nich vydělávali hlavně dodavatele nápojů atd. Nadále tyto soukromé výlety odpadnou a místo nich uspořádá S. S. S. dva společné výlety, jichž výtěžek se rozdělí mezi sdružené jednoty dle počtu členstva. Dále jedno veřejné, z něhož výtěžek bude patřiti sdružení.

Velmi důležité jest druhé usnesení. Sdružení chce pronajati letní evičiště ku používání všem jednotám, což bude i pro nás výhodno. Máme sice letní evičiště při tělocvičně, ale to není pro svůj účel ani náležitě upraveno, ani dosti velké. Na výboru ku vynajití vhodného místa jsou dobří a zkušení bratři, tak se všichni evičiči mohou těšiti, že na příští leto budeme mít opravdovské letní evičiště.

Náš "Dramatický odbor" hrál v letošním období od letních prázdnin tři divadla. "Madame X" se hrálo dvakrát, vždy při velké návštěvě, což si pečlivě vypravení a nádherná hra plně zasloužila. Zřídka kdy vidíme zde divadlo sehrané s takovým úspěchem, jak hrou tak i návštěvou. Další bylo "Lišák a Smola", veselohera se zpěvy staršího data. Návštěva byla veliká a hra vzdor nedostatečným zkouškám dobrá. Kus sám je známý a jak se říká táhne (návštěvu). Ale máme celou řadu lepších veseloher a frašek původních, pro sokolské jeviště vhodnějších. Posledně hrána byla "Její Pastorkyňa", mluvou kus ze života moravských Slováků, dějem však, jakéž se odehrávají po celém světě. Matka utopí dítě své nevlastní dcery, když si ji nevěrný milovník nechce vzít, aby jí umožnila provdání se za jiného. Jest to realistické a pravdivé. Hra byla dobrá, o čemž svědčil potlesk i mezi hrou, návštěva však malá. Všechna divadla řídil náš dlouholetý řídící br. Reiner, bez něhož si naše divadlo ani představití nedovedem. Až dosud vše spočívalo taková na něm samotném, letos však na do-

mluvy starosty br. Holmana se ochotníci pro divadlo sdruží v řádný odbor, od čehož si další úspěchy na divadle slibujeme.

Na podnět našich Sokolek budeme v Sokole vyučovati řadovým tanečím, při sokolských besídkách, jež letošním rokem zařídíme, aby naše mládež měla místo kde by se scházela, evičila v češtině a obeznamovala se se Sokolstvem pod dohledem výboru. Pakli podaří se výboru naléztí touto cestou přístup k myslím naší mládeže, získá si velké zásluhy o její záchranu pro náš národ.

Na zdar!

Michael Wimmer.

Cicero, Ill., 27. listopadu.

V listopadovém čísle "Sokola Amer." podáno bylo několik úsudků o článku přijatém na posledním sjezdu N. J. S., týkajícího se technického odboru, pročež podávám zde i náhled svůj. Zdali onen článek byl přijat, aby v technickém odboru zasedaly nejlepší síly, pak pravím rozhodně, že tomu bude opáčně. Bratři se budou tázat: Jakým pádem? Odpovídám, že onen článek prospěje slabým silám, jelikož evičiči členové si nedovolí, aby veřejně vystoupili proti evičičimu bratru o podobné místo se ucházejícímu třeba věděli, že se pro ono místo naprosto nehodí. Na důkaz toho pravím: Znáám případ, není tomu dávno kde evičiči členové byli povděční (neevičičím členům), že jim pomohli porazit člena, pro kterého za nynějšího způsobu bylo by se muselo hlasovati a zvoliti člena, proti kterému by byli museli hlasovati, ač neradi, čímž získali jak evičiči členové tak celá jednota. Vždyť zajisté každá jednota mileráda vyhoví evičičimu členstvu, když oznámí koho si přejí za evičitele aneb náčelníka a sbor v tom vidí prospěch evičičiho členstva. Rádi evičičím bratrům přenechají volbu a neevičiči zdrží se hlasování. Zdali ale jednota v tom vidí prospěch jak pro evičiči, tak pro celek a chtěli by hlasováním toho docílit, nevidím proč by měli býti zkracováni ve svých právech. Dle úsudku mnohých by člen, který byl nucen vystoupiti z různých příčin ze řad evičičiho členstva, neměl naděje býti zvolenu, třeba měl sebe lepší schopnosti. Proč podobný bratr má býti vylučován pokud má schopnosti? Vždyť mezi námi není nazbyt tolik schopných sil, abychom podobné členy vylučovali, naopak měli by nám býti vítáni, že se v naše kruhy vrací. Neupírám, že by br. nebyl schopný protože je mlád, ale rozhodně pochybuji, že by byl schopným ve vedení technického odboru protože prodělal několik závodů. Cvičil jsem též dlouhá léta a míním opět evičit až mně čas dovolí, ale nikdy jsem se nepočítal, že bych byl oprávněn druhému bratru uprát jeho práva jen proto, že mu není možno cvičení se účastniti. Co se týče bratrů navržených V. V. majících stejná práva jako evičiči, když se do schůze dostaví, tázal bych se jaká práva mají, když se nedostaví, a jaká práva evičiči členové? Kde jsou ta práva, když jim není dovoleno ani podávat návrhy ústně? Mnoho-li ceny má návrh podaný písemně, netřeba podotýkat. Poznámka další, že až dosud sjezd byl nám autoritou největší neznámená, zdali že dosud sjezd neučinil chybu, že ji nikdy neučiní a zdali učinil, nevidím proč by členové nebyli oprávněni na podobnou chybu poukázat tak, aby se příště dala napravit, aneb se jí vyvarovat.

Na zdar!

Josef Mareška.

Chicago, Ill., 27. listopadu.

Jelikož jsem seznal, že nikdo z nás u T. J. S. Tábor, ani náš dopisovatel do "Sokola Amerického" nepíše, tož jsem se rozhodl chopiti se péra sám, abych něco napsal. Cvičení v naší tělocvičně jest o mnoho živější, nežli bylo před prázdninami. Nyní vede cvičení br. Pokorný, bývalý evičitel Sokolek, za pomoci čilého sborového tajemníka br.

Čapka. Jedna chyba u nás je, že pořadové evičení zanedbáváme. Příčina jest asi ta, že bratři si myslí, kdyby přišli, že by se snad jeden druhému smál, že nic neumí a to jest as jediná příčina proč nepřijdou, když jsou náčelníkem obsláni. Proto bych vás bratři žádal, aby jste se neostýchali a přišli a vyhověli stanovám.

Již přichází doba, kdy naši staří horečnicki budou žádat o záslužní listiny. Přítomně se hlásí br. Hercinger a Šlauf, oba dobří pracovníci na poli národním. Též se musím zmínit o sestře evičici Miladě Shustrů, učitelce na obecné škole, která se stará o výchovu našich dívek, neboť vyučuje též v parku Ant. Dvořák dívky domácím pracím; má na 40 posluchaček. Práce její zasluhuje uznání. Pisatel a br. Pokorný jsme zástupci do Mezinárodní Gymn. Unie. Jest tu zastoupeno sedm národností, které pracují svorně v otázce tělesné výchovy.

Na zdar!

Karel Sklenička.

Long Island City, N. Y., 28. listopadu.

Musím zas psát, neboť jsem dostal jemný pokyn, že nepíšu, od těch co čtou "Sokola", ale ti, kteří nečtou neříkají nic, tak nevím kolik Sokolů asi u nás čte ten náš list. Jest každého vlastní povinnost, když časopis dostane si jej také přečíst a snad má každý tolik času jednou za měsíc.

V tomto měsíci jsme měli jmenování našich činovníků, což dopadlo tak, že jsme byli navrženi po jednom jako by se toho všichni báli, ale jinak pro tuto dobu nemohlo být, neboť jsou to všichni Sokolové, kteří chtějí pracovat ve prospěch naší jednoty. Jelikož nechci zabírat mnoho místa, podám výsledek volby příští měsíc, musel bych psát dvakrát stejná jména.

Dne 22. listopadu pořádaly naše sestry, Těl. Sbor Dívek a Paní, "Listopadový ples" v místnosti obě. Volkerta v Prospect ul. Týž předčil jejich dřívější zábavy, neboť hosté již z večera se začali scházet, tak že do pozdějších hodin byly s návštěvou jen spokojeny, nemajíť jiné cesty, než že se musí spolehat na naše občanstvo zde i našeho okolí. U naší jednoty jest totéž a litujeme, že na nás sousední jednoty zapomínají, jest věru hádankou a nejsme si vědomi příčiny. Jak byly naše sestry potěšeny, když dostavilo se družstvo, jež se těší na závody Házené od Těl. Jed. Sokol New York. Zavítalo jich na ples asi 12 členů, začez jsou jim naše sestry velice vděčny a zajisté nezapomenou jim oplatit, vzdor tomu, že je jich zde málo, a tu jest jen vhodné, aby silnější sbory měly též ohled v podpoře těch slabých a nenechaly je osamotnět. Vždyť jsme všichni pod jedním heslem i praporem, tak proč se nemáme scházet pod jednou střechou a býti si i v skutku rovni. My jsme se též všichni zaradovali nad těmi veselými Sokolíky, již zavítali na listopadový ples a máme naději, že podruhé jistě zase přijdou.

Ted' musím též podat zprávu našeho zábavního výboru, jenž neunavně pracuje. Již v poslední schůzi nám oznámil, že vše mají připraveno pro Sylvestrovskou zábavu, která se nám daří vždy lépe každým rokem.

Též naše "Šibřinky" již lépe pokračují a výbor pilně pracuje, aby předčil všechny předešlé. Jak mně bylo řečeno, že prý překvapí každého návštěvníka, že to bude něco co ještě na žádném plesu nikde neviděl, tak bude nejlépe, když se přijdem podívat, čím nás tak vzácným vlastně překvapí. O výtečnou hudbu se postará bratr Jos. Sladovnik. Naše Šibřinky se odbývají poslední sobotu v lednu 1914 v místnostech obě. Volkerta, 270-272 Prospect St., Long Island City, N. Y.

Všem vám štěstí a veselý Nový Rok!

Jos. Koutník.

Cedar Rapids, Ia., 30. listopadu.

Snad tím vinna nedokonalá chápavost, snad nechut' vzbuzená kdys rozlišenými "vtipy a úvahami" v orgánech aneb příležitostních tisků druhých sdružení občas se vyskytnuvšími, snad konečně sobectví, které mi co členu N. J. S. namlouvá, že bychom přece jen neměli dopustit, by instituce tato pod tímto svým jménem se jubilea zlatého nedočkala, — však at' již to z tohoto cokoli, nemohu a nemohu — ač, věřte, že se snažím — nadchnouti se pro spojení úplné, o němž jednáno v těchto právě dnech v Clevelandě. A tím méně toho dokážu nyní, kdy známo mi, že spojení úplného má býti pouze se Župou Fügner-Tyrš a s jednotou druhou pouze po stránce technické! A řeknu zde přímo, že upřímně věřím i kdyby se bylo podařilo D. A. S. ku spojení úplnému přiměti, nebyly by výsledky spojení takové, jakými si je někteří idealisté malují. Každý z oněch tří dosavadních Svazů jde prý za stejným cílem. Dobrá, ale volí k tomu každý rozdílnou cestu! A právě tyto cesty naše místy se křížují. Ve spojení federativním můžeme — aniž bychom si který "zadali" (?) — jeden druhému na křížovatce ustoupiti, spojením však úplným budeme hledět jeden druhého na cestu svoji strhnouti — a sporům a rozbrojům nebude konce. Máme-li upřímnou vůli společně pracovat, můžeme tak učiniti ve spojení federativním spíše, než ve spojení úplném a budeme míti mimo toho výhodu, že přesvědčíme se, která z nastoupených cest jest tou nejlepší a ku cíli vytknutému nejspolehlivěji vedoucí! —

Zvolen-li některý bratr činovníkem, jest zajisté jeho povinností zastávat svěřený mu úřad a plniti věrně a pilně veškeru práci s tím spojenou. Pakli by po čase seznal, že těmto povinnostem pro jakoukoli příčinu dostáti nemůže — necht' se poděkuje! — Kdybych tak byl učinil ihned po svém zvolení za dopisovatele, mohl jsem si ledažakou nepříjemnost ušetřit a celku prospět. Dopisovatelem vůbec by neměl býti volen než ten, jemuž možno, ba ještě lépe, nutno býti ve stálém těsném styku s jednotou a jejími členy a se vším, co života sokolského se týče. Jinak opomen, přehlédne a tudíž nepřinese mnohé, jež i jinde prospěti by mohlo. Tak stalo se i mně! — Příčiněním několika nadšenců, hlavně ovšem bratří Tůmy a Filipa, zařizena v zasedací síni naší budovy sokolská knihovna. Trvá již přes dva měsíce, a bylo mojí povinností zmíniti se o ní v dopise posledním. Neučinil jsem tak, a uznávám, že zasluhoval jsem dané mi důtky! — Však nelituji onoho opomenutí, neboť bez něho a oné důtky možno, že nikdy nebylo by došlo ku sporu o tom, do jaké míry jest knihovna — vlastně čítárna — každé jednoty potřebí, a jakým procentem ku povšechné vzdělanosti jednotlivců a tudíž celku napomáhá. Někteří z bratří pořadatelů mají za to, že opatřením do čítárny celé řady časopisů všeho druhu a "publikací" příležitostných dostáli naprosto svému úkolu. Ano jdou tak daleko, že hájí umístění tam ledažaké tištěniny, v níž na stránce "té" a "té" nalézá se "št'avnatá" a duchaplná (?) povídka od neznámého spisovatele, která hodí se ku vzdělání mládeže asi tak, jako čtyřnohý mezek na profesorskou stoličku. Poukazováním na to, že totéž člo se jinde, a že rovněž jinde a jindy užito bylo slov takých našimi předními učiteli, vše onu dobrou neučiní! O slova se nejedná — jedná se o smysl vět a vzdělávací účelnost! V tom ohledu jest potřebí u každé podobné čítárny — zvláště sokolské — pilného a bystrého dozoru na to, co tam předkládáno za duševní pokrm. A pakli se dozor tento věsti nemíní neb nechce, pak necht' tam není dovoleno vyložiti ničeho co není známo jako "A No. 1." —

Dnes odpoledne měly býti odbývány závody našich s četou Turnerů z Davenportu. Přijeli pouze čtyři — dva z čtyř prý onemocněli. Všichni milí hoši! Ale závodit s našimi jim asi tak brzy zase nenapadne. Zprávu podrobnou podá asi dopisovatel technický — zmiňuji se jen ještě

o tom, že prostná našich jsou skutečným skvostem, a jsem jist, že strhly by k potlesku nadšenému i hodně přísné pozorovatele. Zdar Vám, hoši! Z Davenportu cvičili: Harry Struck, Harry Warnken, Joe Proske a Thos. Weiller. — Z našich: B. Hašek, Fr. Jirásek, Kocourek, Králík, Němec a Novák.

A ještě něco! Jak ani snad ve větším městě jinak nemůže býti, zakládají se i u nás všeliké nemastné a neslané spolky. Proti tomu by konečně neměl nikdo ničeho namítati. — Pakli několik stejně smýšlejících lidí se domnívá, že v jiném spolku by se nemohli dosti "volně" pohybovati, at' si založí spolek, který bude jejich "gustu" vyhovovati. Však založiti spolek za účelem vzdělání a "ušlechtilé" zábavy, a za dva — tři měsíce po založení strčit "vzdělání" i s "ušlechtilostí" stranou a pořádat "také" zábavy ve stejné dny se spolky skutečně vzdělávacími neb jenom podpůrnými — to snad by "páni" přece jenom dělat nemusili! Či ano?

J. Halq.

Baltimore, Md., 30. listopadu.

Mladší generace Sok. Jed. Blesk zde v Baltimore, sestávající ze členů a členkyň cvičících, utvořila "Kroužek Hvězda".

Tak jako Řády Č. S. P. S. uznaly za prospěšno zakládati kluby dorostové, které připravují pro život společenský, národní a vzdělávací je na širokém poli citů, dobrých vlastností a šlechetné humanity k prospěšnosti své jako i veškerenstva, tak i jednoty sokolské by se měly postarati o svůj dorost, vlastně o jeho potřeby a uvědomění.

Následky této nedostatečnosti ve výsledku jsou mnohé, kterým by se dalo ale předejiti. Potěšitelno, že sjezd Nár. Jed. Sokolské na posledním zasedání založil Odbor Osvětový a Vzdělávací. Možno doufati, že týž i v městě našem vykoná dobrou práci, které jest u nás třeba velice.

V našem kroužku jest na předním místě Sokolská Besídka a ve formě programových schůzí očekávají lze mnohé výsledky. Pořad zní: a) Pěstování tělocviku; b) Vzdělávací stránka všech členů; c) Vtip, humor, vypravování; d) Pořádání vycházek a ušlechtilých zábav; e) Schůze všeobecná. Vyplní dobrovolně schopné sestry a bratři vždy ve lhůtách 30 minut.

Členem kroužku se státi může kdo se uvolí zachovati podmínky "Besídky", kdo navštěvuje cvičební školu, sestry Sokolky a Sokolové.

Doufáme, že ctěná redakce Sokola Amerického popřeje nám místečka k občasně zprávě, že přispěje nám i pokyny a názory. — Přijal jsem úkol dopisovatele ochotně a rád i vynasnažím se.

Na zdar!

Vincent J. Ševčík.

Baltimore, Md., 30. listopadu.

Vracím se ku záležitostem sjezdovým, o nichž se v posledních dvou číslech "Sokola Amer." tolik píše i musím se zmínit o oněch dvou si odporujících odstavcích. Jako tajemnice výboru na časopis vím, že odstavec zmíněným výborem vypracovaný byl prvním, ježž sjezd spolu s ostatními odstavci týkajícími se časopisu přijal. A mám tudíž za to, že prvně přijatý odstavec měl by být platícím. Že byl i druhý odstavec, znění jiného přijat, přičítám tomu, že člen byl kdy již zástupci vesměs unaveni a vlastní práci přetíženi byli a nevěnovali čtení pozornost, jakou věnovati měli. Já sama nevystihla jsem hned obsah odstavce druhého. Doufám však, že bude vyřízeno ku povšechné spokojenosti.

Co se však týče onoho výroku br. pořadatele, "že mnohý dobrý návrh padl, a padl jedině proto, že vycházel z té neb oné jednoty, aneb po případě podán byl někým, na koho měl jiný svrchu a pod.", tažte se sami sebe bratři,

již jste na sjezdu zasedali, zda nebyl oprávněn. Jen vzpomeňte na resoluci res. výboru ohledně spojení Sokolstva, jak mnozí horlivě proti přijetí resoluce té bojovali, aby pak návrh na sloučení, vypracovaný zvláštním výborem a znějící téměř doslovně jako resoluce, s nadšením přijali. Co se dalo z jednání toho vyvoditi? K závěrku tomu dospěli mnozí z delegátů ještě dříve nežli br. pořadatel. A pak návrh na zhotovení oficiálních odznaků pro N. J. S. Mohl-liž kdo, který jen trochu o tom návrhu přemýšlel, najíti v něm něco závadného? Ano, mluvme otevřeně a přiznejme si, že přechmaty se staly, a jen tak vystřiháme se chyb těch v budoucnosti. Vždyť snad všichni chceme jen prospěch celé naší jednoty . . .

Sok. Jed. Blesk ztratila tento měsíc dva ze svých členů. Sok. Jos. Kareš zemřel, 9. listopadu a Sok. O. Martiňák, dne 22. list. Budiž jim země lehká!

Řád Baltimore č. 42 Č. S. B. P. J. pořádal 20leté jubileum svého založení, dne 26. list. a Smíšený Pěv. Odbor S. J. Blesk na požádání zapěl několik sborů. Slavnost byla velice zdařilá.

Na den 25. pros. připravujeme veřejné společné, ku kterému všichni horečně pracujeme. Na Nový rok chystá Dram. Odbor opět novinku "Naši furianti" od Stroupežnického.

Br. J. Šiman necht' přijme dík za vzpomínku, a mé vřelé blahopřání ku sňatku jeho se sl. A. R. Donátovou. Necht' jim plyne život v samých radostech!

Na zdar!

Marie Česká.



ZPRÁVA SVAZU SVOBODOMYSLNÝCH ČESKO-AMERICKÉ VOLNÉ MYŠLENKY ZA MĚSÍC ŘÍJEN 1913.

Sedmnáctý Světový kongres Volné Myšlenky v Lisabonu minulý měsíc pořádaný, setkal se s plným zdarem. Přípravné práce Světového kongressu, jenž bude v Praze r. 1915 na počest památky Husovy pořádán, pokračují: Volná Myšlenka česká obrací se na veškeré české pokrokové spolky a organizace kdekoli sídlící, by zasílaly protesty městské radě Pražské, by, počínaje příštím rokem, nebyl vypalován obvyklý svatojanský ohňostroj. Považuje to za morálně nemožné, by oslavována byla památka Husova odhalením pomníku jeho a Světovým kongressem V. M. a současně by město Praha dělalo štafáž klerikálním kejklům se "svatým". Výkonný Výbor Čes. Am. Volné Myšlenky doporučuje, aby veškerá naše sdružení, spolky i časopisy připojily se k této akci asi takovýmto písemem:

Slavný sbor obec. star. kr. hl. města Prahy. — Podepsaný spolek připojuje se k podání V. M. české v záležitosti ohňostroje svatojanského a žádá, aby slavný sbor obecních starších města, v němž působil Mistr Jan Hus, usnesl se v duchu českých dějin zásadně nadále ohňostroj ten nepořádati.

(Datum, razítko a podpisy).

Projev tento budiž zaslán Sekretariátu Volné Myšlenky české v Praze II., Myslíkova ul. č. 15. n. Došlé projevy budou na radnici doručeny hromadně zvláštní deputací. — Očekáváme, že nebude českého pokrokového spolku, sdružení a organizace, jež by se k akci této nepřipojil.

Za Výkonný Výbor Česko-Americké Volné Myšlenky v New Yorku:

E. V. Voska, předseda.

Jos. Ševčík, tajemník.



Činnost Technického Odboru byla zahájena dne 30. listopadu 1913 za účasti všech zvolených a čilé rozpravy. Bližší oznámení bude v příštím čísle — dnes pro krátkost času nemohlo býti uveřejněno.

Jan Holan, prozatimní tajemník.

ZÁPISY A RŮZNÉ ZPRÁVY.

ZÁPIS O SCHŮZI VÝK. VÝB. N. J. S.

New York, 24. listopadu.

Starosta K. E. Hrbek zahájil schůzi. Ze členů scházela sestra A. Veselá a br. J. Pavlík, jenž byl nemocen a omluven.—

Zápis o schůzi minulé po přečtení přijat.

T. J. S. Fugner žádá záslužní listinu pro br. J. Uhra, jež byla povolena.

Výbor na hlavní závody z Omahy zasílá dopis, jenž byl přijat. Jednatel jim má odepsat a oznámit, že sjezdem byly usneseny hlavní závody a ne slet, co se týče ostatního má být ponecháno novému Výk. Výb. k vyřízení.

T. J. S. Slovanská Lípa zasílá dluhopis na \$322.40 dle sjezdového usnesení.

Nově ustanovivší se Výk. Výbor v Chicagu zasílá zdravici, která byla s díky přijata; zároveň oznamují jména nových přihlášených členů nového Výk. Výboru.

T. J. S. East Bernard, Tex., oznamuje, že jim není možno déle se udržeti a žádají, aby jim bylo oznámeno mnoho-li dluhů a kam mají různé knihy a věci zaslat. Jednatel má vyřídit.

Pořádací výbor závodů Župy Západní zasílá žádané vysvětlení o různém vydání, což uspokojilo a též se přijalo.

Nár. Tiskárna zasílá dopis na dotaz proč "Sokol Amer." nedochází v určitý čas a zároveň zasílají důkazy, že jest vše dodáno na poštu v pravý čas, a že není vinou jejich, když "Sokol" v určitou dobu nedorazí. Pylo přijato.

Následující jednoty žádají o poshování poplatků až po hlavní schůzi: Berwyn, Waco, Portland a Čech, což povoleno.

Br. J. Holan vede si stížnost na T. J. S. Tábor vůči jemu. Jednatel oznamuje, že již dopsal T. J. S. Tábor o záležitosti této, ale že ještě neobdržel odpovědi.

Následující účty byly předloženy: Br. Lier za 1000 dvojitých náčelnických zpráv \$9.00; Franklin Engr. Co. za štočky \$7.30; Malý za fotografie \$8.00; Národní Tiskárna za výpravu a tisk "Sokola Amer." za listopad \$310.95; jednateli za pozdrava a různé 92. — Účty vesměs přijaty a k vyplacení odkázány.

Jednatel oznamuje, že zaslal různé tiskopisy T. J. S. Cicero, Westfield, Rozvoj, Tábor, Cedar Rapids, Praha (Okla.), Philadelphia a Hawthorne.

Následující jednoty byly dnešním dnem pro nekonání povinnosti vůči N. J. S. ze svazu vyloučeny: Lad. Klácel, Mt. Pleasant, Pa.; Galveston, Tex.

Br. K. Hrbek oznamuje, že na žádost T. J. S. Little Ferry se účastnil jejich výroční slavnosti.

Usneseno, aby Výb. Výbor jmenoval zástupce Výk. Výb. při zorganisoování nového Výk. Výb., aby pod jeho dozorem byla provedena volba a pak předal veškerý majetek novému Výk. Výb. Jednatel má vyřídit.

Usneseno, aby výbor sjezdem jmenovaný na spojení veškerého pokrokového Sokolstva byl pověřen Výk. Výb. N. J. S., aby v otázce úplného spojení měl plné právo za Výk. Výb. N. J. S. jednat.

Finanční výbor podává zprávu, že porovnal a prozkoumal knihy jednatele a pokladníka a obě vynášel v úplném pořádku. Ze zprávy vysvětluje následující stav jmění N. J. S.:

Přebytek z II. čtvrtletí.....	\$6,390.96
Příjem za III. čtvrtletí.....	1,646.63
Úhrnem	\$8,037.39
Vydání za III. čtvrtletí.....	4,570.27
Zbývá na hotovosti	\$3,467.12

Zpráva byla přijata.

Následující jednoty zaslaly zprávy a poplatky: T. J. S. Budovoj \$23.70; Praha (Okla.) \$21.30; Čechie (Chicago) \$173.50; Philadelphia \$9.60; Schuyler \$15.00; Žižka \$12.90; Ravenna \$6.60; Howells \$10.50.

Za ohlášky v Sokole Amer. přijato \$28.00 a \$16.00. Za knihy "Těloevik" od Čermáka \$4.40.

M. Grabenstein, zap.



ZÁPIS O DRUHÉ SCHŮZI V. V. N. J. S. V CHICAGU, konané dne 24. listopadu 1913.

Schůzi zahájil proz. předseda J. Šiman v 8:15 za přítomnosti brí: Josefa Čermáka, Ant. Hallera, J. Jurky, Ad. Vlka, T. Vonáška, L. Širokýho, M. Peška, T. Továrka, Fr. J. Špačka. Později se dostavili brí: V. Mattas, J. Šlapák, Dr. A. Mueller, Fr. Menel. Nepřítomni byli: J. Plaček, V. Roubal, Ant. Pecival, Jos. Nádr.

Zápis o první schůzi čten a přijat.

T. J. S. Tábor oznamuje za zástupce svého br. Jos. Čapka na místo br. Pokorného, jenž v pondělí nemůže schůze navštěvovati. T. J. S. Čechie pro tutéž příčinu na místo br. P. Churaně vysílá br. Fr. Chmatala.

Čteny pověřující listiny a sice od T. J. Sokol Jonáš pro br. J. F. Šlapáka; Praha pro br. L. Širokýho a T. Vonáška; Vlast' pro br. M. Peška; Chicago pro br. V. Roubala, J. Plačka, Ant. Pecivala.

Náčelník N. J. S. br. R. Stýblo oznamuje dopisem výsledek volby do Techn. Odboru, dle kteréhož za členy odboru zvoleni byli brí: Jos. Pokorný od Tábor; Č. Jebavý od Čechie; Fr. Pecival, K. Koleno od Prahy; Fr. Paul, Fr. Macák, Jos. Vokrál od Plzenského Sokola.

O zprávě rozprá se delší rozprava, jejíž výsledek byl, že z těchto členů oznámených neschválení možní závodníci a na místa jich vybráni ti, kdož po nich měli nejvíce hlasů a těmi jsou brí: Novotný, Lukeš, Brouk. Uloženo tajemníkovi upozornit náčelníka, že V. V. bude protestovat proti každému závodníkovi, který by byl v Technickém Odboru.

Přikročeno k vybírání dopisujících členů Tech. O. členy místních jednot a pak mimochicažských. Každý zástupce doporučil za svou jednotu člena hodícího se do Odborů a z těch hlasováním lístky vybráni brí: J. Jiroušek, Fl. Holek, V. Klaus, J. Ort, J. L. Voborský, J. Kotek. Z jednot ostatních zvoleni brí: F. Martyn, J. Štětka, J. Štýbr, J. Fryš, Aug. Tesar, J. Štěpánek, F. Slavětinský, V. Blatný, R. Havelka.

Ústřední výbor Župy Střední má být požádán, by pokračoval v činnosti své až do příštího února, kdy teprve začne nový V. V. úřadovat. Na další dotaz má být odpověď zápis o této schůzi, jak v Sokole Amer. bude uveřejněn.

Výbor na vypsaní konkursu pro tisk Sokola Amer. po podání zprávy rozpuštěn.

Br. J. Čermák za výbor na vypracování pravidel V. V. sděluje, že sestavil následující:

Pravidla Výkonného Výboru.

- Schůze V. V. odbývány jsou každé poslední pondělí v měsíci v 8 hod. večer.
- Výk. Výbor sestává z 22 zástupců a 8 členů tvoří tak zvané quorum, čili dostatečný počet k platnému uzavírání.
- Nadpoloviční většina přítomných zástupců rozhoduje o všech návrzích.
- Kdo dvakrát po sobě schůzi V. V. nenavštíví bez postačité omluvy, budiž jeho jednota upozorněna, že zástupce její zanedbává povinnosti naň vložené. Kdo však bez postačité příčiny nedostaví se do schůze třikrát po sobě, budiž jednota jeho přímo vyzvána o vyslání jiného zástupce.

5. Br. jednatel po uplynutí úředního roku přesvědčí se o tom, jak pilnými zástupci byli během roku v navštěvování schůzí — a který z nich, at' již z nedbalosti, neb k vůli zaměstnání vynechal více nežli 5 řádných schůzí, budiž jeho jednota na počátku roku požádána o vyslání jiného zástupce.

6. Členem V. V. přestává býti a) když jednota, k níž zástupce náleží, ze svazku vystoupila, byla suspendována neb vyloučena; b) kdo jest uštědřen, že chování jeho bylo nedůstojno řádného člověka.

7. Členové jednot, k N. J. S. náležejících, kteří nejsou pověřeni zástupci ve V. V., mají právo schůze V. V. navštěvovati, upozornění činiti, vysvětlení žádati — nemají však práva návrhy činiti, aniž hlasovati.

8. V debatách obmezí se členové vždy pouze na nejnужnější, návrhu přímo se týkající poznámky, aby rokování nebylo zbytečně rozvláčenými řeči zdržováno. Poznámek a útoků osobních musí se vystríhati, tak aby těleso toto vždy sloužilo pro příklad ostatním. Povinností starosty neb jiného předsedajícího činovníka jest upomenouti člena, který by toto pravidlo porušil.

9. V. V. nebude se zabývatí záležitostmi rázu přímo osobního — takové budou ponechány k vyřizování jednotám. Jen tenkrát do sporů takových zasáhne, kde by to prospěch celku vyžadoval — neb kde člen odvolal by se k ústř. tělesu, že vyloučením ho učiněna mu byla křivda.

Pravidla tato na návrh br. Hallera přijata jednohlasně v celku.

Jan Šíman, proz. starosta.

T. Vonásek, proz. taj.

1647 So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.



PŘÍJEM A VYDÁNÍ ZA MĚSÍC LISTOPAD 1913.

Příjem.

1. Za ohlášku v "Sokole Americkém".....	\$ 20.00
Za knihu "Těloevik", br. L. Václavěk, N. Y..	2.00
3. T. J. S. Howells, Neb.....	10.50
6. T. J. S. Philadelphia, Pa.....	9.60
8. T. J. S. Ravenna, Neb.....	6.60
12. T. J. S. Čechie, Chicago, na dluh a příspěvky..	173.50
13. Za těloevičné knihy.....	1.37
15. Za ohlášku v "Sokole Americkém".....	6.00
17. T. J. S. Žižka, Dallas, Tex.....	12.90
Za těloevičné knihy.....	.40
19. T. J. S. Praha, Prague, Neb.....	21.30
Za ohlášku v "Sokole Americkém".....	10.00
Za ohlášku v "Sokole Americkém".....	8.00
22. Za knihu "Těloevik".....	2.40
Za těloevičnou knihu.....	.10
Předpl. na "Sok. Amer.", M. Poláček, Slov. Sok.	1.50
T. J. S. Schuyler, Neb.....	15.00
T. P. J. Budivoj, Detroit, Mich.....	23.70
29. Předpl. na "Sok. Amer.", W. Berger, J. Nový	
a F. Konečný.....	2.25
Sb. Sokolek San Francisco, Cal.....	2.80
T. J. S. Jiří z Poděbrad, Clarkson, Neb.....	21.30
T. J. S. Iowa City, Ia.....	12.60
Za zpěvníčky, T. J. S. Philadelphia, Pa.....	.80
Za knihu "Těloevik".....	2.00

\$ 366.62

Hotovost z minulého čtvrtletí.....\$3,467.12

Úhrnem\$3,833.74

Vydání.

1. Procenta z ohlášky v "Sokole Amer.".....	\$ 5.00
7. Za vyplnění diplomu pro T. J. S. Crosby, Tex.,	
obč. Alb. Šedivý.....	1.00

18. Pořadatel "Sokola Amerického" za měsíc li-	
stopad, Dr. J. Rudiš-Jičínský.....	35.00
Pořadatel "Sokola Amerického" za měsíc li-	
stopad, br. Jos. Čermák.....	25.00
24. Na cestovné zástupci N. J. S. pro sloučení So-	
kolstva do Clevelandu, O., br. K. E. Hrbek....	30.00
28. Za vyplnění 6 diplomů pro různé členy ze sjez-	
du, obč. Alb. Šedivý.....	6.00
30. Za 6550 výt. S. A. s výpr., pošt., a 8 str. pří-	
lohou pro listopad, Národní Tiskárna, Chicago	310.95
Za obrázky pro S. A., ze dne 30. října, br. J.	
F. Malý, Chicago.....	8.00
Za štočky pro S. A., ze dne 7. listopadu, The	
Franklin Co., Chicago.....	7.30
Za tisk 1000 dvojitéch nácl. zpráv, br. F. Lier	9.00
Za expres a rozličné potřeby pro jed. V. V....	1.92

\$ 439.17

Příjem\$3,833.74

Vydání 439.17

Hotovost\$3,394.57

Fond pro příští sjezd v Clevelandu, O....	\$ 380.84
Fond pro příští běh evičitelský.....	5485
Základní fond N. J. S.....	300.00
Fond úrazový.....	500.00
Fond pro Ústř. Matice Školskou v Čechách	7.20
Záloha na nářadí u jednot.....	600.00
Půjčka u župních výborů.....	74.75
V rukou V. V. úřed. dluhopisy (noty) za	
rozličné příspěvky jednot.....	1,499.20

Na Union Dime Savings Banku.....\$1,000.00

Na Emigrant Industrial Savings Banku..... 2,000.00

Hotovost v pokladně N. J. S..... 394.57

\$3,394.57

"Bratří! Snad jsem ignorován mnoha tajemníky jednot! Poněvač na mé prosby v "Sokole Americkém" dbáno není, aby mně čtvrtletní zprávy zasílány byly, žádám tímto, aby mně zprávy zaslány byly do 15. prosince t. r. Pak-li tak tajemníci neučiní musí V. V. ony jednoty dle stanov suspendovat.

Na zdar!

Jan Černý, jednatel.



ŽUPA SEVEROVÝCHODNÍ.

Zápis schůze ze dne 4. října.

Schůzi zahájil starosta eo Všetečka za přítomnosti brí: Jos. Štíbr, Lad. Nekvasil, A. Panka, Jan Tichý, Jos. Šlapák, E. Šlapák, Jiří Janda, Vojta Charvát; omluven K. Bernreiter.

Dopis jednoty Žižka, Dallas, Tex., v němž žádají o pomoc na jejich nový stánek, přijat, jelikož však Župa nemůže ze své pokladny podobné žádosti vyhověti, provedli jsme sbírku mezi členy Župy, abychom jim alespoň malým dárkem přispěti mohli.

Ujednáno, abychom dopsali všem místním sokolským jednotám zdali by si přály pořádati zase Slovanský den příští rok. Dále ujednáno, aby se zvolil výbor, jenž by vypracoval návrh, jakým způsobem by se místní jednoty navzájem navštěvovaly. Dále ujednáno, aby se pořádalo společné cvičení a to u jednoty Nová Vlast, i mají se při té příležitosti rozdati diplomy z posledních župních závodů. Příští schůze bude 8. listopadu u Sokola Čech, a schůze má býti obeslána lístky.

Příjem.

Přebytek cen z posledních závodů.....\$ 7.15
 Příspěvky Sokola Cleveland za rok 1911..... 15.80

Úhrnný příjem\$22.95

Jos. Wařák, jednatel.

Zápis ze dne 8. listopadu.

Schůzi zahájil náměstek Lad. Nekvasil u přítomnosti br.: E. Šlapák, Jos. Šlapák, Jos. Štíbr, V. Charvát, Jan Tichý, Lad. Nekvasil, J. Janda a Karel Bernreiter; Leo. Vše-
 tečka omluven.

Zápis z minulé schůze přijat.

Dopis jednoty Tyrš, v němž zdělují, že se účastní "Slovanského dne", přijat.

Zpráva výb. závodního z Detroit přijata a má se jim dopsati, že Župa považuje za jejich povinnost krýtí polovicí prodělku tak jako by byli oprávněni ku polovici výdělku, kdyby jaký byl.

Účet "Světa" za tisk písní a členské lístky.....\$13.50
 Účet E. Šlapáka za diplomy..... 75

\$14.25

Zpráva výboru o společném evičení přijata, tentýž výbor bude hledět různým způsobem povzbudit Sokolstvo naše ku větší činnosti.

Sokol Jos. Štíbr rozešle členské lístky veškerým jednotám Župy Severovýchodní.

Vydání v této schůzi obnáší \$14.25.

Jos. Wařák, jednatel.



ZÁPIS O PRVÉ SCHŮZI SPOLEČNÉHO VÝBORU JEDNOT SOKOLSKÝCH V AMERICE, KONANÉ V CLEVELANDU ROKU 1913.

Schůze zahájena byla ve čtvrtek, dne 27. listopadu 1913 v 11:5 dopoledne v místnosti Sokola Čech na Wendell Ave. Schůzi zahájil br. K. Hrbek, starosta V. V. Nár. Jednoty Sokolské. Přítomni byli zástupcové všech tří jednot sokolských a sice:

Za Nár. Jednoty Sokolskou: K. Hrbek (z New Yorku), J. Šiman (Chicago), Fr. Filip (Cedar Rapids).

Župa Fügner-Tyrš: B. Háek a J. Dittert (Chicago), B. Pták (Cleveland).

Jednota D. A. Sokolů: E. Lefner, J. Wágner (Sbor Winfield), V. B. Tůma (New York).

Po formálním zahájení br. K. Hrbkem dán byl návrh na zvolení zasedacího úřadu a byli zvoleni: Starosta br. B. Háek (Župa Fügner-Tyrš) a jednatelem V. B. Tůma (D. A. S.), náměstek br. K. Hrbek. Jiných úředníků voliti nezdálo se býti nutným.

Br. Vše-
 tečka, starosta Severo Východní Župy N. J. Sokolské se sídlem v Clevelandu, pozdravil shromážděné vřelými slovy a vyzýval přítomné, aby pracovali v myšlence, k níž hledí dnes sta statisíce našich krajanů. Lid český čeká okamžiku, kdy Sokolstvo v Americe stane se celkem. Klade důraz na to, že netřeba se rozštěpovat, když každá jednotka jest slabou a proto jest nutno hledět ku práci společné. Právě, že dnešní den bude nesmazatelným písmem zaznamenán v historii česko-americké, neboť v tom dni se rozhodne, bude-li existovat jen jedno Sokolstvo v Americe, či ne.

Pozdrav tento byl vřele přítomnými přijat. Starosta poradního výboru, br. Háek, zdraví přítomné zástupce jménem Župy Fügner-Tyrš a jednatel Tůma jménem Jednoty D. A. Sokolů.

V poradě zástupců před započítím jednání vlastního bylo usneseno, aby v prvních začátcích porad bylo jednání

soukromné, po rozvinutí bude uvažováno o tom, má-li být širší veřejnosti dán přístup.

Po té zvolen byl výbor referentský, jímž zprávy veřejnosti předložené budou autentické, za něž přítomní zástupci, konferenci přítomní, ručí.

Na to zvolen výbor na vypracování jednacího řádu a sice bratři: Filip, Dittert a Lefner.

Na to jednání přerušeno až do 2. hodiny odpolední.

V. B. Tůma, jednatel.

Zasedání druhé, ve čtvrtek, dne 27. listopadu 1913.

Schůze zahájena byla přesně o 2. hodině odpolední starostou Hákem, za přítomnosti všech zástupců.

Zápis ze schůze ranní čten. Přijat dodatek, že do výboru zpravodajského zvoleni byli br.: Háek, Tůma a Hrbek. Po tomto dodatku zápis přijat, jak sepsán byl.

Na to předloženy byly pověřující listiny Župy Fügner-Tyrš a zástupců Jednoty D. A. S. a přijaty. Zástupci N. J. S. pověřující listiny nepředkládají, poněvadž zvoleni byli sjezdem N. J. S., kdež listina vystavena nebyla, však jest šíře známo, že tito tři zástupci jsou oprávněni jménem N. J. S. jednati, což bylo přijato.

Řád jednací jest výborem předložen a zní:

Řád jednací pro schůze zástupců pro sloučení Sokolstva pokrokového v Americe.

1. Zahájení schůze.
2. Čtení zápisu.
3. Čtení dopisů atd.
4. Zprávy zástupců a výborů.
5. Volné návrhy a rozhovory.
6. Ukončení schůze.

Pravidla:

1. Nestává-li námítka, rozhoduje starosta otázky pořadu sám, na žádost jednoho zástupce však, předkládá otázku plénu.
2. V zápisu lze opravit pouze opomenutí neb chybu zapisovatele.
3. Zástupce po obdržení slova mluví pouze ku starostovi a nikoli k jednotlivému zástupci.
4. Každý zástupce mluví na udělené slovo starostovo dle pořadu, v jakém se o slovo přihlásil.
5. Žádný zástupce nesmí druhého v řeči vyrušovat.
6. Každý zástupce o jednom a tomže předmětu může mluvití tolikrát, pokud potřeba toho vyžaduje; slova nebudiž nikomu udělena, pokud všichni řečníci o slovo se hlásivší v rokování poprvé se nevystřídali.
7. O návrhu nepodporovaném se nejedná.
8. Starosta se jednání nesúčastní; v pádu stejného počtu hlasů pouze svým hlasem rozhoduje.
9. Návrh přijatý může být znovu uvážen, když některý člen většiny navrhne znovuvážení tohoto, však návrh takový musí být dvěma třetinami přítomných zástupců přijat.

Tento jednací řád přijat jest, jak byl sepsán.

Zprávy zástupců:

Přikročeno ku hlavnímu jednání o sloučení se Sokolstva.

Jest podán dotaz, má-li být jednáno o projektované předloze Župy Fügner-Tyrš, týkající se úplného sloučení Sokolstva, v "Borei" uveřejněné.

Zástupce Tůma připomíná, že o ničem podobném nelze prozatím jednati, jelikož Župa F. T. žádné předlohy plénu nepředložila, aniž jakýkoliv návrh podala. Dále podotýká, že zástupci jednoty D. A. S. přijeli do Clevelandu v domnění, aby dokončili práci konečnou na základě kostry ústavy na sjezdu N. J. S. v Baltimore přijaté, však okol-

nosti nasvědčují, že budou podány návrhy nové a že jednání bude zahájeno od nového počátku.

Br. Šiman vysvětluje celou záležitost široce a důkladně. Práví, že jest úplně obeznámen s jednáním sjezdovým, kdež byl starostou a vysvětluje úplně kostru tam upravenou, však podotýká, že přítomný výbor N. J. Sokolské má zvláštní právo V. V. N. J. S. zrušiti v pádu potřeby usnesení dřívější, v pádu, že by se vyskytnul návrh lepší, a odůvodňuje slova svá článkem 14. základní úmluvy baltimorské, kteráž zní: "Kdyby svazy takto v jednotě sloučené v Čes. Amer. Obec Sokolskou, uznaly za dobré a pro ně prospěšné, přistoupiti ku bližšímu sloučení, nechť V. V. jest pověřen jednat ve směru tom za Nár. Jed. Sokolskou."

Práví, že teprve clevelandská konference má rozhodnouti o spojení. Jelikož záležitost o úplném spojení se Sokolstvem podle osnovy Župy F. T. v "Borei" uveřejněná, byla V. V. N. J. S. předložena, dal V. V. zástupcům plné právo jednati dle potřeby. — Výbor N. J. S. uvažoval o všem, co bylo by nejvýhodnější pro Sokolstvo. Přemýšlel o sloučení federativním i úplném. Práví, že sloučení federativní jest dobré, ale ne praktické. A pak při sloučení federativním, jak by vypadal společný časopis, v němž byly by zprávy N. J. Sokolské, jdoucí v duchu česko-americkém, Župy F. T., jdoucí v duchu českém — vlasteneckém (národním) a Jednoty D. A. S., jdoucí v duchu sociálním. Stalo by se jistě, že v brzkou by se jednoty tyto střetly a nastalo nedorozumění. Práví, že práce ta, na sjezdu baltimorském vykonána, nebyla hotová, jest nedokonalou a proto musí být dokonána. Jest pro to, aby se stalo spojení úplné, je-li možným, ne-li, pak budiž přistoupeno ku spojení částečnému. Zástupci N. J. S. jsou oprávněni pracovati v každém směru.

Zástupce D. A. S., Tůma, ujímá se slova a oznamuje, pokud, odkud a kam na spojení přistoupiti může. Práví, že bude postupovat pouze podle úmluvy baltimorského sjezdu a v souhlase se členy Jednoty D. A. S. přistoupí pouze na spojení federativní, a to tak, aby Sokolstvo spojeno bylo na poli technickém a jazykovém, však zásady jeho, jakož i vymoženosti, byly ponechány každé z dosud existujících jednot. Práví, že nemyslí, že postačil by jeden společný orgán, v němž stýkaly by se tři různé směry, čímž podporuje náhled br. Šimana. Přeje si, aby Sokolstvo se spojilo, však jen v bodech výše uvedených a dokládá, že přála-li by si Župa F. T. spojení úplného, mohli totéž zástupci její pronést na sjezdu baltimorském.

Zást. Dittert poznamenává, že zástupci Župy F. T. neměli právoplatného zástupce na sjezdu baltimorském. Práví, že kdyby byli měli osnovu spojení v rukou před sjezdem baltimorským, byli by mohli o ní předem jednati a pak teprve se usnáseti. Podán návrh na úplné spojení, t. j., že Župa F. T. jest volnou spojit se úplně s N. J. S., však jen кроj aby jí byl ponechán.

Br. Šiman ujímá se slova a praví, že nelze si představit spojení tří různých jednot, kdež každá by šla směrem jiným, z nichž jedna by fedrovala myšlenku sociální, na níž N. J. S. nepřistoupí. Jak by vypadal společný časopis? Táže se dále zástupců Jednoty D. A. S., lze-li z programové části D. A. S. poslepit na prohlášení zásad?

Zástupce Tůma odpovídá, že ne.

Zástupce Filip praví, že tak nedovede si představit spojení úplné a žádá, aby byly čteny návrhy Župy F. T.

Zástupce Dittert čte ústavu jimi vypracovanou.

Zástupce Šiman žádá vysvětlení článku 3. osnovy Župy F. T. vypracované, kteráž zní: "Česká Obec Sokolská v Americe, přijímajíc zásadně ideové směry organizací výše jmenovaných (N. J. S., Župy F. T. a Jednoty D. A. S.) a nyní tvořících organizací novou v Č. O. S., zaručuje všem jednotám veškeré jich vymoženosti na poli pokrokovém,

svobodomyslném a sociálním a šetřeny budou zejména vymoženosti na poli národním a osvětovém."

Vysvětlení dáno.

Zástupce Tůma podotýká znovu na dotaz, jak daleko ve spojení Jednota D. A. S. chce jít, že pouze po stránce technické a jazykové.

Zástupce Filip (N. J. S.) dává návrh, aby, jelikož Župa F. T. jest pro spojení celkové, bylo jednáno nejprve o tom a jestliže dojde dohody, aby Župa F. T. spojila se v jeden nerozlučný celek s N. J. S., aby pak jednáno bylo se zástupci Jednoty D. A. S. o sloučení federativním a aby Jednota D. A. S. byla spojena pouze na bodu technickém a administrativním. Zástupce Šiman podporuje návrh zástupce Filipa a dává návrh, aby bylo jednáno pouze o spojení se N. J. S. se Župou F. T. a pak teprve přistoupit na spojení s Jednotou D. A. S.

Zástupce Hrbek ujímá se slova a praví, že jel na konferenci clevelandskou v domnění, že spojení stane se na základě federativním. Nebral za bernou minci usnesení sjezdu baltimorského a věřil, že bude lze spojit jednoty sokolské v jeden celek, však vidí, že to není možno a dává náhled, aby jednalo se na spojení úplném mezi N. J. S. a Župou F. T. Návrh jest přijat.

Tůma, zástupce Jednoty D. A. S., se táže, mají-li zástupci D. A. S. se vzdálit po čas jednání mezi N. J. S. a Župou F. T. V pádu kladném žádá, aby zvolen byl nový jednatel po dobu jednání a delegace D. A. S. že přistoupí pak k jednání, až spojení N. J. S. a Župy F. T. skutkem se stane.

Přijato, aby zástupci D. A. S. byli přítomni jednání a jednatel aby i na dále ve své funkci zůstal.

Tím jednání celku bylo přerušeno ve 3:35 a za okamžik započalo jednání u vyjednávání spojení mezi Župou F. T. a N. J. S. —

Následoval dotaz, jak dlužno řídit další jednání. Jest přijat návrh br. Šimana, aby br. Dittert opravil některé body osnovy Župou F. T. vypracované a předložil je.

Br. Dittert žádá, aby bylo přistoupeno k jednání ihned o každém článku a ten, který se nehodí, aby byl vypuštěn.

Br. Šiman podotýká, že až bude jednání mezi Župou F. T. skončeno, že nastane jednání mezi spojenými jednotami s D. A. S. — Přijato.

Na to čten článek 1. osnovy Župy F. T., jenž zní:

Název: "Česká Obec Sokolská v Americe".

Zástupce Šiman dovozuje, že název tento nedostačuje na základě toho, že jiné slovanské jednoty snad by se později chtěly připojit. Na základě toho a po výkladech mnohých zástupců N. J. S., kteří dovozovali, že členové jejich lpí na názvu svém, totiž, **Národní Jednota Sokolská**, byl odstavec tento vypuštěn a ponechán až ku konci jednání a přijata osnova Župy F. T., jak zní:

1. Název (ponechán k dalšímu jednání).

2. Těleso toto utvoří jednoty dosud stávajících sdružení, Nár. Jed. Sokolské a Župy Fügner-Tyrš.

Třetí článek vynechán.

4. Všem jednotám v Č. O. S. sdružených nechť ponechány jsou kroje v bývalých organizacích stávající a to samé jest pro nově založené jednoty. Cvičící kroje ponechají se k vypracování nastávajícímu technickému odboru Č. O. S.

5. Doporučuje se rozdělení České Obce Sokolské na Župy dle potřeby a ty pojmenovány dle sídelních měst.

6. Orgánem budiž "Sokol Americký" jako Věstaník Čes. Obce Sokolské v Americe, redaktor jeho budiž volen sjezdem. Každá pak Župa volí si svého přispívajícího zpravodaje, který o činnosti Župy podává zprávy. Technickou část, které budiž věnována nejméně čtvrtina časopisu, řídí technický odbor Č. O. S.

7. O důležitých otázkách předkládá se prvně návrh menšiny a nadpoloviční většina rozhoduje.

8. Příspěvek budiž \$1.20 ročně na člena.

Poznámka br. tajemníka: Návrhy tyto byly dány br. jednotám k odhlasování. Však k bodu 4.) v poslední schůzi Župy přidána následující oprava: že ponechává se br. jednotám na vůli zvolit si kterýkoliv kraj všech organizací zakládajících Č. O. S.

Za Župu Fügner-Tyršovu:

V. Sedláček, starosta.

Fr. Martinek, tajemník.

Po přijetí této osnovy přistoupeno k bodu prvnímu, t. j. název spojení. Mezi zástupci Nár. Jed. Sokolské převládá náhled, aby nové sdružení neslo název "Národní Jednota Sokolská", fedrovaný zástupcem Hrbkem.

Zástupce Filip dal návrh, buď na název tento nebo jiný, znějící "Americká Obec Sokolská".

Zástupce Šiman praví, aby oba tyto názvy daly se odhlasovat jednotám obou sdružení. Jelikož však nebylo lze dojít určitě k rozhodnutí, bylo usneseno, aby cestou telegrafickou zeptali se zástupci Župy F. T. svých členů v Chicagu schůzi v den ten sčastněných, s kterým názvem by souhlasili. Přijato a vykonáno.

V přestávce jednalo se o poplatcích, o nichž určitěji bude jednáno při zpracování stanov.

Tím schůze skončena v 6:10 večer a odložena na den příští, dne 28. listopadu na 9. hodinu ranní.

V. B. Tůma, jednatel.

Dopsáno dne 27. listopadu o 3. hod. ranní.

Zápis 3., ze schůze, dne 28. listopadu 1913 (v pátek).

Schůze zahájena v 9:15 starostou B. Hákem za přítomnosti všech zástupců.

Zápis ze schůze 2. čten a přijat s opravou, aby v úvodní řeči br. Šimana bylo vsunuto slovo "federální" na místo "celkové".

Br. Šiman (N. J. S.) navrhuje, aby oba názvy příštího svazu se modifikovaly a daly k odhlasování jednotám, t. j. N. J. S. a Župě F. T.

Br. starosta postupuje místo náměstkovi a ujímá se slova, pravě: "Bratři! Víte, že včera zaslali jsme telegram do Chicaga, kdež župní náš výbor konal schůzi, aby rozhodli, má-li nésti svaz název "Národní Jednota Sokolská" neb "Americká Obec Sokolská", však nedostalo se nám odpovědi. Kdyby se bylo bývalo jednalo o tomto hlavním bodu hned z počátku jednání, mohlo dojít k jinému resultátu a nám nebylo zde třeba ztráceti času. Byl jsem toho mínění, že bude spojení celkové, že všechny tři zastoupené jednoty odstoupí od svého názvu a spojí se v Č. O. S., kterýžto název pak by býval správným. Však když jednání vzalo na se obrát jiný a nyní se jedná o spojení přímé dvou pouze jednot a sice N. J. S. a Župy F. T. a nás odpověď z ústřední našeho nedošla, nemíním bráti zodpovědnost na bedra svá, neboť na název ústředí "Národní Jednota Sokolská" přistoupení nemůžeme a žádám, aby další jednání bylo úplně přerušeno. Pozoruji, že zástupci jednot na sjezdu baltimorském byli jen hýčkáni slibem, že N. J. Sokolské na jménu nezáleží. Však jednání nynější vzalo na sebe úplně jiný obrát, neboť dnes spojení rozbíjí se o pouhý název a ten my přijati nemůžeme. Proč byli jsme zváni do Clevelandu?"

Po té ujímá se br. Háček předsednictví a předává slovo zástupci Hrkovi, který praví, že zástupci N. J. S. byli pověřeni jednati na konferenci clevelandské na základě spojení federativním, však jelikož byl dán návrh Župou F. T. na spojení úplné, mají zástupci N. J. S. právo úplné jednati, jak okolnosti toho vyžadovati budou. Listiny k tomuto je opravňující byly vystaveny na sjezdu baltimorském. Kdyby mělo se jednati o spojení celkové všech tří

těles, pak byla by N. J. S. volna obětovati název i vše, cokoliv zde k dispozici stojí. Však nyní, kde se jedná pouze o spojení dvou těles, nelze, aby N. J. S. jako těleso nejstarší a nejmohutnější měla se obětovati, nýbrž má práva lpěti na názvu svém, aby byl zachován, a jest na druhých stoupencích, aby z úcty se podvolili. Jednání toto vzalo na se ráz úplně jiný, než jak bylo usneseno na sjezdu baltimorském a proto mají zástupci práva lpěti na požadavku svém, názvu se týkajícím.

Br. Dittert (Ž. F. T.) souhlasí úplně s br. Hrbkem ve formě základní a doznává, že na základě prohlášení br. Tůmy (D. A. S.) nastalo jednání pouze mezi N. J. S. a Župou F. T. a má-li se mluvit o ústupech, že činí je Župa F. T. Odkládá jméno, ztrácí časopis, samosprávu a vše. Jest pravdou, že má jistá úcta ku jednotě starší býti vzata na zřetel, však nelze zástupcům Župy F. T. vrátiti se domů s vymožeností, že přijali název "Národní Jednota Sokolská". Třeba že snad mnozí členové jejich byli s tím spokojeni, vyskytne se přece část členstva, kteréž taktéž lpí na svém názvu na 20 let trvávším, k čemuž mají práva. Kdyby však přijal se název společný, pak bude se mluvit o tělese novém a ne Národní Jednotě Sokolské. Podotýká, aby, než bod tento dá se k odhlasování, pracovalo se na bodech jiných až do poledne. Až pak přijde odpověď z Chicaga, která do té doby se očekává, pak že buď bude v jednání pokračováno, neb že se zástupci Župy F. T. vzdají.

Br. Šiman dovozuje, že zástupci všech tří jednot se sešli k dohodě a tvrdí, že zástupcové N. J. S. se sešli aby jednali at' v jakémkoli již bodu o spojení, at' celkovém neb federativním. Podotýká, že neklade přílišný důraz na stáří N. J. S. však dokládá, že zástupci N. J. S. přistoupení na vše, co Župa F. T. si přála a předložila, že ústavu její přijali téměř doslovně a proto také mají práva alespoň dosáhnouti vymoženosti jedné a to jest "název". Dovojuje, že na sjezdu před 7 lety konaném, opraven byl článek ohledně stejnokroje jen proto, aby Župě F. T. byla dána možnost sloučiti se, k čemuž však dosud nedošlo. Je si jist, že valná část členstva na obou stranách si spojení přeje a nedojde-li k němu dnes, není toto ještě ubito, ale jen jednání bude odloženo. Pod názvem, at' jakýmkoliv pak celkově spojené veškeré Sokolstvo přijme, jest N. J. S. ochotna pracovati vždy ku prospěchu veškerého Sokolstva a ne jen pro dobro Národní Jednoty Sokolské. Na názvu ani dnes ji přílišně nezáleží a proto si přeje, aby oba názvy daly se členstvu odhlasovat.

Br. Pták (Ž. F. T.) praví, že N. J. S. měla dříve vůli názvu svého se vzdát, proč ne tedy nyní. Vždyť oba názvy nejsou dnes postačitelé. Název "Župa" jest název části celku a proto Župa F. T. měla se jmenovat Obcí Fügner Tyrš. Následkem toho by nejlepším názvem byl "Obec". Na slova br. Šimana, že většina si přeje spojení, odpovídá, že spojení jen federativního a proto názory členstva na spojení jsou v základě tytéž dnes, jako byly dříve. Tvrdí-li zástupci N. J. S. že v mnohém ustupují, nechť ustoupí také od názvu svého.

Br. Šiman praví, že jest ochoten ustoupiti od názvu, dá-li br. Pták lepší návrh na společný název.

Br. Filip dává faktický návrh, aby název dal se členstvu odhlasovat. Má být uveřejněn v obou sokolských listech a přičiněna poznámka, aby členstvo N. J. S. hlasovalo pro název Americká Obec Sokolská, neboť nebude-li členstvem název ten přijat, že Župa F. T. nepřistoupí. N. J. S. čítající 6,000 členů dá hlasováním nejlepší důkaz, přeje-li si spojení neb ne.

Br. Pták přimlouvá se za návrh ten.

Br. Dittert taktéž se přimlouvá, aby návrh ten byl dán oběma jednotám k odhlasování. Prohlášení má být uveřejněno jak stilisováno, v obou orgánech a vyzývá, aby se

členstvo upozornilo, aby se podle poznámek zachovalo a pak vše se zjasní.

Br. Hrbek oponuje a praví, že nelze přistoupiti na návrh ten. Tím dal by se do ruky bič Župě F. T., neboť, kdyby snad návrh měl propadnouti jen tou nejmenší částí hlasů, myslelo by se, že N. J. S. si spojení nepřeje. Jest pro to, aby návrh byl dán k odhlasování, ale bez jakékoliv poznámky.

Br. Šiman žádá, aby byl návrh opakován.

Br. Dittert uznává, že byl by to jakýsi bič, neboť tím, že kdyby N. J. S. název nepřijala, dala by na jevo, že si spojení nepřeje.

Br. Filip opakuje návrh a vysvětluje jej.

Br. Háek poukazuje ku odstavci ústavy vztahující se k návrhu menšiny a přeje si, aby návrh ten byl dán k odhlasování, jednání sjezdového se týkající a tím vše se srovná.

Br. Šiman podotýká, že rozuměl, že má se dát odhlasovat pouze návrh jeden.

Fr. Filip podotýká, že návrh jeho jest dát odhlasovat názvy oba.

Br. Šiman podotýká, že podle toho náhledu bylo by tedy nutno, až přistoupí se ku sestavování stanov, pak i tytéž by bylo nutno předložiti členstvu k odhlasování. Však proto přece jen se přimlouvá za to, aby k odhlasování byly dány jednotám oba názvy.

Br. Filip stojí na tom, aby názvy byly dány k odhlasování s poznámkou.

Br. Háek: Podáváš to jako návrh?

Br. Filip: "Ano."

Br. Šiman: Dávám návrh, aby se hlasovalo bez poznámky.

Br. Hrbek praví, že dříve než se bude hlasovat, stojí na tom, aby se dal odhlasovat pouze návrh o názvu jednom a sice Národní Jednota Sokolská. Jestli Župa F. T. název ten nepřijme, není sloučení možné. K tomu vysvětluje, že možno, že by ze 6,000 členstva N. J. S. příznivě odpovědělo 4,000 a Župa F. T. do hlasu jediného, přece jen by návrh propadl malým počtem hlasů, však N. J. S. byla by postavena na přání, neboť by šlo echem, že N. J. S. si spojení nepřeje. Proč by to mělo být? Záleží-li Nár. Jed. Sokolské na spojení, mělo by záležet na něm i Župě F. T. Však dokázáno jest, že jí na spojení nezáleží, neboť neuznala za vhodné odpověděti na telegrafický dotaz ohledně názvu svazu.

Br. Šiman činí dotaz k br. Hrbkovi, jak by byl spojen s názvem celkovým?

Br. Filip odvolává svůj návrh na odhlasování obou názvů, k čemuž měla být přičiněna poznámka dříve uvedená, čímž návrh odpadá, což činí na upozornění br. Hrbka. Dává však další návrh, aby se jednání přerušilo až do 2. hod odpolední a aby zástupci Župy F. T. učinili telefonicky dotaz na starostu Župy do Chicaga, jak schůze včerejší o názvu rozhodla.

Br. Háek jménem Župy F. T. jest srozuměn a jest volným s ostatními zástupci zdržet se do večera, mezi kterým časem zašle dotaz buď telegraficky neb telefonicky. V pádu, že by odpověď byla nepřiznivou, ukončí jednání mezi Župou F. T. a N. J. S. a zasedání se vzdálí. Pak nastalo by jednání mezi zástupci N. J. S. a Jednoty D. A. S. a spojení technickém.

Tím schůze zakončena o 10:30 ranní a pokračování přeloženo na 2. hod. odpolední.

V. B. Tůma, jednatel.

Zápis čtvrtý.

Schůzi zahájil starosta br. Háek za přítomnosti všech zástupců o 2:30 odpoledne.

Zápis o schůzi ranní čten a přijat s opravou, že listina, pověřující delegaci N. J. S., opravňující ji k nej-

šířšímu jednání, nebyla vystavena na sjezdu, nýbrž V. V. N. J. S. Listina ta předložena, čtena a přijata.

Br. Pták (Ž. F. T.) dodává ku své řeči v ranní schůzi přednesené, aby bylo doloženo následující, což v zápisu bylo opomenuto: "Apeluji na zástupce N. J. S., aby respektovali přání části členstva jednoty, kteří si přejí spojení, nedbajíce jména". Toto podáno jako návrh.

Br. Šiman (N. J. S.) odpovídá, že zástupci reprezentují veškeré členstvo a ne jen část, která se spojením, at' pod jakýmkoliv názvem, souhlasí.

Br. Hrbek (N. J. S.) navrhuje, aby dodatek ten se neuveřejnil, jako nemístný.

Br. Filip (N. J. S.) se přimlouvá za přijetí poznámky.

Br. Dittert (Ž. F. T.) nevidí příčiny, proč by poznámka, jako návrh podaná, nemohla býti přijata.

Starosta dává poznámku k odhlasování a jest přijata.

Na to zápis schůze ranní přijat.

Starosta br. Háek (Ž. F. T.) v zahájení schůze praví, že ranní schůze byla odložena až do doby, kdy přijde odpověď z Chicaga, týkající se dotazu ohledně názvu příštího sdružení N. J. S. a Župy F. T.

Telegram do Chicaga zněl:

Župa Fugner-Tyrš, Chicago, 1126 W. 18. St.

Naše návrhy přijaty až na jméno. N. J. S. žádá jméno Národní Jednota Sokolská, sprostředkující návrh by jména "Národní Jednota Sokolská" a "Americká Obec Sokolská" dána všemu členstvu N. J. S. a Ž. F. T. k odhlasování.

Děl. Amer. Sokol nebude sloučen úplně, jen federativně. Okamžitou odpověď.

Háek, Dittert, Pták.

Adresa: Hotel Bohemia, Broadway 5446, Cleveland, O. Odpověď došla a zní:

Mr. B. Háek, care Hotel Bohemia, 5446 Broadway, Cleveland, O.

"Župa Fugner-Tyrš will not accept N. J. S. under no condition. Will accept Česká Obec or nothing."

Sedláček, Martínek.

V překladu:

"Župa Fugner-Tyrš nepřijme (název) Národní Jednota Sokolská pod žádnou podmínkou. Přijme (název) "Česká Obec Sokolská" neb nic.

Sedláček, Martínek.

Na základě tohoto telegrafického sdělení nevidí potřeby, aby zástupci Župy F. T. dalších porad se účastnili a žádá, aby zástupci se vzdálili.

Br. Šiman (N. J. S.) žádá, aby opis telegramu byl vřaděn jako část zápisu. Přijato.

Dále táže se, zdali článek 7. základní ústavy Župou Fugner-Tyrš předložené, patřil pro řízení tělesa neb pouze pro řízení tohoto jednání.

Br. Dittert (Ž. F. T.) podotýká, že článek ten patřil pouze pro jednání přítomné.

Br. Šiman (N. J. S.) praví, že ústava Župy Fugner-Tyrš konferenci předložená, byla přijata až na název. Uznává, že bratři Župy F. T. jsou v právu, však nechce aby po práci tak perné rozešli se zástupcové bez výsledku, avšak zároveň nevidí, jak ze všeho dalo by se vyjít a proto myslí, že bylo by nejlépe, název "Národní Jednota Sokolská", "Americká Obec Sokolská" aneb jiný případný název dát k odhlasování celku.

Br. Filip (N. J. S.) podotýká, že dle telegramu došlého přeje si Župa F. T., aby sdružení nazývalo se "Česká Obec Sokolská". Proto dává návrh, aby vedle prvního názvu byl dán k odhlasování název druhý a sice: "Americká Obec Sokolská".

Br. Háek (Ž. F. T.) praví, že je-li to přání většiny, aby oba tyto názvy byly předloženy k odhlasování sborům, že jest Župa F. T. volna k další společné práci.

Br. Pták (Ž. F. T.) podporuje.

Br. Hrbek (N. J. S.) žádá vysvětlení, zdali po odhlasování tohoto návrhu bude přístupným návrh nový.

Br. Šiman (N. J. S.) žádá, aby oba návrhy daly se k odhlasování.

Br. Hák (Ž. F. T.) žádá, aby členové N. J. S. učinili ústupek.

Br. Hrbek (N. J. S.) podporuje návrh br. Šimana. Na to oba návrhy dány k odhlasování a přijat název: "Americká Obec Sokolská".

Br. Šiman (N. J. S.) podává návrh menšiny, aby oba tyto názvy Americká Obec Sokolská a Národní Jednota Sokolská byly dány k odhlasování celkovému členstvu, o čemž pak nadpoloviční většina rozhodne.

Br. Filip (N. J. S.) vidí v tom jen jedinou cestu, jak lze pokračovati.

Po několika minutové přestávce pokračováno dále.

Br. Hrbek (N. J. S.) praví, že v usnesení tom se zračí, že byl vražen klín do celého jednání, který se nedá vytáhnouti. Bude na členstvu jen, aby rozhodlo. Praví, že stanovy N. J. S. a Župy F. T. si neodporují ani v písmeně. Proto žádá, aby oba výbory jak N. J. S. a Ž. F. T. v Chicagu se sešli, stanovy přečetli, cokoliv bude třeba opravili, a dali do tisku. Zde na této konferenci nelze nic více činit. Snad bylo by lze vypracovat stanovy, však možno, že nebyly by pak přijaty a práce byla by marnou. Proto dává návrh, aby se dnes jednání skončilo a sečkalo se až do doby 1. března 1914, do kdy jistě odpovědi jednoty vráceny budou. Práce V. V. N. J. S. jsou celkem zdrženy, neboť se čekalo s jednáním konference, od níž doufalo se výsledků takových, aby na společně práci se započalo. Proto musí přípravné práce k rozeřlání návrhu k odhlasování započítati hned.

Br. Dittert (Ž. F. T.) se přimlouvá, aby doba ku odhlasování určená se zkrátila na polovinu. Jestli jednoty vezmou věc tuto vážně, mohly by odpovědi přijít do 10.—15. ledna 1914. Toto dává jako návrh.

Br. Filip (N. J. S.) dává návrh, aby doba určila se do 1. února.

Br. Šiman podporuje návrh.

Br. Šiman se táže, jak nutno počítat hlasy. N. J. S. počítá 1 na 10 členů, Župa F. T. 1 na 50 členů.

Br. Dittert — aby počítaly se hlasy odvedené jako jednotky, ať pro neb proti odevzdané. — Přijato.

Br. Šiman navrhuje, aby, jakmile se hlasování skončí, sešly se oba výbory v Chicagu, t. j. N. J. S. a Župy F. T. a vypracovaly stanovy. Členů má býti 5 z každého tělesa.

Br. Dittert praví, aby v těchto výborech byli zastoupeni náčelníci jednot.

Br. Šiman praví, že prozatím toho třeba nebude, až bude vše vypracováno, že oba výbory zvolí výbor technický, který propracuje stanovy po stránce technické.

Br. Filip praví, že věří, že nyní jest spojení blíže, než bylo kdykoliv dříve, však žádá, aby každý zástupce ve svých jednotách podporoval akci slučovací.

Po té br. Hák děkuje účastníkům za práci vykonanou a schůzi rozpouští.

Br. Hrbek (N. J. S.) se táže, kdo nyní bude vyjednávat s Jednotou D. A. S.?

Odpověď br. Háka: "N. J. S."

Br. Hrbek praví, že usnesení toto po skončení předáno bude novému tělesu N. J. S. a Župy F. T., proto žádá, aby zástupci Župy F. T. byli přítomni dalšímu jednání. Přijato a členové Župy F. T. jsou volni přítomni býti dalšímu jednání.

Na to schůze odložena na den 29. listopadu na 9. hodinu ranní.

V. B. Tůma, jednatel.

Schůze 5., dne 29. listopadu 1913.

Schůze zahájena byla o 11. hod. dopoledne br. Hákem za přítomnosti všech členů. Před schůzí pracovali výbory na programu technickém mezi N. J. S. a Jednotou D. A. S. Zápis čten a po malých opravách při čtení přijat.

Na to přistoupeno ku čtení programu spojení na bodu federativním založeného a pouze v technice a otázce jazykové vízí, jež zní:

1. Název tělesa odpadá a ponechán do doby budoucí.
2. Těleso tvoří prozatím N. J. S. a Jednota D. A. S. a po případě těleso skládající se z Nár. Jed. Sok. a Župy Fügner-Tyrš. Přístup do tohoto tělesa má každé sokolské pokrokové těleso, kteréž s ústavou touto souhlasí.

3. Účelem tělesa tohoto jest šíření tělocviku ku povznesení tělesných i mravních sil v lidu českém.

4. Prostředky k dosažení.

- a) Slučování jednotlivých sdružení sokolských, pokrokových jednot, vzájemnými styky jednot i Žup po stránce technické i jazykové.

- b) Zřizování kursu pro vzdělání evičitelů.

- c) Vysíláním evičitelů ku vyučování tělocviku v jednotách i Župách.

- d) Péčí o zavedení jednotné soustavy a metody evičební a jednotného způsobu veřejného vystupování.

- e) Opatřením pomůcek k účelům evičebním.

- f) Vydáváním a opatrováním literatury tělocvičné, ať v brožurách neb knihách, statistik o stavu ústředí, Žup i okrsků.

- g) Pořádáním veřejných evičení, závodů, sletů, poučných přednášek odborných pro členstvo i veřejnost.

5. Ústřední technický odbor tělesa sestává z 10 členů bez ohledu toho, ku kterému sdružení náleží, však budiž přihlíženo k tomu, aby, pokud možno, všechna tělesa zastoupena byla.

6. Sídlem ústředního technického výboru budiž Chicago.

7. Provedení volby ústředního technického odboru provádí se následovně:

Každá jednota neb sbor nominuje kandidáty, nepřevyšující počet 10, a to buď ze svého středu neb jednot a sborů jiných k tělesu náležejících. Z těchto navržených volí župní evičitelské sbory 10členný ústřední výbor technický.

Provedení první volby budiž svěřeno V. V. Nár. Jed. Sokolské.

Povinnosti a práva.

- a) Ústřední technický výbor volí si ze svého středu náčelníka, 2 náměstky, jednatele a pokladníka.

- b) Jest povinen řídit se dle článku 4. v plném rozsahu.

- c) Ústřední technický sbor má právo suspendovati každého člena svého, náčelníka Župy i okrsku, jakož i právo navrhnouti suspendaci náčelníka sboru, uzná-li, že tito povinnosti svých vůči ústředí nekonají.

Příspěvky.

- a) Poplatek za člena mužského budiž 25c, za ženského 10c, na řízení ústřední.

- b) Každá jednota neb sbor odvádí příspěvky svému ústředí, toto pak prozatím V. V. Nár. Jed. Sok., kterýž o nich řídí záznam a vyplácí účty, Ústředním technickým sborem předložené.

Příspěvky župní určuje si Župa sama.

Usnesení toto přijde v platnost ihned, jakmile rozhodnutí o spojení mezi N. J. S. a Župou F. T. známo bude a má trvati po dobu dvou let ode dne toho.

V pádu rozejití se rozdělí se zbylé jmění percentálně podle počtu členstva těles zastoupených.

Návrhy tyto, o nichž každém zvlášť bylo důkladně jednáno, byly všemi členy konference přijaty.

Na to přijato následující usnesení:

“Konference, v níž zastoupeny všechny tři Sokolské Jednoty v Americe, odporučuje svým jednotám i sborům, aby všude spojily se sbory zástupců neb patronátů českých škol svobodomyšlných všude tam, kde již existují a tam, kde jich není, staraly se o jejich založení. Odporučuje míti péči o to, aby tyto zásadně byly svobodomyšlnými a hleděly k tomu, aby na školách zavedena byla jedna osnova vyučovací a aby v době přítomné, kdy pozván byl reformátor českého školství do Ameriky, učitel Beneš, aby jednoty naše přičinily se, aby to naše dosud ubohé školství vskutku opraveno bylo, k čemuž každý jednotlivý člen dnešního sdružení přihlédnouti a radou i skutkem v předu státi má.”

Po té děkuje starosta br. Hák členům konference za trpělivost a práci vykonanou a tajemníkovi za vytrvalost.

Br. Hrbek jménem konference děkuje br. starostovi za rozvážné řízení konference a za svolání “Na zdar!” bylo poslední zasedání o 3. hod. odpoledne skončeno.

BOHUŠ HÁK, starosta.

V. B. TŮMA, jednatel.

KAREL E. HRBEK, starosta N. J. S.



Výsledek zkoušky borců, kteří připuštěni sborem soudců k veřejnému vystoupení o “Českém dni” 1913 ve Wacu za Župu Jižní Nár. Jed. Sokolské.

Jméno borce	Body			Celkem	
	povinná	volná	ječnotl.	druž.	
T. J. S. Tyrš, Waco.					
Konečný J.	3½	2	3	8½	
Gruber	3	4	3	10	
Křenek F.	4	4	4	12	
Váňa K.	2½	1½	3	7	
Hickl	3	2½	3	8½	
Buňata V.	3	2	3	8	53.—
Šiller (necvičil)...	—	—	—	—	
T. J. S. Havlíček, Ennis.					
Zázvorka J.	3	4½	4	11½	
Zázvorka B.	4½	4½	5	14	
Houdek J.	4	4	2	10	
Houdek B.	4	3	4	11	
Vrla F.	4	5	4½	13½	
Brožek A.	5	5	5	15	75.—
Tiser F. (Havlíček)	2	2½	3	7½	
T. J. S. Žižka, Dallas.					
Vančura J.	3½	3	2	8½	
Mrlík F.	3	3	2	8	
Rezek V.	2	3	4½	9½	
Kassal	3	3	3	9	
Tobežný L.	3½	3	3½	10	
Hatka B.	5	3	4	12	57.—

J. Buňata, F. Rendl, L. V. Hošek.



Výzva všem jednotám patřícím k N. J. S.

Na základě usnesení sjezdového ve příčině stejnokrojů žactva a Sokolek, podejte cvičitelské sbory písemně své návrhy nejdéle do 17. ledna 1914.

Za technický odbor N. J. S.

Rudolf Stýblo, náčelník,
1619 W. 18. St., Chicago, Ill.

PÍSEMNICTVÍ.

Když před pěti lety stáli jsme s našimi v Dexter Pavilonu v Town of Lake v Chicagu, připomínajíc sobě a velikému shromáždění sokolskému i příznivcům věci naší dvacet let práce T. J. S. Praha, těšili jsme se hlavně z podaných tu průkazů práce tělocvičné. A hned v zápětí dostali jsme i ukázkou práce jaré mysle sokolské a brků sokolských pís-máků, jakž soustředěny byly píli činovníka br. T. Vonáška. Posudek práce této vyzněl tehdy jen příznivě a knížka ta věru, že mohla sloužiti za povzbuzení všem, kdož v šiku sokolském po leta pracují, jako opět mohla otevřít oči našincům, již pohodlně ruce v klín skládající pro to Sokolství nemají pochopení. V měsíci říjnu tímže pořadatelstvím a sborem T. J. S. Praha vydán byl **dotatek k Památku** výše vzpomínatému v kterém popsány jsou udalosti jednoty za minulých pět let. Vydání této úhledné knížky stalo se u příležitosti oslavy 25letého trvání T. J. S. Praha a tu shledali jsme se i s popisem, posudky a rozborom práce v Dexter pavilonu. Členstvo mělo by se přičiniti, aby knížka tato pronikla trochu dále a jednoty měly by si objednat na své i svých poučení a povzbuzení.

Jest zajímavé, že již v těch dobách prvotních, kdy vzniká prvá sokolská jednota v St. Louisu, Mo., roku 1865 dějí se kroky na cvičení žactva obého pohlaví, kdežto cvičení žactva napotom již jest v rozvrhu skoro každé naší jednoty a cvičení dorostu v N. J. S. dávno před tím, nežli měly jednoty sokolské v Čechách. Bylo pravda vždy u nás poměrně dorostu toho málo, ale mnohou sílu jsme si za tu řadu let přece jen vychovali. V Čechách měli minulého měsíce třicet let péče sokolské o dorost. “Sokolské Besedy” chopily se tohoto 30. výročí sokolské práce a vydaly v sešitu velice skvostně vypraveném všechno co bylo lze sebrati a co se zachovalo, jako upomínku na tyto jejich prvky kroky tělesné výchovy sokolské mládeže a dorostu. Jest kronika to nemalé ceny historické a br. R. V. Novák znovu a znovu dokázal jak miluje ten dorost český, jak pero jeho dovede pracovati na prospěch toho budoucna Sokolství českého ve vlasti. “Třicet let práce sokolské pro dorost” jest článek velice pěkně psaný, jako báseň Adolfa Heyduka “Co chceme” jen krásná a rázu sokolského docela. Pak již jest tu několik vzpomínek dorostenců a v Sokolské Hlídce články: “Proč Sokolstvo vychovává dorost” a “Jakým jest a měl by býti život naší mládeže”. Tam kde si stěžují, že nemáme mnoho pomůcek pro poučení naší mládeže, kde jim nestačí to i ono v listě našem ob čas podané, kde sokolské básně námi vybrané a v jednotlivých ročníkách “Sokola Amerického” uložené již při přednáškách, večírkách, Besedách a p. jste vyčerpali sáhněte jednoduše po tomto listu. Doporučujeme “Sokolské Besedy” znovu a co nejvšeleji, již k vůli roztomilým i barevným obrazům Manesovým a ob čas mnohým ukázkám Alešovským.

Po nezapomenutelném horečném svobodomyšlnosti, Sokolu bystrého zraku a pracovníku pilném br. Fr. B. Zdrůbkovi zůstal nám tu odkazem jeho “Svojan”, který právě vstupuje do dvacátého ročníku. Co list ten vykonal dobrého, co roznese poučení volného do všech koutů této nové vlasti naší a dále i za její hranice, kde naši dlí? Co bylo tu snah a co poctivého úsilí, aby věci se prospělo, aby český člověk rozumovati se naučil a s pokrokem doby krácel stezkami pravdy a uvědomění. Mnoho vykonal “Svojan” za pořadatelství Klácelova, třeba poměrně jen na krátko, a o co a mnohem více vykonal vedením Zdrůbkovým a nyní ve šlepičích těchto běže se Dr. Fr. Iška, předseda Svobodné Obce a pořadatel listu, jehož obsah od čísla k číslu je zajímavější a poučný. Svobodná Obce jako vydavatelka dbá tohoto odkazu Zdrůbkova a dbá svědomitě. Objednejtež pro knihovny své a čítárny i dopište si na adresu: Alois Vaňouček, 4213 W. 21st Pl., Chicago, Ill. Předplatné na rok

obnáší jen 80 centů za tuto skvostnou snůšku ovoce svobodomyslného snažení a volného postupu všech národů.



LISTÁRNA REDAKCE.

R. S.: Nával látky do tohoto čísla byl značný, mimo to prospěje se věci daleko lépe, jestli odložíme.

B. L. A.: Díky za poskytnuté informace.

S. V.: Záležitost jakž vyšetřili jsme si byla vyrovnána a to jakž se sluší na místě samém, proč tedy drásati staré rány? Jedině z toho důvodu zůstalo zpět.

N. T. S. D.: Tím, že jsme přeložili jako ukázkou není ještě řečeno, že s autorem souhlasíme v každém slově. Vlastní práce nepodpisujeme a kde třeba udáváme pramen vždy, jinak výtky Tvá jest správná.

Čtenář: Pračata byli prakovníci ve vojsku husitském, druh vojska obyčejně z lidu slabšího aneb z dětí, hochů. Měl tedy již Žižka své malé "skauty".

Br. J. Šiman, Chicago, Ill.: K tomu "Tvému" spojení i naše vřelá přání!

Philadelphia: Těšíme se, že znovu jdete do práce oba.



NOVÍ, ODSTOUPILÍ A VYLOUČENÍ ČLENOVÉ.

— Z T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids, Ia., odstoupili: Frant. Uzel, Frant. Souček, Frant. J. Stodola, Adolf Průcha. Přestoupili: Václav a Jan Jirásek (do Detroit), Jos. Jelínek (do Los Angeles, Cal.). Zemřel os. Doctor.

— Z T. J. S. Vrehlický v Marshalltown, Ia., vystoupil Josef Kocian. Pro neplacení suspendován Jos. Peleman.

— Do T. J. S. Omaha, Neb., uveden byl Václav Franta.

— Do T. J. S. Fugner-Tyrš, So. Omaha, Neb., uvedeni byli: Ant. Máchal, Vác. Budka, Jar. Horák, Jos. Horák II., P. J. Kraus, Vác. Bláhovec, Jos. Fuxa, Fr. Felix, Jan Herlík. Čestně odstoupili: Ant. Hajný a Fr. Preizinger.

— Do Čes. Amer. Jed. Sokol v St. Paul, Minn., přijati byli: Eduard Činčera, Jan Mlynář, Jiří Novotný, Emil Pokladník.

— Do T. J. S. Owatonna, Minn., přijati byli: Emil W. Rypka, Frank W. Skalický.

— Do T. J. S. Philadelphia, Pa., přijati byli: Josef Šmejdivec a Václav Trojan.

— Do T. J. S. Los Angeles, Cal., přijati byli: Louis Oplustic, Václav Pour, Václav Šesták, Paul Dědek.

— Do T. J. S. Granger, Tex., přijat byl Jos. Štefka.

— Do T. J. S. Newark, N. J., přijati byli: Eduard Raška, Jan Vagner, Josef Tomaštek, Rudolf Brand, Ant. Hron, Frant. Vávra, Vrat. Sršeň.

— Do T. J. S. Little Ferry, N. J., přijati byli: Aug. Roch a Jan Coufal.

— Z T. J. S. Fugner, Long Island City, N. Y., vyloučen pro neplacení Karel Hvězda. Zemřel Ant. Kolínský.

— Do T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill., přijati byli: Jos. Spousta, Stan. Těšínský, Rich. Novotný, K. S. Lurie, Albert Havel, Jar. Holub, Jan Řáha, Julius Kinst, Jos. Laibl, os. Průša, Ludv. Selement (s přest. listinou). Pro neplacení vyloučení byli: Frank Grabmüller, Alois Rozínek.

— Do T. J. S. Berwyn, Ill., přijat byl Julius Hrozný.

— Do T. J. S. Praha v Chicagu uvedeni byli: Jos. Čulík, Julius Blažek. Čestně odstoupili: Joří Janda, Frank Jara, Jos. Švejda, Václav Fráňa ml., Vác. Fráňa st. Vyloučen pro neplacení Jos. Vozač.

— Z T. J. S. Nová Vlast v Chicagu vystoupili: Karel a Josef Moravec.

— Ze Sok. Slovanská Lípa v Chicagu vystoupili: Stanislav Čermák, O. A. Hájek. Vyloučen Fr. Walsh. Zemřeli: Josef Strnad, Jan Urban, Jos. Hlaváček, Jan Kostka, Adolf Bílek.

— Do Plzenského Sokola v Chicagu přijat byl Frank Krifka.

— Do Česko Amer. Sokola v Chicagu přijati byli: Jiří Hlávka, Josef Průcha.

— Do Sokola Chicago přijati byli: Rudolf Švec, Vác. Kovář, Jan Sýkora, Otto Horáček.



JEDNOTÁM N. J. S. K LASKAVÉMU POVŠIMNUTÍ.

Každá jednota N. J. S., která nemá zastoupení v Tech. Odboru a má člena, jenž by se svými tělocvičnými znalostmi hodil za dopisujícího člena T. O., a jenž by s ochotou radou napomocen býti chtěl, je snažně žádán o odporučení ho V. V. v čase co nejdříve.

Za V. V. N. J. S.

J. Šiman, proz. předseda.

T. Vonášek, proz. taj.,
1647 So. St. Louis Ave.

SPORITELNA SECURITY CEDAR RAPIDS, IOWA

Největší přeplavní jednatelství v Iowě

Zastupujeme tyto společnosti:

ALLEN
AMERICAN
ANCHOR
ATLANTIC TRANSPORT
AUSTRO-AMERICANA
CANADIAN NORTHERN
CANADIAN PACIFIC
CUNARD
FABRE
FRANCOUZSKOU
HAMBURSKOU
HOLLANDSKOU
LEYLAND
NORVÉŽSKOU
RED STAR
RUSKOU
SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD
SKANDINAVSKOU
WHITE-STAR DOMINION
WHITE STAR

Ceny a podrobnosti sdělíme na
požádání.

FRANTA FILIP,
ŘEDITEL.

KAPITÁL & ZÁLOHA
\$250,000.00

Adresář Nár. Jed. Sokolské ve Spoj. Státech.

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku. Schůze poslední pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—424 E. 71. St. — K. E. Hrbek, starosta, 420 E. 71st St.; Jos. Kadlec, náměstek, 590 E. 169. St., Bronx; John Černý, jednatel, 431 E. 71st St. (Checky, poštovní a expressní poukázky dlužno vystavovati na jméno pokladníka, tedy Frank Lier, ale zaslati je jednateli. Není-li check vystaven na New York, nutno k zaslání částce připsati 10 centů za kolekcii.); Max Grabenstein, tajemník, 991 Boston Rd., Bronx; Fr. Lier, pokl., 1185 Lexington Avenue, New York. — J. Pavlík, Fr. Vančura, F. Bartůnek; výbor finanční: št. Kostka, Al. Wokál, Anna Veselá; náčelník Ferd. Martyny, 1329 First ave., podnáč. Aug. Tesaf, 2218 Jules St., St. Louis, Mo.; 2. podnáčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb.

župa Východní. Sídlo v Baltimore, Md.

Ústřední Výbor: Starosta Sylvester Stiegler, 1006 N. Castle St.; náměstek Karel Neuman, 901 N. Montford Ave.; jednatel Jar. Franc, 2000 E. Eager St.; pokladník Vinc. Jelínek, 216 N. Madeira St.; náčelník Fr. Štětka, 2010 Ashland Ave.; 1. podnáčelník Karel Neuman; 2. podnáč. Vinc. Jelínek; účetní výbor: Fr. Čermák, K. Matoušek, Fr. Kadaň. Schůze odbyvají se každou 4. neděli v měsíci. Dopisy zaslány bud'tež na jednatele.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay & Preston Sts.; tajemník Jaroslav Franc, 2000 E. Eager St.

T. J. Česko-Slovenský Sokol v Bayonne, N. J. Schůze 1. čtvrtek v měsíci v Hooper Cooper Hall, 94—96 E. 22nd St., cor. Ave. F. Taj.

T. J. S. Fugner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu v měsíci v místnosti spolkové, 270 Prospect St.; taj. Vác. Vančura, 59—2nd Ave., Long Island City, N. Y.

T. J. S. Newark, N. J., 2. pondělí v Bohemian Auditorium, 17th St. & 19th ave.; taj. A. Zamburek, 357 Walnut St.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y., schůze 1. sobotu v měsíci v čísle 428—430 E. 166th St.; tajemník J. Kolman, 590 E. 169th St.

T. J. S. New York; 2. a 4. pondělí, 420—424 E. 71st St.; taj. Vác. Elian, 315 E. 80. St.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České Budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpol.; taj. Tonda Jaroš, 2124 N. Franklin St.

T. J. S. Sokol Westfield, Mass. 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St., taj. Alois Jelínek, 84 Meadow St.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně; taj. Josefina Vančura, 910 N. Madeira St.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku Schůze poslední čtvrtek v Sokolovně. Marie Celer, 305 Prospect St., L. I. City, N. Y.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Long Island City, N. Y.; taj. Helena Vozáb, 56 6th ave., L. I. City, N. Y.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Newark, N. J. Schůze vždy druhou středu. Taj. Elizabeth Reminger, 792 Hunterdon st.

T. J. S. Little Ferry, N. J. Schůze 3. čtvrtek; tajemník F. Kallminzer, box 88.

Česko Těl. Záb. Sp. Sokol v Bohemia, L. I., N. Y.; schůze každý 2. čtvrtek v měsíci; taj. Jos. F. Thuma.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry, N. J. Schůze třetí neděle o 5. odpol.; taj. Ant. Smietansky, c. o. Mrs. Halladay, 21 Orchard St., Bogota, N. J.

T. J. S. East Islip, L. I., N. Y. Taj. Fr. Tůma, box 177.

župa Sev.-Vých. Sídlo v Cleveland, O.

Ústřední výbor: Starosta Leop. Všeček, 7709 Cedar Ave.; náměstek L. F. Nekvasil, 4141 Cyril Ave. S. W.; jednatel Josef Wafák, 6703 E. Classen Ave. S. E.; pokladník Josef O. Šlapák, 4150 Marvin Ave.; náčelník Emil Šlapák, 8711 Capitol Ave. S. E. Další členové: Jos. Štíbr, K. Bernreiter, J. Kolářík, Vác. Přech, Ant. Pánka, Jar. Vodráška, Vojt. Charvát.—Schůze každou 2. neděli v měsíci u Sokola Nová Vlast na Clark ulici. Dopisy zaslány bud'tež jednateli: Jos. Wafák, 6703 E. Classen Ave., S. W., Cleveland, O.

Sokol Cleveland. Schůze každou 1. a 3. neděli v měsíci v Sokolovně, 8932 Quincy Ave., S. E.; taj. Fr. Lemr, 9103 Folsom Ave.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. neděli v Sokolovně na Wendell Ave.; tajemník Vác. J. Štíbr, 3251 E. 55th St. S. E.

T. J. S. Nová Vlast, Cleveland, O.; 1. středu večer v síni Sokol na Clark ave.; jednatel Vác. Mrázek, 3160 W. 48th St., S. W.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine Sts.; tajemník Boh. Milý, 346 Magnolia St.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul., taj. Fr. Hlavatý, 283 Maybury Grand Ave.

Sokol Lorain, Lorain O. Schůze 4. neděli v měsíci v Sokolovně, 2404 Kelly Pl. Taj. Ad. Navrátil, 3106 Broadway.

T. J. S. Říp, Allegheny, Pa.; schůze 1. neděli v Čes. Nár. Síni, 1000 Vinial St.; taj. Karel Štastka, 88 Voskamp St.

T. J. S. L. Klácel, Mt. Pleasant, Pa.; taj. Jan Šimandl, 246 Oak St.

T. J. S. Lev, Bridgeport, O. Schůze 3. neděli v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. Jos. Princílek, box 77.

T. J. S. Saginaw, Mich. Taj. Leo. Krupka, 410 N. 13. St.

župa Střední. Sídlo v Cedar Rapids, Ia.

Ústřední výbor: Starosta Dr. J. Rudiš-Jičínský, náměstek Jos. Halq, jednatel Fr. Filip, Security Bank, pokladník Václav Janda, náčelník Rudolf Štýblo, 1619 W. 18th St., Chicago, Ill., 1. podnáčelník Boleslav Hašek, Cedar Rapids, Ia. II. podnáčelník Karel Kolářík, St. Paul, Minn. Výbor účetní: Fr. Jirásek, B. O. Hašek a J. Jirásek. Schůze 3. čtvrtek v Sokolovně, na 3. ul. a 5. Ave.

Plzeňský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtek, taj. Fr. Hartman, 2525 S. Ridgeway Avenue.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 2335—2341 So.

Kedzie ave.; taj. Jos. Zeman, 1933 So. Spaulding ave.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 3. čtvrtek v síni Atlas Hall, 1436—40 Emma st.; taj. K. Doubek, 3329 Hirsch St.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 1300—1302 S. 41st av.; taj. Jos. Čapek, 1339 S. 42. Ct.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; schůze 1. a 3. středu v síni patronátu Č.S.P.S. Taj. Karel Stupka, 5125 So. Albany av.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každý 2. a 4. čtvrtek v Sokolovně, 515—517 DeKoven St.; taj. Louis F. Kára, 2029 W. Ashland St.

T.J.S. Rozvoj, Chicago (Irving Park) Schůze 4. čtvrtek v měsíci. Taj. Jos. Březina, 4624 N. 40. Ave.

T. J. S. Vlast, Chicago, Ill. Schůze 3. středu v měsíci v síni Čes. Am. Svob. školy 4. wardy, roh Emerald a 30. ul. Taj. Jar. Růžička, 540 W. 37. St.

Česko Americký Sokol v Chicagu, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v Čes. Angl. Svob. škole, 1126 W. 18. St.; taj. Václav Boháč, 3006 So. St. Louis ave.

T. J. Klatovský Sokol, Chicago, Ill.; schůze každou 3. středu v síni Ladimír Klácel, roh Leavitt a 19. ul.; taj. John Hora, 2131 W. 18. St.

T. J. S. Oak Park, Ill. Schůze 1. a 3. čtvrtek v měsíci ve vlastní Sokolovně, 6452—54 z. 12. ul. Taj. Jiří J. Šuma, 6617 W. 12. St.

T. J. S. Hawthorne, Ill. Schůze 1. pátek v měsíci. Taj. Emil Princ, 5037 W. 30. St.

T. J. S. Berwyn, Ill. Schůze 2. čtvrtek v měsíci v Sokolně. Taj. Karel Smíšek, 6510 W. 26. Pl., Berwyn, Ill.

T. J. S. Karel Jonáš, Cicero, Ill. — Schůze 1. a 3. středu v měsíci. Taj. Al. Hildebrandt, 5321 W. 25. St.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; tajemník Alois Jaroš, 708 Chicago St.

T. J. S. Milwaukee, Wis. Schůze 2. a 4. středu v Čes. Amer. Síni; jednatel Fr. Hrdlička, 1055 — 29. St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolně, roh 9. ul. a Allen ave.; taj. Vác. Procházka, 2012 So. 11th Street.

T. J. S. East St. Louis, Ill. Schůze každou 1. neděli ve 2 hod. odpolndne v Sokolovně, na 11. a Exchange ave., taj. Jos. Hudeček, 1020 N. 13. St.

Těl. Jed. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolně, na 3. ul. a 4. ave.; taj. Jos. Trejtnar, 608—4th ave. W.

T. J. S. Edwardsville, Ill. Schůze 1. neděli o 2. hod. odp. v síni Č. S. P. S., Vandalia St., taj. Karel Slavík, 136 E. Union St.

T. J. S. Iowa City, Ia. Schůze 2. úterý v síni Č. S. P. S. Taj. V. J. Albrecht, 1116 E. Davenport St.

Č. A. J. Sokol v St. Paul, Minn. Schůze 1. středu v měsíci v síni Č. S. P. S., roh 7. a Western Ave.; taj. F. J. Svoboda, 76 Park Place.

T. J. S. Owatonna, Minn. Schůze 2. čtvrtek v síni Č. S. P. S. Taj. L. E. Rypka, Oak Grove Farm, box 242, Owatonna, Minn.

T. J. S. Minneapolis, Minn. Tajem. V. Fencel, 310 — 22. Avenue No. — Schůze 2. neděli v měsíci ve 2 hod. odp. v České Národní Síni, 2226 Washington ave. a 23. Ave. No.

T. J. S. Vrchlický, Marshalltown, Ia. Taj. Fr. Prechal, 401½ S. May St.



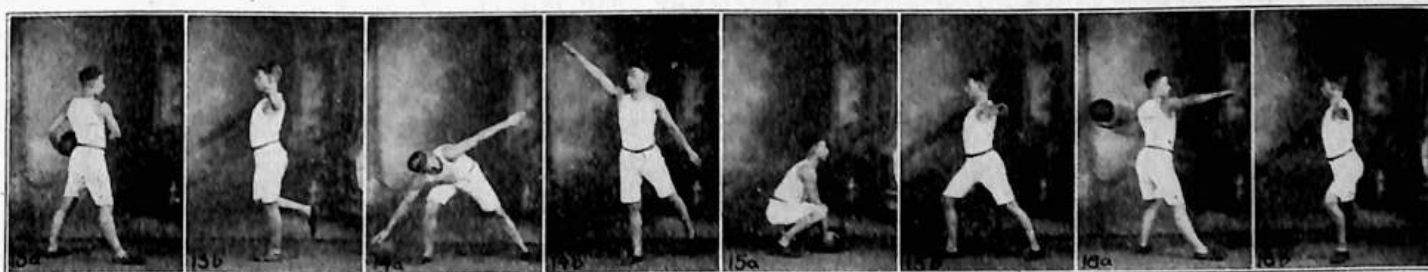
Práce v tělocvičně.



“Basket Ball” (házená do koše.)

Cvičení dutými míči, znázorňující hru “Basket ball” (házenou do koše). Sestavil Jos. Čermák.

(Dokončení).



ODDÍL III.

A

Krajní.

- a) Poskokem do dřepu rozkročmo, míč na zemi mezi koleny (obr. 15a), 1—2!
- b) Vztyk, poskokem do stoje spatného, vzpažit, míč nad hlavou, 3—4!
- c) Výpad levou v zad zevnitř, upažit v levo, míč v levé ruce, předpažit v pr., ruka v pol. hřbetní, 5—6! (obr. 16a)
- d) Výpad levou v před zevnitř, nad hlavou oběma rukama opět míč uchopit a zároveň s výpadem předklon a naražit míčem mírně o zem a hned míč oběma rukama u země přidržet, 7—8! (Obr. 17a). (Pozn.—Na tuto dobu cvičitel dá písknutím znamení, jako se činí při hře, když dva hráči na zemi míče se zmocní.)
- e) Míč uchopit oběma rukama, celý obrat v pravo o pravé noze, do stoje úkročného v levo, udeřit míčem před tělem o zem a po odrazu tento opět chytit, 9—10!
- f) Opět celý obrat v pravo o pr. noze, do stoje úkročného v levo a opět před tělem udeřit míčem o zem a po odrazu jej chytit, 11—12!
- g) $\frac{1}{2}$ obratu o patou v levo, míč za hlavu, 13—14!
- h) Zákl. post., 15—16!

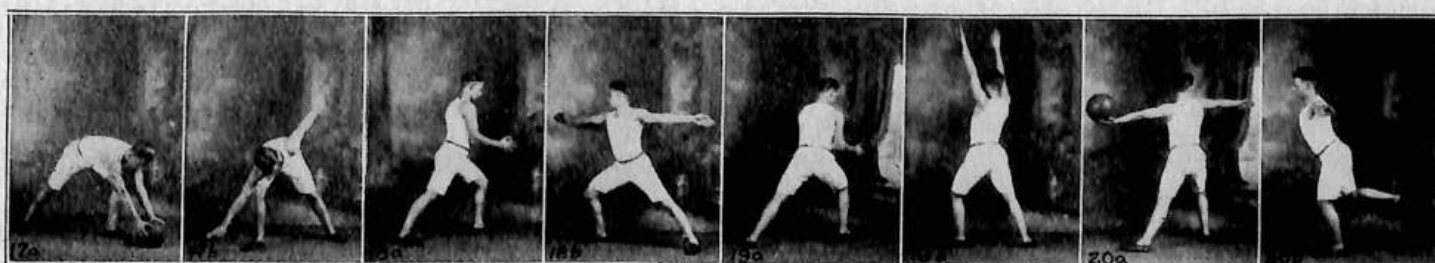
Opakovat opáčně a na 15. dobu opět udeřit míčem o zem, “nitřní” tento po odrazu chytí a cvičení si vymění.

Střední.

- a) Výpad pravou v před, upažit, ruce v pol. pal. (obr. 15b), 1—2!
- b) Stoj spatný, kruhem do vnitř vzpažit, 3—4!
- c) Výpad v levo stranou a kruhem zevnitř upažit, ruce v pol. palcové, 5—6! (obr. 16b).
- d) Výpad pr. v před zevnitř a položit pr. ruku na zemi ležící míč, levá zapaží, 7—8! (obr. 17b). Cvičitel dá zde znamení, jak při hře se činí, když dva hráči míče se zmocní.)

Následující 8 dob běží nitřní v kruhu v pravo kolem krajních, následující míč (jako by se tohoto zmocniti chtěli), až na poslední dvě doby stanou před krajními na svých pův. místech, kde poklus zakončí třemi podupy. Při poklusu výdrž v upažení a připážit na poslední 2 doby.

Opakovat celou sestavu opáčně, načež na poslední dvě doby chytí míč a cvičení si s krajními vymění.



B

Krajní.

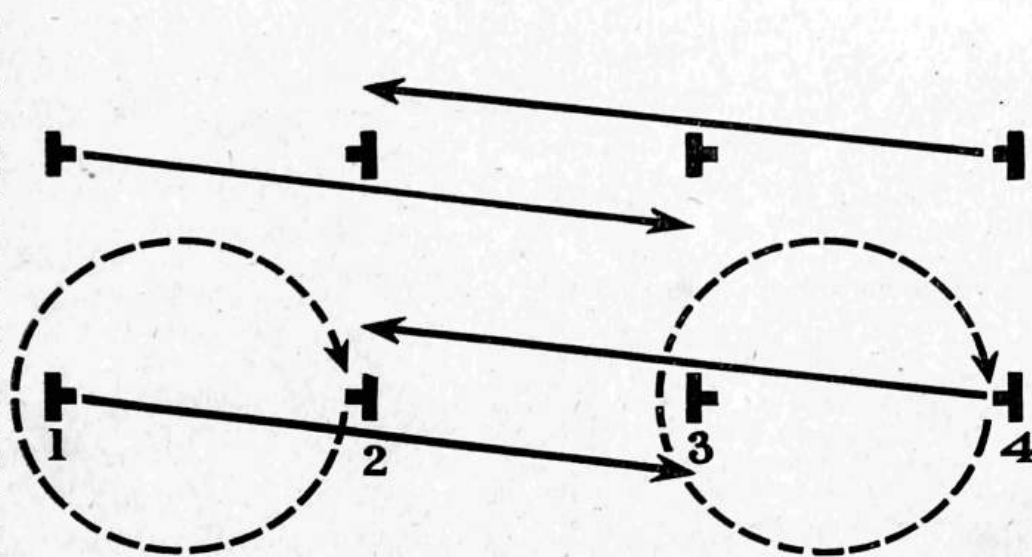
- Výpad levou v před zevnitř, udeřit míčem o zem a opět jej chytit, 1—2! (Obr. 18a).
- Dvojný obrat v pravo (na zad) o levé noze, do výpadu pravou zevnitř, opět míčem o zem narazit a opět jej ve výši prsou chytit, 3—4! (obr. 19a).
- Předklon, až míč země se dotýká, 5—6!
- Vzpřím, vrchním obloukem (vzpažením) přenést míč do levé ruky, která upaží, 7! a hned na to upažit v pravo, ruka v pol. malíkové, 8! (obr. 19a).
- f) O levé noze čtyři $\frac{1}{2}$ obraty na levo, při čemž pravá jaksi při obratech napomáhá (v "basket-ballové" řeči "spinning"). Jeden obrat na jednu dobu (dvě noty). Na 12. dobu jsme opět obličejem k pův. směru obrázení, ve stoji rozkročeném. Při těchto obrazech paže výdrž.
- Uchopit míč oběma rukama, přejít odhybem do výpadu v levo zevnitř, míč za hlavu, 13—14!
- Zákl. post., 15—16!

Opakovat opáčně, načež se cvičení vymění. Zakončit cvičením C oddílu II.

Střední.

- Výpad pravou v před zevnitř, a upažit, ruce v pol. palc., 1—2! (obr. 18b).
- Dvojný obrat v levo (na zad) o pr. noze do výpadu v levo zevnitř a vzpažit, 3—4! (obr. 19b).
- Jeden kruh pažema ze vzpažení do vnitř opět do vzpažení, odhyb, 5—6!
- Kruh pažema zevnitř ze vzpažení opět do vzpažení, předhyb, 7—8!
- f) g) h) V následujících 8 dobách poklus v kruhu (obr. 20b), jako by hráč utíkal za míčem, který "krajní" otáčením o l. noze od něho oddaluje. Kroky musí být tak vyměřeny, aby "střední" doběhl na své pův. místo na 14. dobu, načež na 15. a 16. dobu zakončí poklus čelem proti krajnímu třemi podupy. — Opakovat opáčně, načež si s "krajním" cvičení vymění. (Při tomto poklusu výdrž v upažení.)

Plné linie na tomto výkresu naznačují dráhu, jíž míče prolítnou, v cvičení C, když "první" hází míč "třetím" a "čtvrtým". — Když střední hází míč zpět krajním, prolítnou míče tutéž dráhu, ale směrem opačným. — Tečkovaný kruh kol "prvního" naznačuje dráhu, po níž běží "druhý" kol "prvního" — kruh kol "třetího" nazna-



čuje dráhu, po níž běží "krajní" (4), po výměně cvičení. — Při prvním cvičení tedy "druhý" kol "prvního" kluše v kruhu na pravo, "třetí" kol "čtvrtého" na levo. Pak opáčně: "druhý" na levo, "třetí" na pravo. Po výměně "první" kluše kol "druhého" na levo, "čtvrtý" kol "třetího" na pravo — a opáčně opět "první" na pravo a "čtvrtý" na levo.

Jsem si dobře vědom obtíží, s jakými nezasvěcenec, jmenovitě cvičitel hry neznalý, toto cvičení nacvičovati bude, neboť přesvědčil jsem se k nemalé lítosti své nejednou, že často i dosti jednoduchá, snadno pochopitelná cvičení prováděna byla tak, že byla původní myšlenky velice vzdálena. Avšak přece jen poskytnu cvičení toto látku bratřím cvičitelům k vlastní tvorbě a který z místních bratří by se chtěl o nácvik tohoto cvičení, jak sestaveno, pokusit, jsem ochoten na požádání cvičení jemu znázornit. Jak asi každý seznal, cvičí krajní jiná cvičení a střední též, však po každé sestavě si cvičení vymění. Tudíž uspoří

si cvičitel mnoho práce a zbytečného vysvětlování, když nejdříve se všemi cvičenci nacvičí cvičení "krajních" a pak zase se všemi cvičenci "středních" a to na obě strany. Když byl obě cvičení řádně na obě strany nacvičil, postaví pak cvičence proti sobě, jak zde jest udáno, udá pouze, které cvičení a zda-li v pravo neb v levo a tu všichni celé cvičení hravě provedou. Kdo by chtěl nacvičovati cvičení krajních zvlášť jen s krajními, cvičení středních zase zvlášť se středními — pak po výměně opět každé cvičení zvlášť nacvičovati, způsobí si tím mnoho zbytečné práce i mrzutých chvil, neboť tak se každému cvičení zdáti bude velice spletitým.

Školy cvičitelské a cvičení na nářadí.

Těleso, v jehož rukou bude spočívat nyní technické vedení našeho sdružení, mělo by vedle příprav pro budoucí slet věnovatí též náležitou pozornost vyučovacímu programu pro naše školy cvičitelské, tak aby vycházeli z nich skuteční kandidáti učitelství a ne pouze vedoucí družstev. To jsme až posud v našich kursech postrádali a věnujeme-li tolik peněz na tyto pro nás tak důležité školy, měli bychom bedlivě k tomu přihlížeti, aby školy ty byly skutečnými školami — t. j. aby z nich vycházeli Sokolové aspoň s jakýmsi základními vědomostmi učitelskými. Víme, že ve dvou neb třech týdnech nelze vykonati zázraky — ale minulost poučila nás dostatečně o tom, že nadání, svědomití posluchači, kteří oddají se práci s nadšením a láskou, dovedou na základě získaných budovatí dále a vlastní pílí vyšínouti se na dobré učitele.

Až posud v našich kursech, kdykoliv přednášeno bylo o cvičení na nářadí, obmezovali se přednášející hlavně na vysvětlování soustavy a hlavně názvosloví. V dobách minulých, kdy naše znalost české soustavy a znalost názvosloví byly velice obmezeny, bylo nutno těmto předmětům věnovati veškerou pozornost, tak aby znalost jich do našich řad pronikla, ale nyní již můžeme učiniti opět krok ku předu a v hodině, věnované nářadí, mělo by bedlivěji přihlíženo býti způsobu provádění eviků a zároveň aspoň naznačena by býti měla posluchačům jakási vyučovací metoda, dle níž lze docíliti úspěchů žádoucích. Až posud ale nepostřehl jsem, že by bylo přihlíženo k tomu, aby posluchač cvičení prováděl vzorně, aby poučován byl, jak přistupovati a odstupovati od nářadí. Tím se stává, že v našem sdružení posud nezavládla žádoucí stejnost a vše ponecháno jest vkusu, náhledu jednotlivců.

Ale nejdůležitější věcí, které až posud věnováno bylo málo pozornosti, jest způsob vyučování. To jest pro každého učitele tělocviku mnohem důležitější, nežli věděti do podrobnosti, jak ten neb onen met pojmenovati. Vezměme na příklad u nás za jednoduchý evik považovaný výmyk předem. Kolik cvičitelů našich dnes ví (pakliže nestudovali tělocvičnou pedagogii mimo našich kursů) jak evik ten si rozdělit, analyzovat, aby věděl, jakými průpravnými eviky evičence připravovat pro výkon ten? Požádáme jej, aby nám analyzoval na př. vzepření vzklopmo, t. j. jakou cestu bude voliti, po jakých stupních bude evičence vésti, tak aby tento k výkonu tomu sám po stupních těch dospěl. Věřím — neb aspoň tak doufám, — že dnes v našich tělocvičnách nespátříme více takové výjevy, jaké vidívali jsme v minulosti, kdy začátečník byl svými spoluevicheni na vysokou hrazdu vysazen a jak pak ochotní pomáhatelé páslí se na jeho smrtelných úzkostech před tím, co bude následovati. Takové „vyučování“ (doufám pevně) náleží již minulosti — ale přece analyzování eviků není u nás posud v obvyčeji. V přednáškách o prostných poučujeme posluchače, jakou cestu voliti, aby k žádoucímu stupni dokonalosti dospěli — poučujeme je, že evičeme-li s dětmi útlého věku prostná, — počínáme s eviky jednoduchými — sestavy dvojdobými. Pak přikročíme k sestavám jednoduchým čtyřdobým; — od těchto že učiníme opět krok ku předu a evičeme složité sestavy dvojdobé — pak čtyřdobé — až konečně toto naše metodické, postupné vyučování vřeholí u dospělých v čtyřdobých i osmidobých sestavách složitých, v nichž paže, nohy i trup jsou současně zaměstnány. Při cvičení tyčemi počínáme (nebo aspoň máme si počínati) právě tak: volíme jednoduché eviky (polohy nejsnadnější, tedy rovné) — pak kolmé — z těch vyvíjí se nás sestavy složené z poloh rovných i kolmých — a na konec evičeme polohy šikmé, které, chceme-li docíliti správnosti, jsou pro začátečníky nejobtížnější. Při cvičení kůzely volíme tutéž metodu — kráčíme k složitějším cvičením stejnou cestou: evičeme (jed-

ním kůzelem) kmihi, velké kruhy; pak oběma — na to evičeme kruhy malé — spojíme s kruhy velkými — a až když si byli evičenci některé sestavy náležitě osvojili, tu teprv spojujeme se známými eviky prostnými, jako jsou: Klony, různé postoje, obraty neb eviky s místa. Chceme-li naevičiti tanec, a jedná-li se nám o vzorné provedení, evičeme nejdříve polohy nohou, postoje, jednotlivé kroky rozdělíme na nejelementárnější eviky — pak evičeme pohyby paží zvlášť, pohyby trupu — neb jen touto cestou lze dospěti k dokonalosti.

A jak počínáme si při cvičení tomto, tak měli bychom počínati si i při cvičení na nářadí. Rozdělit si i jednoduché prvky na eviky průpravné — tak aby evičence náš sám evik si osvojil bez cizí pomoci. Tím vzbudíme v něm pocit uspokojení, že stává se obratnějším, že stává se silnějším, že lehce provádí to, čeho se dříve strachoval a že stává se také odvážnějším. A když posluchači kursu budou skládati zkoušky, at' v otázkách theoretických zahrnuty jsou též otázky, jak ten neb onen evik by analyzovali, aby evičence evik ten si lehce osvojil — na jaké součástky by ten neb onen evik rozdělili, aby evičence pak sám celek snadno provedti mohl.

A ještě jedné věci mělo by býti v budoucích kursech věnováno trochu pozornosti: Každý posluchač at' jest poučen o tom, jaké chyby, jakého nesprávného držení těla dopouští se z pravidla každý začátečník při různých evicích, tak aby budoucí cvičitel byl na četné vady ty upozorněn a mohl tak spíše na správné provádění i nejelementárnějších eviků hned při počátcích dohlížeti. Nepěkné držení těla u mnohých vyspělých boreů zavinila hlavně ta okolnost, že nebyli v čas, při samých počátcích, upozorněni na chyby, jichž se dopouštěli a které s nimi pak jaksi srostly.

Cvicitelské naše školy spojeny jsou s obrovským vydáním — členstvo na ně bez reptání přispívá, poněvadž věří, že výchova dobrých učitelů jest jednou z hlavních podmínek našeho trvání — nuže ti, kteří budou budoucí cvicitelské školy vésti, měli by program vyučovací tak sestaviti, aby celku vyplynul ze škol těch prospěch co největší, abychom pomáhali vychovávat si učitele a ne pouze vedoucí družstev.

č.



Cvicitelský běh.

O TĚLOCVIČNĚ SOUSTAVĚ.

(Pokračování.)

6. Průskoky vysoké:

a) Mezi dvěma stojany, které znenáhla k sobě sblížíme až na šíři ramen evičenců, při čemž můžeme motouz bud' zvyšovat neb ho ponechat v určité výši.

b) Mezi dvěma motouzy nad sebou, které sblížíme až na 40 cm.; při začátku dá se:

horní motouz do výše 2 m a snižujeme ho až na 170 cm, dolní motouz zvyšujeme až na 130 cm.

Též možno postavit za sebou dvojce stojany s 2 napjatými motouzy.

c) Průskoky vysoké sblížováním i motouzů i stojanů. Místo stojanů možno sblížovat též svislé motouzy (visící s hořejšího motouzu). Tyto průskoky jsou totožny s průskoky **obručemi** o různých průměrech, jež možno držeti svisle, šikmo a vodorovně v určité výši a vzdálenosti od doskočiště. Průskoky vysoké skáče úplně v přednožení a v hlubokém předklonu, paže jsou nataženy v před, hlava skloněna. Motouzy mohou býti nataženy bud' vodorovně neb šikmo.

7. **Skok vysoko-daleký** (nebo též daleko-vysoký): provádíme ho bud' přes jeden motouz nebo přes dva, za sebou napjaté, jež mohou býti různě vysoko tak, že je bud' výše postaven první neb druhý. Skáče-li přes jeden motouz, stavíme jej bud' uprostřed mezi odskočištěm a doskočištěm

— nebo blíže některému z nich. Motouz nebudiž zvyšován při skoku daleko-vysokém nad 110 cm — jinak by byla výška na úkor délce skoku.

8. **Skoky vysoké letmo** tímž způsobem jako do dálky.

9. **Skoky přemetno** (též s použitím pružného můstku).

4. **Skok hluboký** (prostý) se v mnohých jednotách sám o sobě necvičí jednak proto, že neposkytuje prý nic zvláštního a přichází dostatečně k platnosti při skoku útokem a o tyči — jakož i při seskakování s náradí vůbec — někteří pak před ním dokonce varují.

Uvádíme ho zde přece — jednak proto, že se v naší jednotě udržel — a pak pro úplnost.

Náradí je kolmý žebřík, na jehož příčle se zavěsí různým způsobem stupátko. Doskok děje se buď do písku nebo na žíněnku (nebo i 2 při skoku s větší výšky.)

Skok do hloubky vykonáváme:

1. z visu, při čemž jsme obráceni čelem ku žebří a držíme se rukama za rohy stupátka nebo s vnějších jeho stran;

2. ze sedu na stupátku, v kterémž případě se odrážíme rukama od přední hrany stupátka;

3. z dřepu,

4. ze stoje na stupátku, při čemž špičky poněkud přesahují přední jeho hranu.

U doskoku jest šetřiti veliké opatrnosti. Musíme doskovat vždy na prsty a nikdy ne na celé chodidlo nebo dokonce na paty, vždy se musíme spustit v dřep a nesetrvati ve vztyku toporně, paty necht' jsou pohromadě, kolena od sebe, ruce mezi kolena, abychom — třeba-li — mohli zmírnit sílu dopadu ještě více tím, že přejdeme do podporu ležmo.

Oddalujeme-li doskočiště, vzniká tím skok **hluboko-daleký**, skáče-li zároveň přes motouz, vyšší než stupátko, povstane skok **vysoko-hluboký**, spojením obou vznikne skok **vysoko-hluboko-daleký**. Ztěžování může se díti různými způsoby jako u jiných skoků: s přiřazenými pohyby rukou, nohou, s obraty a pod.

5. **Skok útokem.**

Náradí: **Doskočiště** a stojany jako u skoku vysokého, **líha**, tvořící odraziště; jest to pružné prkno, rýhované nebo potažené hrubou látkou, aby neklouzalo, asi 60 cm široké a 250 cm dlouhé, dající se na jednom konci zvyšovat od 50 — 140 cm.

Skok útokem vůbec vyžaduje veliké jistoty, zkušenosti a síly — jinak by mohl býti i nebezpečným. Radíme tedy cvičite tento skok s cvičenci buď úplně vyspělými neb alespoň už značně pokročilými. Proto, nemá-li některý cvičenec dosti obratnosti a jistoty, ať se necvičí ve skoku útokem.

Líha buď vždy spolehlivě drsná, aby nohy při odrazu nepodjely. Přísně nutno též přihlížeti k tomu, aby cvičenci neodráželi se na nejvyšší hraně líhy: jest to nebezpečno a neuplatní a nevyužítuje se pružnost líhy. V naší jednotě skok ten z rozvrhu vymýtn pro jeho malý, praktický význam a nedostatečnou bezpečnost.

Průpravně se cvičí na lize:

chůze,

poskakování snožmo,

běh nahoru a dolů, pozpátku,

rozběh libovolným počtem kroků nebo 3, 2, 1 skokem na líhu a odskok stranou i na před, aby se cvičenci navykli na pružnost líhy a pohybu na šikmé ploše.

I. **Skok útokem do dálky:**

a) **Odras jednonož:**

1. skok na před — rozběh libovol. počtem kroků,

2. skok stranou (po odrazu v $\frac{1}{4}$ líhy),

3. skok stranou dvěma kroky (po odrazu v $\frac{2}{3}$ líhy),

4. skok stranou jedním krokem (po odrazu v $\frac{2}{3}$ líhy),

5. skoky na před se zvyšováním líhy a přiřadováním pohybů paží,

6. skoky stranou se zvyšováním líhy a přiřadováním pohybů paží,

7. skoky stranou dvěma kroky, s obraty po doskoku, na př. odraz l. — doskok v pr. — obr. v pr. neb v l.; odraz pr. — doskok v pr. — obr. v pr. neb v l. (obraty $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{1}$).

8. skoky na před s obraty po doskoku,

9. skoky s jedním krokem na líhu, s obraty po dosk.,

10. skoky dvěma kroky s oddalováním doskočiště,

11. skoky na před s pohyby paží a zvyšováním líhy,
(Pokračování.)



Veřejné cvičení ve vyšší škole.

Tento měsíc pořádáno bude ve Vyšší škole Medill opět výroční veřejné cvičení, při němž studující oběho pohlaví podají ukázky své vyspělosti. Jelikož umístění náradí v nejhořejších místnostech na jevišti jest spojeno vždy s nemalými obtížemi, sestává program pouze z různých ukázkových cvičení prostných, mezi nimiž budou některé zajímavé novinky a sice: cvičení rákosovými švihadly při hudbě loňského sletu (které bylo uveřejněno v Sokole), cvičení "basket-ball", které v tomto čísle dokončují a dále znázornění her malých chlapců ve formě prostných cvičení. Malí studenti, kteří toto cvičení provedou, budou cvičiti též atletický nástup našich Sokolů z posledního sletu. Co toto píšeme, není den cvičení ještě určen, ale bude patrně některý den v posledním školním týdnu před vánočními prázdninami. O cvičení jeví se, jako každého roku, nemalý zájem.



"Kožiškův sokolský slet."

Velice oblíbenou hračkou v dětském světě jsou archy vojáků, z nichž zejména chlapeč v horečném zápalu a nadšení vystřihují si figurky, z nichž sestavují si různé řady vojska. Již často objevil se v různých shromážděních spolků návrh, aby vojáček byli nahrazeni Sokolíky. "Umělecké snahy" vyšly v této příčině veřejnosti vstříc. Na osmi arších podaly řady roztomilých Sokolíků a Sokolek v pochodů s praporem, na koních, dorostu, cvičenců atd., z nichž mohou si děti sestaviti celý sokolský slet. Každý nový arch vyvolá nové radostné překvapení. Jsout' figurky umělecky provedeny a poslány veřejnosti teprve po schválení České Obce Sokolské, jež sama též dávno již toužila po realizaci této myšlenky. Přisvědčí nám zajisté každý otec, každý učitel, který předloží "Sokolský slet" dětem k pouhému nahlédnutí. Na tu radostnou chvíli budou děti jistě dlouho pamatovati. A jak teprve se potěší, poskytnou-li jim příležitost, aby si z těchto archů vystřihovaly figurky a sestavovaly z nich tlupy Sokolů. Jest to jistě případná hračka již také z toho důvodu, že v duších dětí bude probouzeti smysl pro život Sokolstva a sledovati jeho veliké cíle. Již s malými dětmi počneme takto pracovati k uskutečnění vznešených ideí Tyršových. "Sokolský slet" je hračka, z níž žíznivý duch naší mládeže bude pít své vzdělání a zúšlechťování. Je taková hračka, jaké hračky býti mají: v pravdě umělecké a sice umělecké jak obsahem, tak i zevnějškem. Jsme přesvědčeni, že nebude scházeti tam, kdo chce vzbuditi v dětech radostnou náladu a nadšenou horlivost. Jim uběhne mnohý nekonečný zimní večer vesele a rychle. Cena díla vzhledem k vzorné výpravě i ke krásnému tuhému kartonu je nízká. Všechny 8 archů v obálce za K. 1.20. Objednati lze přímo u Vydavatelství "Uměleckých Snah", ulice Karoliny Světlé, číslo 31 N. Praha. — Naše americké jednoty často bývají v rozpacích, jakými vhodnými dárky podělití svůj útlý dorost při dětských slavnostech, při stromku vánočním atd. a my neznáme nic krásnějšího a nic vhodnějšího nad tyto krásné obrázky sletové.

#FIC.146